

REVISTA

Eminesciana

Nr. 21, 2026

Colegiul Național „Mihai Eminescu”

Baia Mare

Profesori colaboratori:

Director: prof. Marius Crăciun

Director adjunct: prof. Ramona Aсталăș

Prof. Codruța Mureșan

Prof. Ramona Fonai

Prof. Loredana Molnar

Prof. Laura Tira

Prof. Monica Căndea

Prof. Incze Cristina

Prof. Inceu Sanda

Prof. Beșleagă Anca

Prof. Dana Monica Căndea

Prof. Ramona Mureșan

Prof. Ramona Nicoleta Buhai

Prof. Simona Dicu

Prof. Cristina Nedelea

Prof. Cristina Vișovan

Prof. Florentina Hannak

Prof. Luminița Faur

Prof. Mădălina Pop

Prof. Liliana Feder

Prof. Macarie Maria

Prof. Camelia Silvia Duță

Prof. Alina Bîrsan

Prof. Andreia Lungu

Administrator rețea: prof. Ramona Laura Bencze

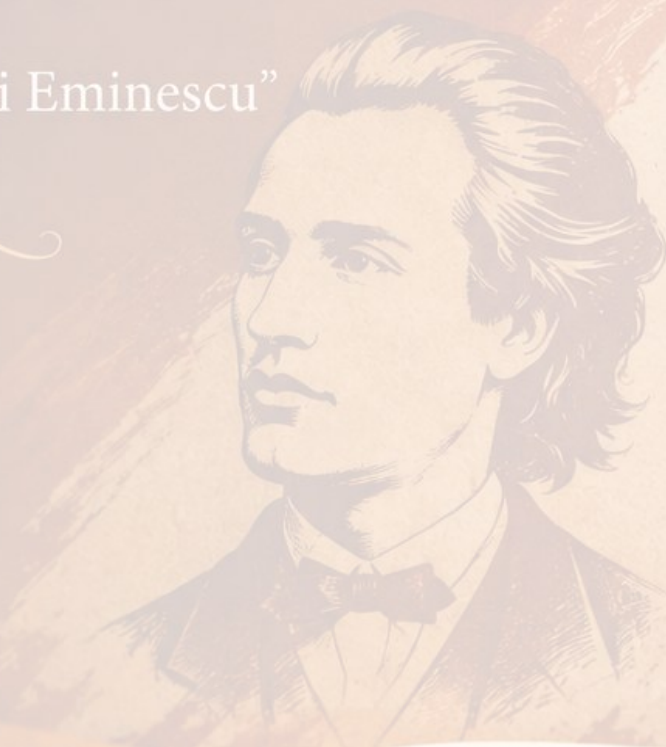
Prof. Ciolte Daniela

Prof. Cristina Rettegi

REVISTA

Eminesciana

Colegiul Național „Mihai Eminescu”
Baia Mare

**Mulțumim colaboratorilor,
prof. Dicu Simona și prof. Feder Liliana.**

ISSN 2065-9733

**Coordonatori: prof. Codruța Mureșan
prof. Ramona Fonai**

Tehnoredactare și aranjament grafic

**Administrator rețea: prof. Ramona Laura Bencze
ing. Alexan Anca Roxana**

**Coordonator desene
Prof. Cristina Rettegi**

August 2026

Ecoul lui Eminescu în sufletul școlii de astăzi

director, prof. Marius Crăciun

În fiecare moment, când numele lui Mihai Eminescu este rostit în sălile de clasă, în biblioteci sau în cadrul manifestărilor culturale ale colegiului nostru, simt că timpul își încetinește cursul. Opera sa nu reprezintă doar o pagină de literatură română, ci o invitație permanentă la reflecție asupra valorilor care definesc existența umană.

Din perspectiva unui director al unui colegiu național care poartă titulatura marelui poet, unul dintre cele mai profunde sentimente care mă încearcă este nostalgia după ideal. Eminescu a căutat neconținut adevărul, frumusețea și perfecțiunea, iar această căutare se regăsește și în misiunea unei instituții de învățământ. În fiecare elev care își descoperă talentul, în fiecare profesor care cultivă excelența și în fiecare proiect educațional care deschide noi orizonturi, se reflectă aspirația către un ideal mai înalt. Gândul care mă impresionează cel mai mult este acela al responsabilității față de cultură și identitate. Poetul a înțeles că o națiune își păstrează demnitatea prin educație, limbă și memorie. Într-o epocă dominată de schimbări rapide și tehnologii performante, școala are datoria de a transmite tinerilor nu doar informații, ci și repere morale și culturale solide.

Eminescu ne învață să privim dincolo de aparențe și să descoperim profunzimea lucrurilor. Acest mesaj este deosebit de actual pentru generațiile de astăzi, adesea copleșite de ritmul alert al societății moderne. Educația autentică nu înseamnă doar acumulare de cunoștințe, ci și formarea unei sensibilități capabile să înțeleagă frumusețea, adevărul și valorile umane fundamentale.

Ca director, cred că fiecare școală poartă responsabilitatea de a menține vie flacăra culturii naționale. În acest sens, opera lui Mihai Eminescu rămâne un reper esențial, o sursă de inspirație și un model de dăruire intelectuală. Astfel, prin activitățile educative și culturale pe care le desfășurăm în Colegiul Național *Mihai Eminescu*, încercăm să le oferim elevilor șansa de a descoperi nu doar un mare poet, ci și un spirit care continuă să lumineze conștiința românească.

Astăzi, mai mult ca oricând, vin cu îndemnul de a crede în puterea educației și în forța culturii de a modela caractere. Iar sentimentul pe care trebuie să îl regăsim în sufletul unei comunități școlare este unul de respect, admirație și speranță că valorile autentice vor dăinui peste timp.

A fi eminescian: o experiență definitorie

Patru ani care devin parte din identitate.

Pop Raysa-Denisa, clasa a XII-a E

Anii de liceu înseamnă mai mult decât o serie de cunoștințe pe care elevii le acumulează în cadrul orelor de curs. Aceștia reprezintă un amestec de speranțe și decepții, de reușite și nenumărate încercări de valorificare a potențialului, de prietenii, râsete și clipe de neuitat. Cei patru ani corespund unei perioade de tranziție, marcând trecerea de la adolescență, la tinerețe și maturitate.

În calitate de viitoare absolventă, aș vrea să împărtășesc experiența inedită pe care am avut-o în cadrul Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare. La început, eleva de 15 ani a pășit timidă pe scările de la intrare. Era copleșită de o multitudine de emoții contradictorii: entuziasm, teamă, speranță și deznădejde. Ea nu știa că va urma o perioadă înfloritoare, care va ajunge să-i contureze caracterul și personalitatea, transformând-o într-un adult responsabil. Ca orice alt copil, ea a avut nenumărate aspirații și a pornit pe acest drum hotărâtă să se redescopere, să evolueze și să-și construiască propria identitate. Parcursul pe care l-a ales a fost solicitant și plin de obstacole, însă, odată cu trecerea timpului, a devenit mai încrezătoare în propriile forțe, mai puțin emotivă și mai receptivă la schimbări. Pentru ea, acești patru ani au fost definitorii și vor face mereu parte din amintirile cele mai valoroase din adolescență.

Pentru un număr mare de elevi, liceul reprezintă o etapă marcată de nenumărate provocări, dar și o pregătire pentru greutățile vieții. În ceea ce mă privește, fiecare dintre cele patru trepte urcate a avut un rol esențial în devenirea mea. Dincolo de lecțiile predate, de exigențele unui colegiu de prestigiu, am regăsit un colectiv primitor, care m-a ajutat să-mi valorific în totalitate potențialul. Nu am avut nici cel mai mic sentiment de respingere, ci dimpotrivă, am fost mereu încurajată să încerc, să nu abandonez lupta de la primul eșec și să continui până când voi reuși să-mi ating idealul.

Cea mai plăcută amintire din perioada liceului va rămâne întotdeauna Olimpiada Națională de Limba Franceză. Am participat în fiecare an la etapa națională a acestei competiții, iar de două ori am reușit să obțin distincții. Trebuie să recunosc că nu aș fi reușit această performanță fără sprijinul, devotamentul și înțelegerea domnilor profesori, care au fost în permanență alături de mine și care m-au susținut. Am reprezentat cu onoare instituția din care fac parte, iar de fiecare dată când îmi era adresată o întrebare referitoare la școala de proveniență, răspundeam cu mândrie: „Eu sunt eleva Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Baia Mare.

În plus, consider că o parte din mine va rămâne de-a pururi ancorată în locul în care m-am maturizat și am trăit cele mai complexe trăiri. Dacă ar trebui să dau timpul înapoi, aș alege din nou acest parcurs cu aceeași hotărâre. Nu aș putea exprima în cuvinte recunoștința pe care o resimt față de cadrele didactice, care m-au încurajat să ies din zona mea de confort și m-au sprijinit constant, până ce am reușit să-mi ating toate obiectivele. Copilul cel sceptic și temător, care se afla la începutul drumului, a devenit un adult responsabil, echilibrat și încrezător în propriile forțe, fiind format pentru confruntarea cu provocările vieții.

Așadar, oriunde m-ar purta destinul și oricât de departe aș ajunge, voi păstra mereu vie în memorie aceeași imagine: o elevă ambițioasă și visătoare, îmbrăcată într-o cămașă albă, alături de o cravată roșie, purtând semnătura marelui poet, Mihai Eminescu. Cea mai importantă lecție pe care am învățat-o este următoarea: niciun obstacol nu te face să renunți atunci când ești gata să-ți iei zborul și te afli în mediul potrivit. Încă o treaptă și viitorul îmi va zâmbi!

O eminesciană până la capăt,

Pop Raysa-Denisa, clasa a XII-a E

Patru ani. Patru ani în care emoțiile s-au împletit cu teamă, zâmbetele cu lacrimi, iar simplele întâlniri s-au transformat în prietenii de neuitat. Patru ani de amintiri care vor rămâne mereu vii și de inocența adolescenței care își trăiește acum ultimul ecou.

Între zidurile Colegiului Național „Mihai Eminescu” am crescut, am învățat și m-am descoperit pe mine însămi. Am simțit că aparțin spiritului eminescian încă înainte de primul pas făcut pe holurile liceului. Aici am cunoscut oameni care m-au inspirat, mi-am pus la încercare limitele și am învățat că fiecare reușită se construiește prin muncă, curaj și perseverență.

Pentru mine, Colegiul Național “Mihai Eminescu” a fost mai mult decât un liceu. A fost locul în care copilăria a făcut, încet, loc maturității și unde am învățat să privesc cu încredere spre viitor.

Variciuc Roberta,

clasa a XII-a E

Cetatea gândirii libere- un nou club de dezbatere

Există spații care nu se măsoară în metri pătrați, ci în amplitudinea ideilor care le traversează. În liceul nostru, un astfel de spațiu s-a născut dintr-o nevoie organică de dialog și din curajul de a transforma tăcerea în argument. Astfel, am pus bazele propriului nostru club de dezbatere nu ca pe o simplă activitate extracurriculară, ci ca pe o ctitorie spirituală, o cetate a gândirii libere unde cuvântul devine, în sfârșit, arhitectură.

Acest club este locul în care logosul părăsește paginile prăfuite ale manualelor și coboară în arenă. Într-o epocă dominată de fluxuri masive de informație și de discursuri adesea polarizate, simțim că abilitatea de a gândi critic și de a argumenta riguros nu mai este o opțiune, ci o necesitate a spiritului. Clubul nostru este un univers care deschide drumul spre stele pentru cei care au îndrăzneala de a privi dincolo de evidențe. Pentru elevii care simt că gândurile lor sunt prea vaste pentru a fi cuprinse în răspunsuri standard, această platformă oferă cel mai prețios instrument: propria voce.

Structura din spatele elocinței

Deși pornește dintr-un impuls idealist, funcționarea clubului se sprijină pe rigoarea formatelor de dezbatere

academice. Aici, efervescența ideilor întâlnește disciplina logicii prin:

- Cercetare și documentare profundă: Abordarea unor teme complexe din sfere diverse – de la etică și filosofie, până la geopolitică și economie – pe baza unor surse verificate.
- Arhitectura argumentului: Utilizarea modelelor logice pentru a formula idei structurate, unde afirmațiile sunt întotdeauna susținute de raționamente și dovezi matematice în precizia lor.
- Ascultarea activă și flexibilitatea mentală: Exercițiul de a argumenta pro sau contra unei moțiuni, indiferent de propriile convingeri, dezvoltând astfel o înțelegere profundă și nuanțată a realității.

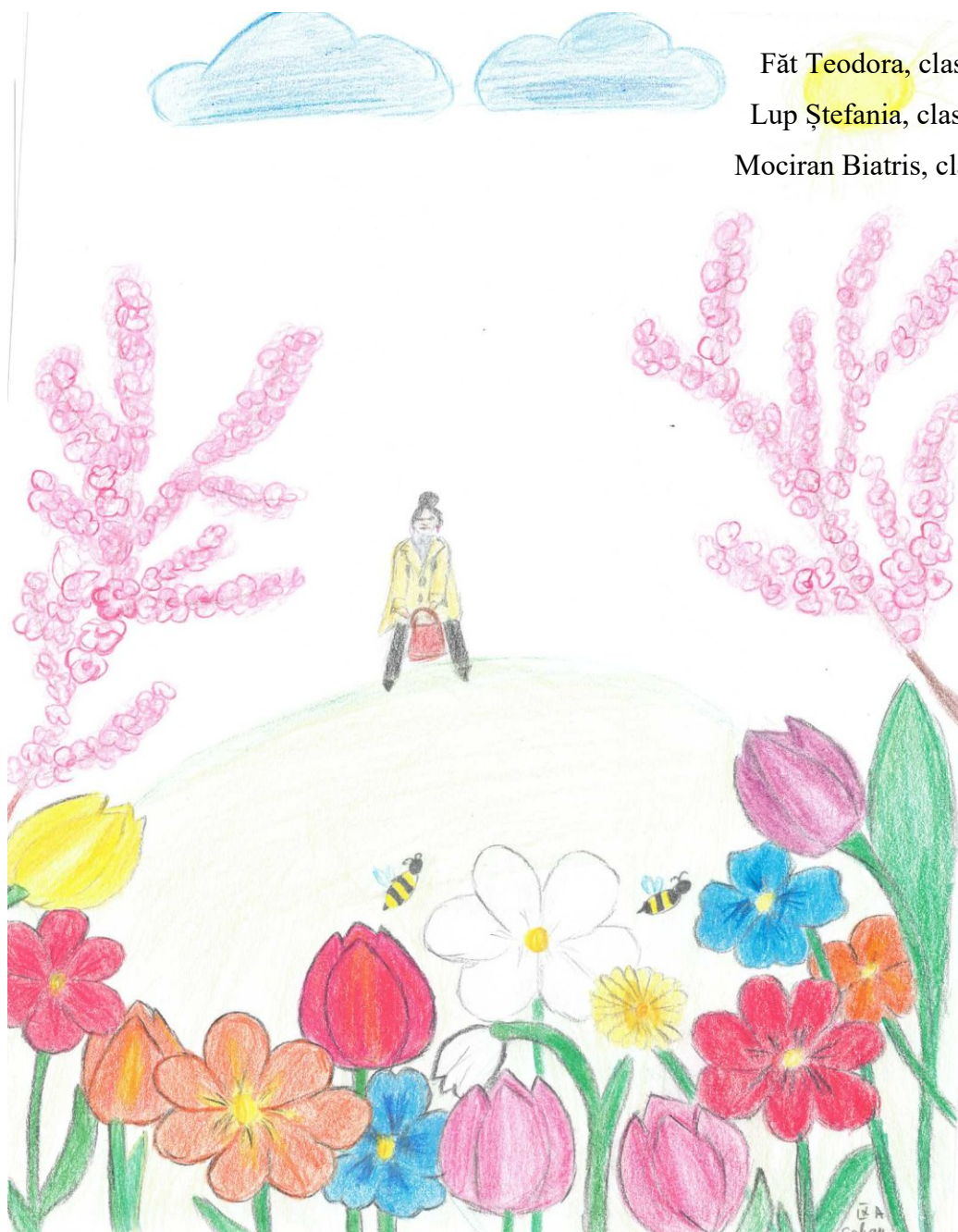

O comunitate a sensului

Aici, a vorbi nu este un act de mândrie, ci un exercițiu de libertate. Îi invităm pe cei care caută sensul să pășească în acest sanctuar unde timiditatea se topește în efervescența discursului, iar incertitudinea devine combustibil pentru explorare.

Dincolo de structura riguroasă a mișcărilor și de eleganța retoricii, în inima acestui club bate un puls colectiv. Am descoperit aici miracolul comuniunii, acea stare care transformă o echipă într-un organism unitar. Dezbateră ne-a învățat că, deși suntem voci diferite, construim același sens. Obiectivul nostru pe termen lung transcende spațiul întâlnirilor noastre; ne dorim să formăm echipe competitive care să reprezinte cu demnitate spiritul liceului nostru la turneele regionale și naționale. Clubul își deschide porțile pentru toți cei pregătiți să își testeze limitele intelectuale. Așadar, pășiți dincolo de dogme. Vă așteptăm să construim împreună dialogul.

Făt Teodora, clasa a IX-a B,
Lup Ștefania, clasa a IX-a A,
Mociran Biatris, clasa a X-a C

Eminescian – un gând, o stare, o zi, o notă

Membrii BEx-ului CNME BM:

Președinte - Costin Mara, elevă în clasa a X-a B

Vicepreședinte 1 - Ionuțș Maya, elevă în clasa a X-a A

Vicepreședinte 2 - Tomuț Cristina, elevă în clasa a XI-a D

Secretar executiv - Roman Roxana, elevă în clasa a X-a A

Eseu despre unitatea în diversitate a spiritului tânăr

În universul spiritual al unui Colegiu Național, unde cuvântul scris reprezintă fundamentul devenirii noastre, tema „Unitate în diversitate” a încetat să fie un simplu concept teoretic. Pentru noi, membrii Consiliului Elevilor, acest an a fost o călătorie inițiată în care am încercat să transformăm viziunea eminesciană într-o realitate vie. Am înțeles că unitatea nu înseamnă uniformizare, ci armonia rezultată din acceptarea și

celebrarea fiecărei nuanțe care ne compune comunitatea, o partitură complexă în care fiecare elev reprezintă o notă esențială.

Un gând pentru luminarea minții: „Cărți cu aripi”

Totul a început cu un „gând” generos, născut din dorința de a oferi șanse egale acolo unde resursele sunt limitate. Proiectul educațional „Cărți cu aripi”, desfășurat în parteneriat cu

Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, a scos la iveală o latură nobilă a colegilor noștri:

dorința pură de a fi parte din creșterea altora. Holurile liceului s-au umplut treptat de volume adunate cu grijă, formând adevărați „munți” de cunoaștere ce așteptau să fie dăruite. A fost un efort colectiv impresionant; am sortat cărți care ne-au marcat propria copilărie, conștienți că, prin acest gest, construim punți de lumină pentru elevii din ciclul primar și gimnazial din zonele defavorizate. Când am predat aceste volume către Inspectorat, am simțit că nu livrăm doar hârtie și cerneală, ci porți deschise către viitor. Această unitate de acțiune ne-a demonstrat că gândul eminescian de setea de absolut poate fi atins atunci când mințile tinere se unesc pentru a combate ignoranța.

O stare de iubire și regăsire: Lecția de umanitate

Dacă ar fi să
definim „starea”
acestui an, ea s-ar
regăsi în mirosul
cald de pizza și în
zâmbetul lui Adi.
Vizita noastră la
Liceul Tehnologic
Special Baia Mare
nu a fost doar o

activitate din
calendar, ci o lecție despre esența umanității pe care manualele nu o pot preda. Îmi amintesc de Adi,
un băiat cu sindrom Down a cărui bunătate radia fără efort; am tăiat ciupercile împreună, iar în acea
colaborare simplă, între un elev de Colegiu Național și un suflet cu nevoi speciale, am găsit o formă
de iubire sinceră și necondiționată. Atmosfera era saturată de o căldură care nu venea de la cuptor, ci
din acceptarea reciprocă a vulnerabilităților noastre. Acea experiență „wow” ne-a arătat că
diversitatea este, de fapt, o invitație la comuniune și că rezultatele uimitoare apar atunci când ești
dedicat până la capăt celuilalt.

Solidaritatea a continuat prin proiectul „Acasă în familie”, prin care am identificat **64 de copii** aflați în situații vulnerabile.

Procesul de a găsi și

achiziționa tot ce era

necesar – de la alimente

de bază până la obiecte ce

par banale, dar esențiale,

precum căciuli, mănuși și

fulare – ne-a legat mai

strâns ca echipă. Deși am

întâmpinat dificultăți logistice, am învățat că unitatea se călește

în momentele grele, atunci când obiectivul comun este de a proteja

demnitatea celor mici. Aceași grijă s-a regăsit și în campania “**Strategia**

Națională de Acțiune Comunitară”, unde fructele și legumele colectate

au devenit simboluri ale generozității noastre față de instituțiile sociale

partenere.

O zi

**sub semnul identității:
„Eternul Eminescu”**

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

Cultura este liantul care ne definește într-o lume în continuă schimbare. Pe **16 ianuarie**, sub titlul **„Eternul Eminescu”**, liceul s-a transformat într-un spațiu al solemnității. Îmbrăcați cu mândrie în uniformele colegiului, elevii au dat glas versului eminescian, demonstrând că profilul umanist nu este doar o opțiune academică, ci o stare de spirit. O interpretare anume a reușit să instaureze o tăcere aproape sacră în sală, reamintindu-ne tuturor că sensibilitatea nu are vârstă și că suntem cu toții fiii aceluiasi limbaj poetic. Această „zi” a fost momentul în care diversitatea de preocupări cotidiene s-a topit în fața geniului național, oferindu-ne sentimentul apartenenței la un destin comun, deasupra timpului.

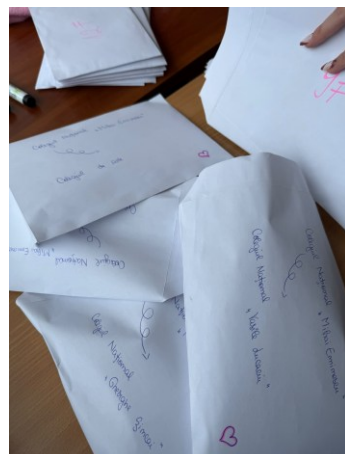
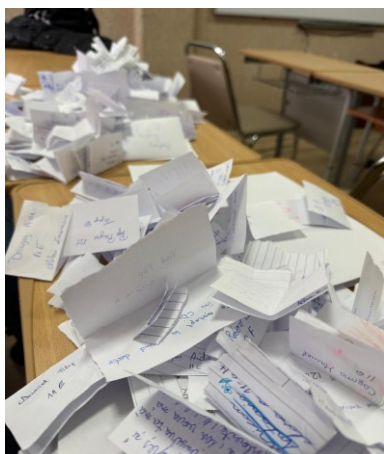
O notă de armonie în inima comunității

Viața noastră de liceeni a fost punctată de „note” de bucurie și responsabilitate. **“Târgul de Crăciun”** a fost prima noastră mare încercare ca organizatori – o „nebunie” creativă unde obiectele tradiționale românești s-au întâlnit cu simboluri ale altor culturi. A fost interesant să observăm cum elementele de diversitate culturală pot coexista armonios sub același acoperiș.

Mai
apoi,
de

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare
Valentine's Day, am dorit să celebrăm recunoștința. Am așezat cu grijă sute de mesaje de apreciere și iubire în plicuri, lăsându-le în fiecare clasă ca pe niște mici dovezi de prețuire pentru colegi și profesori deopotrivă. Chiar și inițiativa „**Cutiei Anonime**” a rămas o notă importantă, oferindu-ne șansa de a înțelege mesaje profunde, de teama sau speranță, care circulă discret pe coridoarele liceului.

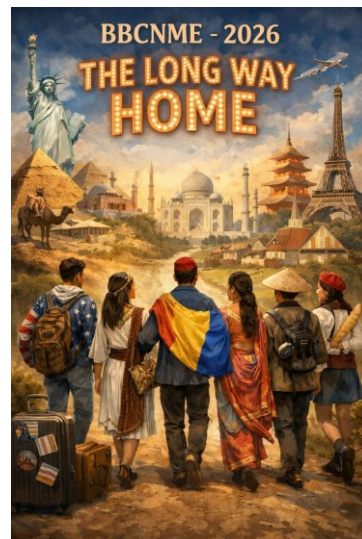

O parte din activitatea dedicată evenimentului V-Day a fost realizată în colaborare cu CJE MM, unele dintre bilețele pregătite fiind trimise și către alte licee partenere, pentru a extinde mesajul și spiritul acestei inițiative.

De asemenea, au fost organizate două ediții ale activității „**CONNECT GEN**”, proiect în cadrul căruia elevii au avut oportunitatea de a interacționa și de a purta discuții cu personalități importante din diferite domenii, precum Sanda Cornelia Săcui, Dr. Constantin Cucosel, Ioan Dologa, Antal Robert, Cristian Anghel, Leonard Alin Pop și Lupșa Nicolae Arghir. Aceste întâlniri au oferit elevilor perspective valoroase, inspirație și ocazia de a învăța din experiențele unor oameni cu impact în comunitate și în domeniile lor de activitate.

Momentul de maximă efervescență și maturitate artistică a fost, însă, „**Balul Bobocilor**”. Tema aleasă – „**The long way home**” – a fost un manifest al generației noastre. Într-o epocă a migrației, am dorit să transmitem un mesaj clar: indiferent unde ne vor purta pașii, rădăcinile noastre rămân aici. Această viziune ne-a ghidat și la „**Târgul Ofertelor Educaționale**” sau în activitățile cu **Consiliul Județean al Elevilor Maramureș**, unde am reprezentat cu onoare valorile instituției noastre.

Totodată, Consiliul Școlar al Elevilor din cadrul Colegiului Național „Mihai Eminescu” a fost reprezentat de președintele Costin Mara și

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare
vicepreședintele Ionuțș Maya la **SRFER – Sesiunea Regională de Formare a Elevilor Reprezentanți**, eveniment organizat de **Consiliul Național al Elevilor** în perioada **29–31 mai**, la **Facultatea de Inginerie Baia Mare**. Participarea la această sesiune a reprezentat o mare oportunitate valoroasă de formare, dezvoltare a competențelor de leadership și schimb de experiență cu alți elevi reprezentanți din regiunea de Nord-Vest, contribuind la consolidarea unei viziuni mai ample asupra reprezentării elevilor și a implicării active în comunitatea școlară.

Concluzie

Privind retrospectiv, realizăm că unitatea în diversitate nu este un scop final, ci un proces continuu de șlefuire a caracterelor. Spiritul eminescian ne-a învățat să vedem în fiecare coleg un gând, în fiecare gest de ajutor o stare, în fiecare tradiție o zi și în fiecare zâmbet o notă de speranță. Consiliul Elevilor a demonstrat că, într-un Colegiu

Național de elită, performanța cea mai înaltă nu este cea notată în catalog, ci aceea de a fi oameni, uniți de dorința de a lăsa o urmă de lumină în sufletele celorlalți.

Școala viitorului: Rolul C.D.I. în era tabletelor și a realității virtuale

De la spațiul clasic, cu volume vechi, biblioteca școlară a parcurs o transformare radicală. În trecut, rolul ei era strict pasiv: elevii intrau în liniște doar pentru a împrumuta lecturi obligatorii sau pentru a răsfoi manuale. Astăzi, Centrul de Documentare și Informare (C.D.I.) a lăsat în urmă acea imagine statică, devenind un hub inovativ vibrant și inima tehnologică a întregii comunități școlare.

Această evoluție spectaculoasă a fost impulsionată de digitalizare și de noile nevoi educaționale ale generațiilor actuale. Rolul specialistului în informare s-a schimbat și el complet. Acesta nu mai este un simplu custode de cărți, ci un facilitator al învățării moderne și un ghid esențial în alfabetizarea media. În noul C.D.I., cărțile fizice valoroase împart acum rafturile cu instrumente digitale de ultimă generație, oferind acces nelimitat la resurse și cunoștințe din întreaga lume.

Trecerea la statutul de hub inovativ se reflectă cel mai bine în dinamica activităților zilnice. Procesul de predare-învățare a devenit unul profund imersiv, interactiv și captivant pentru elevi. Aceștia nu mai sunt doar receptori pasivi de informație, ci explorează conceptele teoretice în mod practic. Cu ajutorul ochelarilor VR (realitate virtuală), elevii participă la experimente virtuale sau călătoresc în spațiul cosmic și în epoci istorice demult apuse. În paralel, tabletele sunt folosite intens pentru cercetare rapidă, completarea de chestionare interactive live și crearea de proiecte multimedia complexe. În același timp, tabla inteligentă reînvie lecțiile clasice, transformând prezentările în experiențe vizuale interactive, unde tinerii colaborează în timp real, rezolvă scheme logice și își expun proiectele în fața colegilor.

Pe lângă impactul tehnic, noul C.D.I. funcționează ca un laborator viu de mentorat, unde profesorii din arii curriculare diferite colaborează pentru a crea proiecte transdisciplinare.

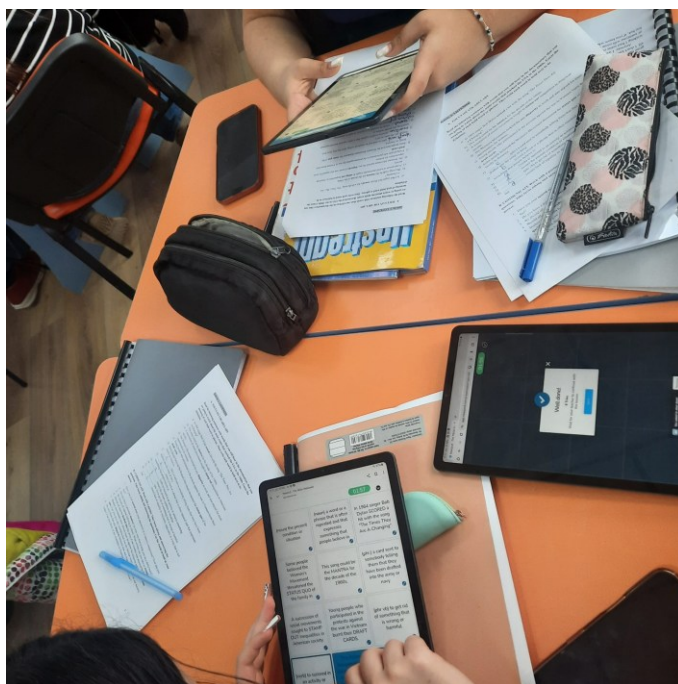

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

Spațiul încurajează schimbul de bune practici, atelierele de formare continuă și sesiunile de co-working, în care cadrele didactice își unesc forțele cu elevii. Această cultură a parteneriatului transformă actul de educație într-un efort colectiv, bazat pe dialog, susținere reciprocă și inovație pedagogică permanentă.

Infuzia tehnologică a redesenat complet și designul spațiului fizic. Mobilierul greoi și rigid a fost înlocuit de piese modulare și ușor reconfigurabile. C.D.I.-ul modern este împărțit în micro-spații adaptabile: zone dedicate studiului individual, spații primitoare pentru relaxare și lectură de plăcere, dar și ateliere dinamice de creație. Aici se organizează periodic întâlniri de cenaclu, proiecții de filme educaționale, concursuri școlare, ateliere creative, transformând centrul într-un mediu ce stimulează curiozitatea și învățarea prin experiment direct.

În concluzie, evoluția C.D.I.-ului reprezintă oglinda fidelă a reformei educaționale actuale. Transformarea sa dintr-un simplu depozit de cărți într-un ecosistem digital complex demonstrează capacitatea școlii de a se adapta la cerințele viitorului. Hub-ul inovativ sprijină programa școlară și le

oferă tinerilor competențele esențiale pentru secolul XXI: gândirea critică, spiritul de colaborare și adaptabilitatea tehnologică. C.D.I.-ul nu mai este doar un loc unde mergi să citești, ci spațiul unde instrumentele moderne ajută elevii să își construiască viitorul.

Profesor documentarist, Ramona Corina FONAI

Bookflying 2026

O bibliotecă virtuală europeană

Când lectura întâlnește creativitatea digitală.

Loredana Molnar, profesor coordonator

Bookflying 2026 – O bibliotecă virtuală europeană

Într-o lume în care lectura concurează cu tehnologia pentru atenția tinerilor, elevii claselor bilingve de limbă spaniolă X G și XI G de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” au demonstrat că pasiunea pentru cărți poate renaște prin creativitate digitală. Proiectul eTwinning „Bookflying 2026” a reunit școli din Franța, Spania, Portugalia, România, Polonia și Turcia, având ca obiectiv principal crearea unei biblioteci collaborative virtuale care reunește albume de literatură în mai multe limbi.

Parteneriatul internațional le-a oferit elevilor oportunitatea de a lucra în grupuri mixte, de a comunica în limbi străine și de a descoperi diversitatea culturală a Europei. Formarea grupurilor a reprezentat una dintre primele etape ale proiectului, iar colaborarea transnațională a devenit rapid motorul acestuia.

Pagina principală a proiectului prezintă scopul, partenerii și calendarul activităților. Elevii au înțeles încă de la început că participă la un demers educațional modern, bazat pe cooperare și creativitate. Pentru a lucra eficient, fiecare participant a elaborat un Cod de conduită eTwinning, care reglementează comunicarea, respectul reciproc și responsabilitatea digitală.

Prima etapă a constat în propunerea unui logo, iar elevii au votat variantă finală, un proces care le-a stimulat atât creativitatea, cât și spiritul competitiv. Ulterior, participanții s-au prezentat prin materiale video, postere și mesaje interactive, contribuind la formarea unei comunități prietenoase și deschise.

Elevii au contribuit activ la realizarea conținutului prin desene inspirate din lecturi, înregistrări audio despre cărțile citite, exprimarea propriilor opinii și participarea la jocuri interactive, toate acestea consolidând înțelegerea textelor și implicarea în proiect.

O etapă esențială a fost crearea de „nori de cuvinte”, care reflectă temele preferate, personajele îndrăgite și valorile promovate de literatură, oferind o perspectivă grafică asupra esenței fiecărei cărți. Activitățile au continuat cu competiții Kahoot, care au transformat lectura într-un joc interactiv și au motivat elevii să descopere detalii noi despre cărțile studiate.

Toate produsele realizate în cadrul proiectului au fost integrate într-o bibliotecă virtuală creată pe platforma Genially, unde elevii au încărcat atât materialele digitale (prezentări, înregistrări audio, nori de cuvinte, jocuri interactive), cât și creațiile lor grafice, ilustrând scene din cărțile alese și imaginând

posibile ecranizări ale volumelor preferate. Această bibliotecă colaborativă, structurată cromatic pe zone lingvistice (zona francofonă – galben, zona hispanică – verde, zona anglofonă – albastru), reprezintă sinteza tuturor activităților și rămâne accesibilă la adresa:

🔗 <https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning/projects/bookflying>

Feedbackul elevilor și al profesorilor a fost colectat periodic pentru a îmbunătăți activitățile și colaborarea. Rezultatele au fost promovate în TwinSpace și în școlile partenere.

Profesor coordonator, Loredana Molnar

Experiența mea la Olimpiada Națională de Religie Ortodoxă

O experiență de studiu, credință și performanță.

Anastasia Tira, clasa a X-a E, coordonator: prof. Laura Tira

Experiența mea la Olimpiada Națională de Religie

Ortodoxă

Fiecare competiție poartă cu sine emoții, ore lungi de studiu și speranțe. Însă

Olimpiada Națională de Religie Ortodoxă, desfășurată anul acesta la Reșița, a fost mai

mult decât un simplu examen: a fost o călătorie a spiritului, un spațiu al întâlnirii și, în

final, o confirmare a faptului că munca dăruită din suflet primește întotdeauna un

răspuns pe măsură. Să mă întorc acasă cu Premiul I pe țară este o onoare deplină, dar

adevăratul câștig rămâne experiența trăită în Capitala Banatului Montan.

Drumul spre Reșița a fost încărcat de anticipare. Știam că mă voi măsura cu cei mai

buni elevi din țară, oameni care împărtășesc aceeași pasiune pentru studiul textului

sacru, pentru istoria credinței și pentru valorile morale. Însă, odată ajuns acolo, tensiunea competiției s-a transformat treptat într-o atmosferă de comuniune. Reșița ne-a primit cu o căldură surprinzătoare, iar peisajul montan din jur a oferit cadrul perfect pentru reflexie și liniște interioară înainte de marea încercare.

Ziua probei scrise a fost un test nu doar al cunoștințelor acumulate în luni de zile de lectură, ci și al stăpânirii de sine. Subiectele au cerut nu doar memorare, ci profunzime, capacitate de sinteză și, mai ales,

capacitatea de a transpune dogmele

teoretice în argumente vii, aplicabile în realitatea cotidiană. În cele câteva ore de

concentrare maximă, fiecare pagină scrisă a fost o încercare de a reda frumusețea și

logica internă a credinței.

În altă ordine de idei, zilele petrecute la Reșița au fost marcate de activități culturale și

momente de neuitat. Pelerinajele la bisericile locale, dialogurile purtate cu ceilalți

olimpici ne-au demonstrat că religia nu este o materie aridă, ci un liant care creează

comunități și prietenii durabile. Am descoperit în colegii mei din alte județe tineri

extraordinari, cu idealuri înalte și minți strălucite.

Aflarea rezultatelor și momentul în care am urcat pe cea mai înaltă treaptă a podiumului au adus o bucurie greu de descris în cuvinte. Acest Premiu I nu este doar o reușită personală. El aparține în egală măsură profesoarei care m-a ghidat cu răbdare, familiei și prietenilor care m-au susținut necondiționat.

Olimpiada de la Reșița s-a încheiat, dar ecoul ei va rămâne mult timp în sufletul meu.

M-am întors acasă nu doar cu o diplomă și o medalie, ci cu certitudinea că studiul religiei deschide perspective profunde asupra lumii și că nicio strădanie nu este în zadar atunci când este făcută cu credință și dedicare.

Balul Bobocilor Mihai Eminescu – BBCNME

2026: The Long Way Home

Un început care a depășit așteptările.

Carina Georgiana Pop, clasa a XI-a F • profesor coordonator Cîndea Dana Monica

Balul Bobocilor Mihai Eminescu –

BBCNME 2026: The Long Way Home

BBCNME 2026 – THE LONG WAY HOME

Un început care a depășit așteptările

Balul Bobocilor Mihai Eminescu – BBCNME 2026 a reprezentat, fără îndoială, unul dintre cele mai importante momente ale acestui an școlar. Pentru mine, în calitate de organizator principal, acest proiect nu a fost doar un eveniment, ci o experiență complexă, construită pas cu pas, cu implicare, emoție și multă responsabilitate. Încă de la primele discuții, ne-am dorit să aducem ceva diferit, ceva care să iasă din tipare și să pună accent pe esența unui bal: spectacolul. Astfel, fiecare decizie luată a avut în centru ideea de autenticitate și un impact real asupra publicului.

Un concept cu semnificație

Tema „The Long Way Home” a fost mai mult decât un titlu — a fost o poveste despre parcurs, despre transformare și despre drumul pe care fiecare dintre noi îl parcurge. Am încercat să transpunem această idee în fiecare moment artistic, în fiecare apariție pe scenă și în fiecare emoție transmisă. Bobocii au fost provocați nu doar să performeze, ci să se descopere, să își depășească limitele și să își spună propria poveste în fața unui public numeros.

Un format diferit, un rezultat surprinzător

Un element care a diferențiat clar balul din acest an a fost alegerea de a renunța complet la after-party sau la alte petreceri asociate. BBCNME 2026 a fost gândit exclusiv ca un spectacol în sine.

Această decizie a venit din dorința de a concentra întreaga atenție asupra scenei și asupra muncii depuse de participanți. Deși la început a părut un risc, rezultatul a demonstrat contrariul: interesul elevilor a fost mai mare ca niciodată.

Sala a fost plină, iar energia publicului a fost una incredibilă. Liceenii au venit în număr mare pentru a susține bobocii și pentru a se bucura de spectacol, demonstrând că un eveniment bine organizat nu are nevoie de elemente suplimentare pentru a avea succes.

Câștigătorii serii

Miss Boboc, Mister Boboc, Miss Popularitate și Mister Popularitate

Momentul desemnării câștigătorilor a fost, fără îndoială, unul dintre cele mai emoționante. Titlurile de Miss Boboc, Mister Boboc, Miss Popularitate și Mister Popularitate au fost oferite celor care au reușit să impresioneze prin carismă, autenticitate și implicare. Aceștia au reprezentat esența întregului bal: curajul de a urca pe scenă și dorința de a da tot ce au mai bun.

O seară construită din ambiție, curaj și perseverență

Există evenimente care trec odată cu timpul, iar apoi există momente care rămân întipărite în memoria unei generații. Pentru mine, BBCNME2026 nu a reprezentat doar Balul Bobocilor Mihai Eminescu, ci un proiect în care am investit timp, emoție, responsabilitate și o parte importantă din mine.

În calitate de organizator principal, am înțeles încă de la început că realizarea unui astfel de eveniment presupune mult mai mult decât ceea ce publicul vede pe scenă. În spatele luminilor, al muzicii și al aplauzelor se află luni întregi de muncă, coordonare, stres și sacrificii. BBCNME2026 a luat naștere din dorința de a demonstra că un spectacol autentic poate fi construit prin pasiune și perseverență, chiar și atunci când circumstanțele nu sunt favorabile.

Dincolo de scenă

Dincolo de ceea ce s-a văzut pe scenă, BBCNME 2026 a însemnat ore întregi de muncă, organizare și coordonare. Fiecare detaliu a fost gândit și ajustat pentru a crea o experiență coerentă și memorabilă. Echipa de organizare, participanții și toți cei implicați au contribuit la succesul acestui eveniment, demonstrând că lucrul în echipă poate transforma o idee într-o realitate impresionantă.

Pe parcursul acestui proiect, sprijinul real a venit doar din partea mea și a Paulei, cealaltă organizatoare principală. În ciuda dificultăților și a faptului că mulți considerau imposibilă realizarea

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare
unui astfel de bal la standardele pe care ni le-am propus, am continuat să muncim și să credem în acest proiect.

Au existat momente în care presiunea părea imposibil de gestionat, însă ambiția noastră de a transforma BBCNME2026 într-un eveniment memorabil a fost mai puternică decât orice obstacol. Tot ceea ce publicul a văzut pe scenă a fost rezultatul implicării noastre constante și al dorinței de a demonstra că pasiunea poate depăși limitele impuse de ceilalți.

Un concept diferit

Tema „The Long Way Home” a fost aleasă pentru a simboliza parcursul fiecărui boboc — drumul de la emoția începutului către integrarea într-o nouă etapă a vieții. Într-o perioadă în care multe evenimente pun accent pe petreceri și after party-uri, BBCNME2026 a fost conceput exclusiv ca un spectacol. Nu au existat petreceri ulterioare sau alte activități care să distragă atenția de la esența evenimentului. Întreaga energie a fost concentrată asupra scenei, asupra participanților și asupra emoției transmise publicului. Deși mulți credeau că lipsa unui after party va diminua interesul elevilor, realitatea a demonstrat exact contrariul.

Un public care a depășit orice așteptare

Sala plină și entuziasmul publicului au reprezentat una dintre cele mai mari satisfacții ale acestui proiect. Liceenii au venit într-un număr impresionant pentru a susține participanții și pentru a trăi experiența BBCNME 2026. Energia transmisă de public a demonstrat că un eveniment autentic nu are nevoie de artificii suplimentare pentru a avea impact. Spectacolul în sine a fost suficient pentru a transforma această seară într-una memorabilă.

Miss și Mister Boboc: Pop Nina și Dărăban Ștefan

Titlul de Miss Boboc a fost câștigat de Pop Nina, care a impresionat prin eleganță, naturalețe și rafinament scenic. Prin atitudinea sa și modul în care a reușit să se remarce în fiecare probă, aceasta a demonstrat că autenticitatea rămâne una dintre cele mai importante calități. Titlul de Mister Boboc a fost obținut de Dărăban Ștefan, remarcat prin carismă, încredere și prezență scenică. Ambii au reprezentat perfect spiritul BBCNME2026 și au transformat fiecare apariție într-un moment memorabil pentru public.

Iată și mărturisirile câștigătorilor:

„Experiența mea la Balul Bobocilor 2026 a fost una cu adevărat specială, plină de emoții, provocări și momente de neuitat. Pe parcursul acestei aventuri am trecut prin multe suferințe și coborâșuri, însă fiecare clipă m-a ajutat să cresc, să capăt mai multă încredere în mine și să mă bucur de tot ceea ce am trăit. Dincolo de competiție, cel mai frumos a fost faptul că am cunoscut oameni minunați și am legat prietenii noi, pe care le voi păstra mereu aproape de suflet. Au fost momente pline de râsete, emoții și muncă în echipă, iar toate acestea au transformat experiența într-una de neprețuit. Competiția a fost intensă, dar, din punctul meu de vedere, a fost constructivă și motivantă, deoarece m-a ajutat să îmi depășesc limitele și să dau tot ce am mai bun. Sunt extrem de fericită și mândră că, alături de

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

partenerul meu, am reușit să câștigăm titlul de „Miss și Mister Boboc”. Este o amintire pe care o voi purta mereu în suflet și la care mă voi gândi cu mult drag peste ani.” (Pop Nina Elena, clasa a IX-a D)

„Experiența mea la bal, unde am avut și onoarea de a fi câștigător, a fost una unică și de neuitat, un moment pe care îl trăiești o singură dată în viață. Emoțiile pe care le-am simțit pe toată durata balului au fost pline de bucurie, iar gândul că aș putea deveni învingător m-a motivat constant. Am muncit mult, am dedicat ore întregi pregătirii și am fost hotărât să obțin titlul de Mister. Cel mai important lucru pe care l-am învățat din această experiență a fost să îmi aleg prietenii cu mai multă grijă, deoarece unii oameni se pot schimba atunci când te văd ajungând mai sus decât ei. Recomand tuturor viitorilor boboci să se înscrie la preselecții și să își încerce șansa, pentru că această experiență merită din plin trăită.” (Dărăban Ștefan, clasa a IX-a D)

Miss și Mister Popularitate: Triff Maite și Pop Paul

Titlul de Miss Popularitate a fost câștigat de Triff Maite, apreciată pentru energia, naturalețea și conexiunea creată cu publicul pe parcursul întregului spectacol. De asemenea, titlul de Mister Popularitate a fost câștigat de Pop Paul, care a reușit să atragă susținerea publicului prin autenticitate și implicare. Emoția transmisă în timpul probelor a contribuit la crearea unor momente cu adevărat speciale.

Balul bobocilor a fost una dintre cele mai frumoase și memorabile experiențe din clasa a IX-a. La început am avut emoții, deoarece totul era nou, însă pe parcurs m-am simțit din ce în ce mai bine. Pregătirile pentru bal au fost speciale, chiar dacă uneori au fost obositoare.

Repetițiile, emoțiile și momentele petrecute alături de colegi ne-au apropiat foarte mult. Am râs împreună, ne-am susținut și am creat amintiri plăcute. Poate că din afară nu se vede toată munca depusă și stresul din spate, însă pentru noi a însemnat mult mai mult decât câteva ore de spectacol. Au fost zile întregi de pregătiri, repetiții, emoții și momente în care credeam că nu va ieși totul așa cum ne dorim. Însă, în seară balului, am văzut pentru prima dată cât de uniți suntem cu adevărat și cum ne ajutăm unii pe alții pentru ca totul să iasă perfect. (Maite Triff, clasa a IX-a D)

Participarea la Balul Bobocilor a fost una dintre cele mai frumoase experiențe pentru mine. La început nu mă așteptam să îmi placă atât de mult sau să ajung să mă implic atât de tare, dar, pe parcurs, totul a devenit din ce în ce mai special. Am cunoscut oameni noi, mi-am făcut prieteni și am creat amintiri pe care nu o să le uit prea curând. În spatele fiecărui moment de pe scenă au fost multe repetiții, emoții, stres și multă muncă depusă. Au existat momente obositoare și dificile, dar fiecare secundă a meritat. Toată experiența m-a făcut să ies din zona de confort, să am mai multă încredere în mine și să trăiesc niște momente unice. Atmosfera, oamenii și tot ce am trăit acolo au făcut ca Balul Bobocilor să fie o experiență pe care aș repeta-o oricând cu aceeași bucurie. (Pop Paul, clasa a IX-a F)

Finalul unui spectacol memorabil

BBCNME 2026 va rămâne una dintre cele mai importante experiențe din parcursul meu liceal. A fost dovada faptului că ambiția, perseverența și dorința de a crea ceva memorabil pot transforma imposibilul în realitate. Finalul balului a adus pe scenă toți participanții, într-un moment care a reflectat perfect munca, emoția și energia investite în acest proiect. A fost un final care nu a marcat doar încheierea unui eveniment, ci începutul unei amintiri de durată. Opinia unuia dintre participanți, Adrian Pop (clasa a IX-a D), mi se pare relevantă pentru impactul acestui eveniment:

„Balul bobocilor a fost o experiență foarte frumoasă și distractivă. M-am simțit bine alături de colegii mei și am avut parte de multe momente plăcute. Atmosfera a fost veselă, cu muzică bună și multe zâmbete. Mi-a plăcut că am putut să cunosc mai bine colegi noi și să petrec timp cu prietenii. Jocurile și dansurile au făcut seara mai interesantă și mai amuzantă. Toată lumea era fericită și se distra. Organizarea a fost bună, iar evenimentul a ieșit foarte bine. Pentru mine, balul bobocilor a fost o amintire frumoasă pe care o voi păstra mult timp și pe care mi-o voi aminti cu drag.”

Participanții BBCNME2026 pe scenă, la finalul evenimentului

Dincolo de scenă și de luminile reflectoarelor, acest proiect a însemnat responsabilitate, maturizare și curajul de a continua chiar atunci când sprijinul este limitat. Consider că succesul acestui bal aparține tuturor celor care au urcat pe scenă. BBCNME 2026 nu a fost doar despre premii și titluri, ci despre emoție, oameni și amintiri care vor rămâne definitorii pentru generația noastră. Acest bal a fost mai mult decât un simplu eveniment școlar. A fost o lecție despre implicare, responsabilitate și pasiune și va rămâne o experiență definitorie atât pentru boboci, cât și pentru organizatori, fiind dovada că atunci când există viziune și muncă, rezultatele nu întârzie să apară.

Carina Georgiana Pop, clasa a XI-a F, profesor coordonator Cândea Dana Monica

Eminescian- un gând , o stare , o zi , o notă

Blidar Iris , clasa a X a D

Un gând

În umbra falnicilor ploi
Stau și privesc în zare
În timp ce din cer cad stopi
Care au să-mi aducă alinare

Iubirea, o stare aparte și
efemeră
Capabilă să creeze note de
fericire
Când soarele răsare
Spre a vieții lumină

Un gând îmi vine în minte
Acela de a crede în dorințe
Iar într-o zi, voi ști că visurile
mele s-au împlinit
Și că acum dansăm la infinit
Printre particule de fericire

Eminescian – un gând, o stare, o zi, o notă

Unitate în diversitate prin opera lui Eminescu

A vorbi despre Mihai Eminescu nu înseamnă doar să deschidem un manual și să-i învățăm poeziile pentru examen, ci să încercăm să-i înțelegem starea de spirit. Dincolo de clișeele de la școală, universul lui Mihai Eminescu adună la un loc stări foarte diferite: melancolia, revolta, iubirea curată sau momentele de profundă tristețe. În opera lui găsim o adevărată unitate în diversitate. De exemplu, în poezii precum „Luceafărul” vedem îmbinarea dintre iubirea imposibilă și geniul singuratic, în „Scrisoarea I” descoperim o profundă filozofie despre nașterea și sfârșitul universului, în timp ce în „Doina” simțim dragostea curată pentru neam și patrie. El a reușit să combine tradițiile noastre românești cu marile idei din cultura europeană, creând ceva unic și valabil pentru toată lumea.

O zi trăită cu gândul la Eminescu ne face să fim mai atenți la noi înșine. Într-o lume agitată, plină de tehnologie și viteză, poezia lui ne oprește puțin din drum și ne pune pe gânduri. Deși trăim într-o societate diversă, cu multe informații și culturi care se amestecă, valorile despre care scria el, cum ar fi adevărul și frumosul, rămân exact la fel. Eminescu nu ne cere să rămânem blocați în trecut, ci ne oferă o lecție importantă: să nu ne pierdem identitatea în mijlocul schimbărilor din jur.

În concluzie, moștenirea lui Eminescu funcționează ca o legătură între noi toți. Ne amintește că, deși suntem diferiți ca personalitate, simțim și avem aceleași întrebări despre viață. Textul lui nu este ceva vechi și plictisitor dintr-un muzeu, ci o parte vie din cultura noastră, care ne ajută să ne înțelegem mai bine unii cu ceilalți.

Ființa umană și natura

Omul, de când a apărut, a fost integrat în mediul înconjurător. De la aerul pe care-l respiră până la hrana pe care o consumă zilnic și tot ceea ce îi susține condițiile optime de viață fac parte din mediul natural. De-a lungul timpului, ființa umană a constituit un echilibru între natură și alte viețuitoare, ea fiind capabilă să gândească, să clădească prietenii și să admire tot ceea ce se află în jurul său -o diversitate de animale și plante, dar și ecosisteme mai complexe, precum păduri și oceane, unde fiecare element are un rol esențial.

Relația dintre om și natură a fost mereu una strânsă, însă, în ultimele decenii, aceasta a devenit tot mai fragilă din cauza dezvoltării accelerate a societății moderne, unde tehnologia preia rolul naturii. În trecut, oamenii trăiau în armonie cu mediul înconjurător și depindeau în mod direct de ritmurile naturii, se trezeau când soarele răsărea, iar timpul era măsurat în funcție de poziția soarelui. De-a lungul timpului ființa umană a evoluat datorită capacității sale de adaptare și inteligenței, însă progresul tehnologic și industrializarea au dus și la exploatarea excesivă a resurselor naturale. Defrișările, poluarea apelor și a atmosferei, utilizarea masivă a combustibililor fosili și acumularea de deșeuri afectează grav mediul înconjurător. Una dintre cele mai mari probleme actuale este încălzirea globală, provocată de creșterea concentrației gazelor cu efect de seră în atmosferă. Schimbările climatice determină topirea ghețarilor, creșterea nivelului mărilor și apariția fenomenelor meteorologice extreme. Dispariția speciilor de animale este o problemă gravă care afectează echilibrul naturii. Fiecare specie are un rol important în ecosistem, iar pierderea uneia poate dezechilibra întregul lanț trofic. De exemplu, dispariția prădătorilor duce la înmulțirea necontrolată a unor specii erbivore, iar dispariția insectelor polenizatoare afectează direct plantele și producția de hrană. Principalele cauze ale extincției sunt activitățile umane, precum defrișările, poluarea, schimbările climatice și braconajul. Acestea distrug habitatele naturale și reduc populațiile de animale până la dispariție, iar pierderea speciilor presupune și slăbirea biodiversității, ceea ce face ecosistemele mai fragile și mai vulnerabile în fața schimbărilor.

Deși omul încearcă să domine natura, el rămâne dependent de aceasta. Fără aer curat, apă potabilă și sol fertil, existența umană ar deveni imposibilă. În plus, natura are o influență importantă asupra echilibrului psihic și emoțional al oamenilor. Contactul cu spațiile verzi reduce stresul, oferă liniște și contribuie la sănătatea fizică și mentală, iar omul se poate reconecta cu sinele și cu mediul în care s-a dezvoltat de-a lungul timpului. Relația dintre om și natură nu este doar una biologică, ci și una profund umană, deoarece contactul cu natura oferă liniște și echilibru interior, influențând starea interioară.

Protejarea mediului a devenit o responsabilitate globală. Dezvoltarea sustenabilă presupune utilizarea resurselor într-un mod echilibrat, fără a compromite generațiile viitoare.

Reciclarea, reducerea poluării, folosirea energiilor regenerabile și protejarea pădurilor sunt măsuri necesare pentru menținerea echilibrului ecologic. Educația ecologică joacă și ea un rol important, deoarece schimbarea începe prin conștientizarea efectelor pe care acțiunile umane le au asupra naturii.

În concluzie, ființa umană și natura formează un tot inseparabil. Omul nu poate exista în afara mediului natural, iar distrugerea acestuia înseamnă, în cele din urmă, distrugerea propriei sale existențe. Relația dintre om și natură trebuie să se bazeze pe respect, responsabilitate și echilibru, pentru ca viața pe Pământ să poată continua în armonie.

Lupșe Brianna

cls. a XI a D

Prof. coordonator Inceze Cristina

Lumină

Cred în lumina

Lumina orbitoare

Care lovește

Sufletul de floare

Purtându-te prin lumile tale, cu o forță
uimitoare

De lumină călătoare

Femeie

Femeie, strălucește

Ca o stea

Ca soarele

Ca luna

Și crede

În forța ta

În tine

În iubirea ta

Lupuț Nicoleta

Clasa a X-a F

Coordonator, profesor Inceu Sanda

Ce e iubirea?

E atunci când razi cu poftă

E atunci când dansezi

E atunci când visezi?

Iubirea e complicată, dar
frumoasă

Te poartă în brațele mult dorite,
ale persoanei iubite

Și după te împinge în prăpastia
ei

Și doar ea, iubirea, te poate
salva.

Transformare

căderii dureroase

care nasc bestii monstruoase

și duc spre pierzare suflete

Transformându-le-n miracole

pe mării purtate

de vânt luate

în văzduh aruncate

transformându-le în stelele mult
visate.

Lupuț Nicoleta

Clasa a X-a F

Coordonator, profesor Inceu

Sanda

Chimia din spatele melancoliei eminesciene: Când stările sufletești devin reacții moleculare

Dacă am privi stările eminesciene printr-un microscop, ce am descoperi? Geniul absolut al literaturii noastre, **Mihai Eminescu**, a reușit să transpună în versuri nepieritoare stări de o diversitate copleșitoare: de la extazul iubirii din *Floare-albastră*, până la melancolia profundă și dorul mistuitor din *De ce nu-mi vii*. Totuși, în spatele acestei diversități emoționale remarcabile, există o unitate biologică și chimică fascinantă.

Fiecare „gând” și fiecare „stare” eminesciană pot fi traduse în limbajul universal al chimiei organice prin intermediul neurotransmițătorilor. Atunci când poetul invocă starea de reverie sub teiul sfânt, creierul uman eliberează serotonină și dopamină, moleculele responsabile pentru starea de pace și fericire. Parfumul teiului însuși este o compoziție chimică complexă, bogată în uleiuri esențiale precum farnesolul, care are demonstrate efecte calmante asupra sistemului nervos.

În schimb, „dorul” eminescian – acea stare unică, greu de tradus în alte limbi – este, din punct de vedere chimic, o furtună de noradrenalină și cortizol, hormoni care mențin organismul într-o stare de alertă și căutare permanentă.

Astfel, conceptul de „**Unitate în diversitate**” capătă o nouă dimensiune. Deși poeziile sale ne oferă o paletă extrem de diversă de trăiri și imagini artistice, mecanismul care le face posibile în receptarea noastră este unul unitar, bazat pe chimia vieții. Fiecare „notă” de tristețe sau de bucurie din opera eminesciană rezonază cu noi tocmai pentru că avem aceeași structură chimică universală. Eminescu a cunoscut chimia sufletului fără a avea nevoie de eprubete, demonstrând că știința și poezia sunt doar moduri diferite de a citi aceeași mare carte a Naturii.

COVACI ELISA, clasa a X-a D, Prof. coordonator: Anca Beșleagă

Despre iubirea și viața lui Mihai Eminescu

A iubit ca o rană ce nu se mai închide,
Cu sufletul aprins și mâinile timide,
Pe ea — lumina dulce din ochii lui senini,
Ce-i transforma durerea în cântec pentru
crini.

O căuta în stele, în nopți și în cuvinte,
Îi scria nemurirea pe pagini fierbinți și
sfinte,
Dar dragostea, uneori, nu știe să rămână,
Și lasă numai umbre și ploaie peste mână.

Viața lui n-a fost doar poezie și lumină,
Ci și tăceri adânci ce sufletul înclină,
Singurătate grea, neliniști și suspin,
Ca un copac lovit mereu de vânt străin.

Și totuși, dintre oameni, el a iubit cel mai
curat,
A transformat durerea în vers adevărat,
Iar inima lui încă bate peste vreme,
În fiecare poezie ce lumea încă-o cheamă pe nume.

Morar Daniela, clasa a X-a F

Colegiul Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

Profesor coordonator, Inceu Sanda

Poesis

Iuhoș Sebastian, clasa a X-a G

Karma

Karma nu vorbește, dar ține minte tot,
Nu iartă intenții murdare, nici binele făcut pe post.
Nu vine cu zgomot, nu bate la ușă,
Dar când te ajunge, te prinde pe tușă.
Ce dai se întoarce, nu-i mit, e lege clară,
Chiar dacă vine lent, vine sigur, fără grabă.
Un bine mic crește-n timp tăcut,
Un rău aruncat în lume vine înapoi dublat și mut.
Nu poți fugi de tine, nici de ce-ai devenit,
Fiecare faptă-i o datorie de plătit
Unii râd azi tare, cred că scapă ușor,
Dar viața este frustă, nu uită niciun gol.
Karma nu judecă, doar reflectă exact,
E oglinda în care crește tot ce-ai semănat
Așa că alege atent cum trăiești fiecare zi,
Căci tot ce lași în urmă... se-ntoarce,
cândva, inevitabil, într-o zi...

Priorități

Toți zic „am timp”, dar timpul nu te-
așteaptă,
Îți fuge printre degete, fără să te întrebe
vreodată.
Alergi după tot, dar nu știi pentru ce,
Îți umpli zilele ... și sufletul rămâne gol.

Prioritățile nu-s vorbe, sunt alegeri reci,

Ce lași în urmă spune mai mult decât ce vrei să crezi

Unii pun banii sus, alții pun oamenii aproape,

Dar fiecare plată vine... chiar dacă nu vezi, în
noapte.

Poți avea totul, dar nu în același timp,

Și fix ce ignori azi... mâine te costă infinit.

Amânăm ce contează pentru ce e urgent,

Și ne trezim prea târziu că n-a fost suficient.

Dai ore pe distracții și minute pe vis,

Și te miri că nu iese nimic din ce ți-ai promis.

Nu e despre „n-am cum”, e despre „ce aleg”,

Că viața nu iartă decizii luate în grabă, fără să-
nțeleg.

Cine ești azi e suma la tot ce-ai pus pe loc

La ce-ai zis „mai târziu” și la ce-ai ars primul în
foc.

Prioritățile te definesc, nu vorbele aruncate,

Ci lucrurile pentru care lupți... și cele abandonate.

Așa că alege clar, fără frică, fără scuze, Că viața nu-
ți dă replay... doar consecințe confuze.

Pop Ștefania
Clasa 9A

Încă de când n-am fost

Chiș Nicoleta, clasa a XI-a A

Am urât marea

Atât de mult

Și nu știu de ce

Probabil mi-a fost frică de necunoscut

Probabil mi-am îmbătat mintea cu gânduri puerile,

Care au trecut,

Au trecut...

Iar acum tot ce mi-aș dori

Este să trăiesc în ea,

Să mă scufund,
Să înot cu rechinii,
Să mă contopesc cu meduzele,
M-am îndrăgostit de albastru,
M-am îndrăgostit de apa,
M-am îndrăgostit de tot,
De tot albastrul, și din cer, și de pe
pământ,
De tot verdele, de tot roșul, de toate
culorile,
M-am îndrăgostit mereu,
Însă nu știu încă dacă dragostea mea
nemărginită
Va putea atinge vreodată un om,
Sau dacă e necesar să atingă vreodată un
om,
De aceea, aș vrea să simți,
Să fii și tu albastrul meu,
Să-mi frângi cumva dorul
Ascuns în curiozitate,
Să știu cum e să treci cu adevărat peste
sine,
Peste frici...
Frânge tot ce-am fost când mi-a fost frică
Și lasă-mă...
Să mă scufund în ochii tăi ca o balenă albastră,
Căci doar învinsă,
Condamnată să cad în negura veșniciei morții,
M-aș mai scufunda în niște ochi acum;
Să fiu coralul ce-ți decorează albastrul vieții,
Lasă-mă să fiu valul ce-ți poartă sufletul greu,
Lasă-mă să-ți fiu mare,
Lasă-mă să fiu tot cerul ce-ți plouă și arde pielea,
Lasă-mă să-ți fiu vitală,
Lasă-mă, sau lasă-mă de tot,
Poate nu mă voi rezuma la mediocritatea iubirii clasice omenești,

Fără tine pot să fiu și mare, și cer,
Căci n-am nevoie de un muritor
Să mi se scufunde n ape
Ca să fiu conștientă de veșnicia mea,
N-am nevoie să mi se privească stelele
Ca să știu cât de tare ard,
Mă descurc și singură,
În adâncimile enigmatice ale mării
De care mi-a fost frică.

Prof. coord. Căndea Dana Monica

Povestea anotimpurilor

Natura își spune povestea în fiecare zi, iar anotimpurile sunt capitolele cele mai frumoase ale acestei povești nesfârșite. De la mugurii fragili ai primăverii, până la liniștea albă a iernii,

fiecare anotimp aduce schimbări care transformă lumea din jurul nostru. Cerul, pădurile, râurile și oamenii trăiesc într-un ritm continuu al schimbării, iar acest ritm este determinat de legătura dintre Pământ și Soare. Anotimpurile nu reprezintă doar simple modificări ale vremii, ci adevărate fenomene geografice și astronomice care influențează întreaga viață de pe Terra.

Din punct de vedere științific, anotimpurile apar datorită înclinării axei Pământului cu aproximativ $23,5^\circ$ și mișcării de revoluție pe care planeta noastră o realizează în jurul Soarelui într-un an. Axa Pământului își păstrează aceeași orientare în timpul deplasării sale prin spațiu, iar acest lucru face ca razele solare să încălzească diferit cele două emisfere. Atunci când emisfera nordică este orientată spre Soare, aici este vară, iar în emisfera sudică este iarnă. După șase luni, situația se schimbă complet.

Primăvara este anotimpul renașterii și al speranței. Ea începe în jurul datei de 20–21 martie, la echinocțiul de primăvară, atunci când ziua devine egală cu noaptea. Natura pare că se trezește după somnul lung al iernii. Mugurii apar pe ramuri, iar câmpiile și pădurile capătă din nou culoare și viață.

Temperaturile cresc treptat, zăpezile se topesc, iar râurile își măresc debitul. Din punct de vedere geografic, primăvara reprezintă o perioadă de tranziție între aerul rece al iernii și căldura verii.

Vara este anotimpul luminii și al energiei. Ea începe la solstițiul de vară, în jurul datei de 21 iunie, când ziua este cea mai lungă din an. Soarele strălucește puternic, iar natura ajunge la maturitate deplină. Temperaturile ridicate favorizează dezvoltarea vegetației și coacerea recoltelor. În multe regiuni apar furtuni de vară și ploi torențiale, cauzate de încălzirea puternică a aerului. În zonele tropicale, vara este asociată adesea cu musonii și precipitațiile abundente.

Toamna este anotimpul melancoliei și al transformării. Ea începe în jurul datei de 22–23 septembrie, la echinocțiul de toamnă. Zilele devin mai scurte, iar temperaturile încep să scadă treptat. Frunzele își schimbă culoarea și cad, pregătind natura pentru iarnă. Atmosfera devine mai rece și mai umedă, iar ceața și ploile apar mai frecvent. Din punct de vedere climatic, toamna marchează trecerea de la sezonul cald la cel rece.

Iarna este anotimpul liniștii și al frigului. Ea începe la solstițiul de iarnă, în jurul datei de 21–22 decembrie, când ziua este cea mai scurtă din an. Temperaturile scăzute aduc îngheț și ninsoare, iar multe peisaje sunt acoperite de un strat alb de zăpadă. În regiunile polare, apare noaptea polară, fenomen în care Soarele nu răsare timp de mai multe săptămâni. În această perioadă, natura pare că adoarme, pregătindu-se pentru un nou început.

Anotimpurile influențează profund viața oamenilor și a naturii. Agricultură depinde de succesiunea lor, deoarece fiecare plantă are nevoie de anumite condiții de temperatură și precipitații pentru a se dezvolta. Animalele migrează sau hibernează, în funcție de schimbările sezoniere, iar oamenii își adaptează activitățile după ritmul naturii. În prezent, schimbările climatice modifică tot mai mult caracteristicile anotimpurilor, provocând veri mai călduroase și ierni mai blânde.

În concluzie, anotimpurile reprezintă o adevărată poveste a naturii, scrisă de Soare și de mișcările Pământului. Fiecare anotimp are frumusețea și rolul său în menținerea echilibrului vieții pe

Terra. Primăvara aduce speranță, vara oferă energie, toamna aduce reflecție, iar iarna liniște și odihnă. Împreună, ele formează cercul perfect al naturii și ne arată că schimbarea este una dintre cele mai importante legi ale lumii în care trăim.

Bendrea Maia, Clasa: a IX-a C
Prof. coordonator: Ramona Mureșan

Sub Cerul Noptii fără moarte

Sub cerul nopții fără moarte,
Te-aștept în raze reci, departe,
Iubirea noastră, foc etern,
Un jurământ în șoaptă, stern.
Sunt inimile răni deschise,
De dor și stele interzise,
Dar din durerea lor răsar
Plăceri cu gust de dulce-amar.
Un foc prin timp se-nalță lin,
Ne arde-n taină, ne e destin,
Și-n chipul tău rămâne scris
Un dor adânc, de necuprins.
Când lumea-și pierde glas și nume
Și cade timpul peste lume,
Iubirea noastră va veghea,
Lumină-n noapte, stea cu stea.

Szigeti Andreea

Clasa a X-a C

Prof. coordonator, Buhai Ramona Nicoleta

Pe Lacul Liniștit și-adânc

Pe lacul liniștit și-adânc,
Argintul lunii plânge blând,
Iar chipul tău în vis apare,
Lumină dulce, fără hotare.
Te caut printre ceruri goale,
Prin nori purtați de vânt și jale,
Fără atingerea ta ușoară
Sufletul meu s-ar frânge-n seară.
Când frunza toamnei cade lin,
Îți simt iubirea ca un suspin,
Plutește-n aer, tainic dor,
Ascuns, dar viu, în fiecare fior.
Și de-ar pieri întreaga lume
Sub soare stins, fără de nume,
Tot te-aș găsi, te-aș strânge-apoi,
Și te-aș iubi prin ani și ploi.

Szigeti Andreea, Clasa a X-a C

Prof. coordonator, Buhai Ramona Nicoleta

Liniștea Dintre Pașii Tăi

Când pașii tăi ating pământul lin,
Se-oprește lumea, tace din
suspîn,
Iar gândurile mele, duse-n vînt,
Se-ntorc acolo unde-am fost
cîndva înfrînt.
Ești liniștea din amurgul stins,
Și focul nopții care m-a cuprins,
În ochii tăi, și dor, și vis
Curge un râu adînc, de
necuprins.
Am așteptat prin anii rătăciți,
Prin nopți pustii și pași opriți,
Căci dragostea nu cere chip sau
glas,
Ea trece timpul, neclintită-n pas.
Și chiar de pierdem tot ce-am
știut,
Sub alt cer rece, nevăzut,
Al nostru te iubesc va dăinui,
Refren etern ce nu va amuți.

Szigeti Andreea

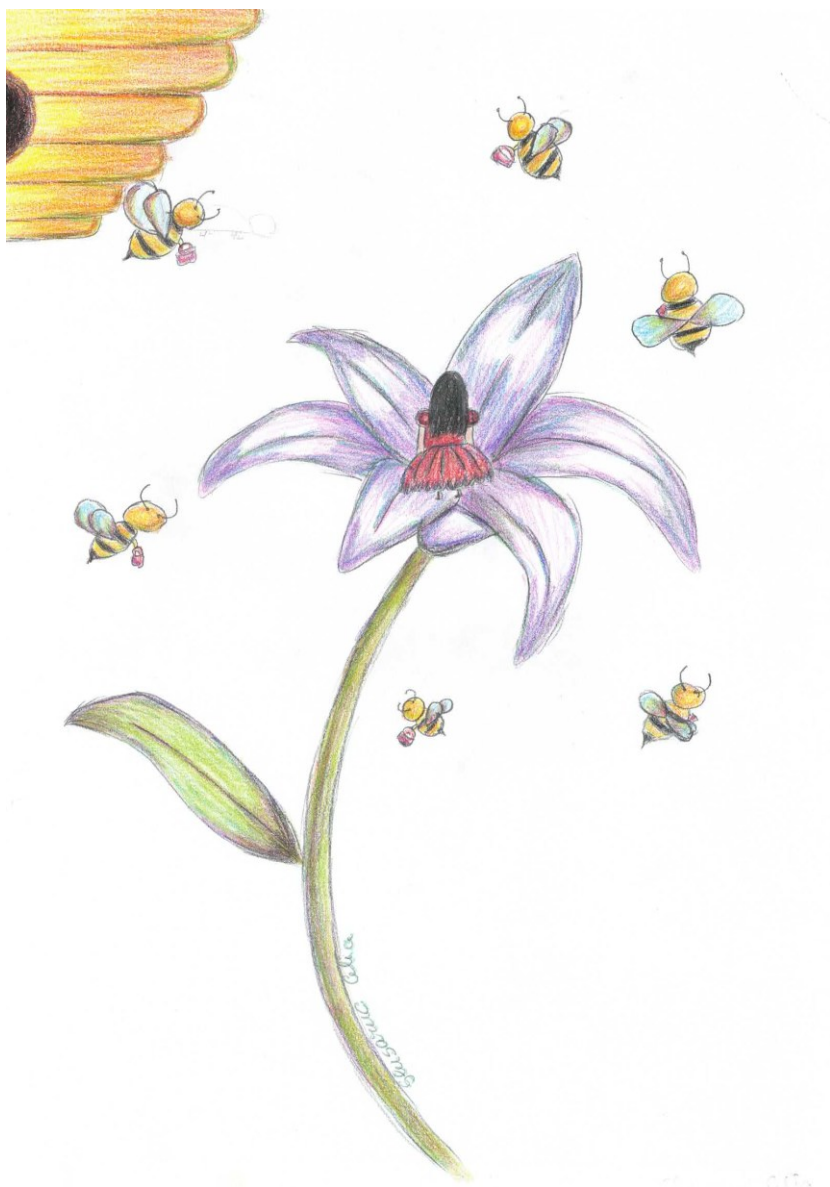
Clasa a X-a C

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Baia Mare

Prof. coordonator, Buhai Ramona Nicoleta

Scrisă în Vânt

Te-am căutat prin fum și ceață,
Prin nopți tăcute, zile fără viață,
Și ți-am găsit chipul pe colină,
Când speranța se stinge în lumină.
Privirea ta, adâncă precum marea,
Deschide-n taină porți spre zarea,
Iar pașii tăi mă pierd ușor,
Ca frunza dusă de-al toamnei dor.
Iubirea noastră e scrisă-n vânt,
Poveste prinsă-n stele, rând pe
rând,
Cu jurăminte șoptite-n foc,
Ce ard etern în al inimii loc.
Și de ne-ar șterge timpul din
cuvinte,
Prin flăcări trecătoare, doruri
sfinte,
Iubirea noastră va rămâne vie,
Lumină blândă-n noaptea pustie.

Szigeti Andreea

Clasa a X-a C

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Baia Mare

Prof. coordonator, Buhai Ramona Nicoleta

Flacăra în Pădure

În inima pădurii-adânci
Te-aștept când lumea doarme-n
lunci,
Iar luna, palidă și clară,
Veghează tainic peste seară.
Când vântul trece printre ramuri
goale
Și timpul tace-n clipe egale,
Îți simt iubirea-n fiecare foșnet,
Ca un cântec dus de aer, discret.
Te port în mine ca pe-o rană vie,
Ce arde blând, dar nu se știe,
Căci fără tine-aș fi doar piatră rece,
Uitare grea ce nimeni n-o petrece.
Iubirea nu cere odihnă sau lumină,
Ea arde-n taină, limpede și plină,
Ridică inima spre infinit,
Flacăra veșnică ce nu s-a stins
nicicând.

Szigeti Andreea

Clasa a X-a C

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Baia Mare

Prof. coordonator, Buhai Ramona Nicoleta

Frunza și Jurământul

Frunza toamnei ce a căzut,
Ți-am scris numele în durere mut,
Dar vânturile ce știau prea bine
L-au dus departe, ca ploaia-n fine.
Totuși dorul nu se stinge nicicând,
Arde în mine ca un veșnic răn,
Căci iubirea dată odată-n lume
Nu se risipește, nu cunoaște timp sau sumă.
Când nopțile grele apasă pieptul meu
Și stelele palid se risipesc în greu,
Te simt aproape, simt liniștea ta,
Jurământ gravat adânc în inima mea.
Și de-ar pieri glasul meu printre ani,
Pe cărări unde nu mai umblu niciodat',
Iubirea noastră rămâne peste tot,
Cer aprins ce încă-l numesc acasă în tot.

Te-aș aștepta la nesfârșit...

Te-aș aștepta la nesfârșit...

...și încă o secundă,

Chiar dacă timpul s-a grăbit

Și lumea ni se-afundă.

Te-aș aștepta în nopți de fum,

Când luna-și pierde raza,

Cu pașii grei pe-același drum,

Să regăsesc al meu *acasă*.

Te-aș aștepta și-n frig, și-n ploi,

Cu sufletul în lacrimi,

Să-mi vii din vise înapoi,

Să trecem peste patimi.

Te-aș aștepta și dacă-ar fi

Să-mi fie dorul rană,

Și-n orice clipă, zi de zi,

Să-mi fii iubirea-ntreagă.

Te-aș aștepta la nesfârșit...

...și încă o secundă,

Căci tu ești tot ce mi-am dorit,

În viața mea...profundă.

Gherghel Irina, cls a X-a A

Sub tei

De-ai veni când seara cade
Peste drumuri fără glas,
M-ai găsi tăcut arzând,
La marginea unui gând.

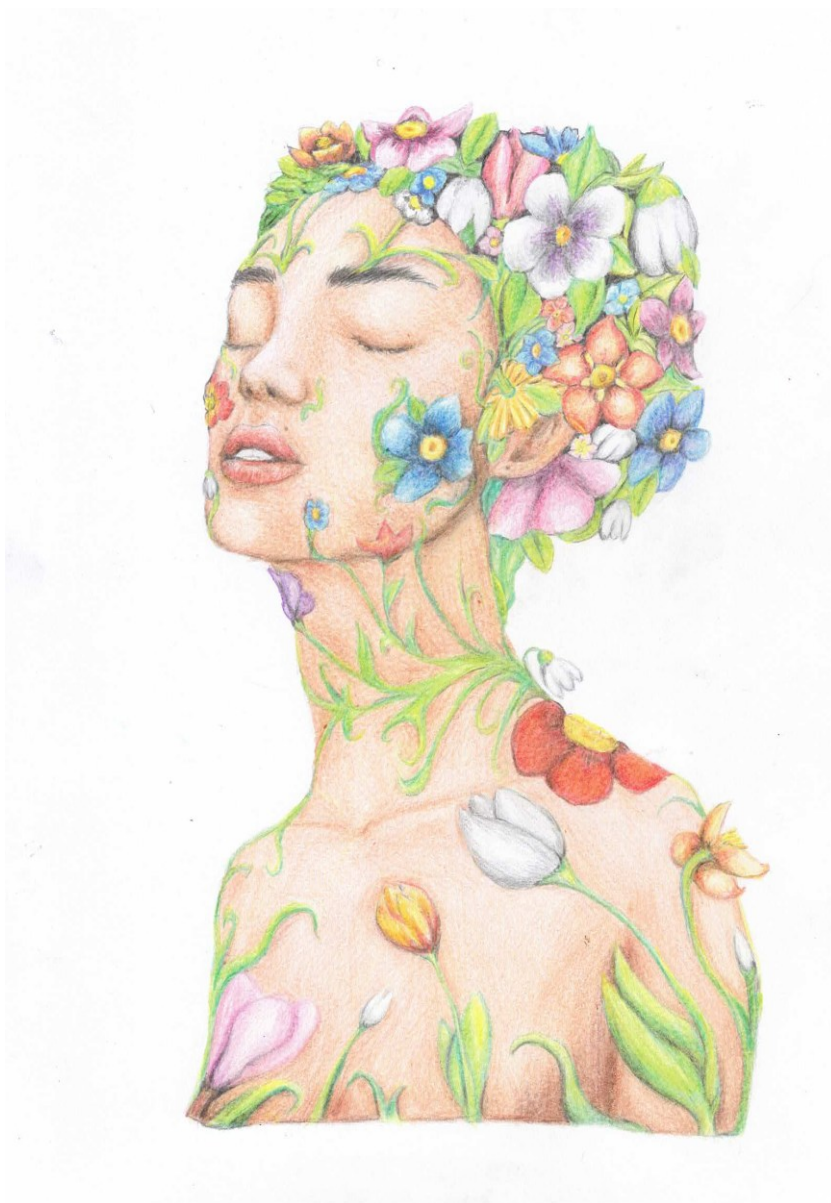
Te-aș chema încet, pe nume,
Fără teamă, fără gând,
Căci iubirea nu-i din lume,
Ci-i din tot ce nu pot spune.

Așteptarea-mi e în suflet
Ca un timp ce nu mai trece,
Pașii tăi îmi sunt tăceri
Scrise-n alte nopți, mai reci.

**Flori de tei deasupra noastră,
Or să cadă rânduri-rânduri,**
Ca o ploaie caldă, blândă,
Peste inimi pline-n gânduri.

În căderea lor domoală
Se vor frânge ani și frici,
Tot ce-a fost durere goală
Topi-se-va lent, în cronici.

Sub teiul vechi, cu flori căzute,
Vom rămâne fără glas,
Două suflete tăcute
Regăsite pas cu pas.

Gherghel Irina, cls a X-a A

Treisprezece Ceasuri

I.

Soarele nu răsărise încă, iar frigul nopții care abia trecuse zăbovea încă în aer. Lumina felinarelor se reflecta pe asfaltul ud, iar Eliot avea impresia că nu se trezise încă din coșmarul pe care îl avuse în acea seară. Era prins în capcana oglinzilor care nu aveau ce să reflecte în afară de lumina ce inunda camera. Iar el mergea la nesfârșit, pasu-i alert și nesigur, către o destinație care nu părea să aibă nume sau chip. La fel mergea și acum, pe străzile orașului care se împleteau și încâlceau spre vechea ceasornicărie a bunicului său.

Pe ușa îl aștepta agățată, udată de ploaie și îndoită de vânt, o hârtie pe care cerneala scria: Ordin de evacuare. Eliot nu era surprins, nici confuz, nici speriat. Ianuarie era a treia lună în care nu reuși să-și plătească chiria, iar el era deja recunoscător că proprietarul nu îi ceru banii la sfârșit de an, sau chiar de sărbători. Se cunoștea de multă vreme cu proprietarul. Era un domn în vârstă, la vremea lui profesor, care știa prea bine cât de amară pare viața când ești student, și singur, și fără bani.

Ceasornicăria era singura moștenire a lui Eliot de la bunicul său. Își petrecuse mare parte din copilărie înpreajma sa, înconjurat mereu de sunetul acelor de ceas. Nu știa să aibă alte talente sau deprinderi în afară de ce îl învățase acesta, și cumva, nicicând zilele-i erau atât de grele, n-avea putere să renunțe. Crescuse mereu conștient de trecerea timpului și de ireversibilitatea acestui fapt. Până la o anumită vârstă, îl obseda idea unui viitor perfect planificat, cert. Însă pe măsură ce nisipul din clepsidră cădea pradă gravitației, el se dovedi tot mai nepotrivit pentru propriile sale planuri. Nu avea inteligența sau precizia să fie doctor, după cum și-ar fi dorit mama sa, nici puterea și curajul unui soldat, după ta-su', iar el nu știa ce era menit să facă, doar că voia să aibă succes.

Acum timpul trecea fără rost. El nu-și putea imagina nici măcar ziua de mâine fără să nu îl cuprindă disperarea. Nu mai vedea folos în propria sa existență, nici speranță, nici vreo bucurie.

Clopotul ruginit se scuturase atunci când cineva deschise ușa. Era o femeie înaltă și subțire ca o creangă de măslin, cu părul auriu fluturându-I deasupra umerilor. Paltonul negru îi cădea greu pe umeri, acoperind-o toată. Împinse ușa în urma ei și se apropie agale de biroul lui Eliot. El era, într-o oarecare măsură, surprins de apariția femeii. Nu putea spune ce, dar era ceva legat de ea care o făcea diferită de clienții săi obișnuiți, dacă nu de toți oamenii pe care îi cunoscuse el în oraș. Nu își putea da seama, nici după haine, nici după felul în care îi era îngrijit părul, de situația financiară a femeii. Nu i-ar fi putut ghici, nici cu ajutorul duhului din lampă, vârsta. Poate că era vreo elevă de liceu cu un

ceas de mână. Poate că era una dintre acele doamne care caută să vândă sau să repare ceasul de buzunar al răposatului ei soț. N-ar fi ghicit.

Însă ce îl făcea pe Eliot nesigur de situația în care se afla, era privirea ei. Nu putea vedea nimic în spatele ochilor ei albaștri. Lumina LED-urilor din atelier se reflecta în ei asemeni oglinzilor din visul lui. Pentru câteva momente, Eliot nu mai înțelegea ce se întâmplă. Nu știa dacă doar acum se trezește din vis sau dacă adoarme din nou sau dacă s-a întâmplat ceva real până acum. Era confuz și din senin copleșit de oboseală, și nu își putea lua privirea de la ochii ei.

Femeia își desface primul nasture de la palton și își vârî mâna dreaptă înăuntru, scoțând mai apoi la lumină un ceas vechi de perete, mai vechi decât oricare altul pe care Eliot sau bunicul său l-a deținut. Rama de metal era împletită în spirale dese și mărunte, unde oricine îl curățase de rugină anterior nu ajunsese. Era, Eliot n-avea nicio îndoială, un obiect vechi și valoros pe care el, în pragul falimentului, nu își permitea să îl cumpere.

—Îmi cer scuze, începu el, însă femeia se îndrepta deja spre ieșire.

Eliot privea, perplex, la obiectul din fața sa. Un ceas de perete rotund, cu rama metalică ruginită și ace care stăteau pe loc.

Mânzat Andra,

Clasa a X-a C

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Baia Mare

Prof. coordonator, Buhai Ramona Nicoleta

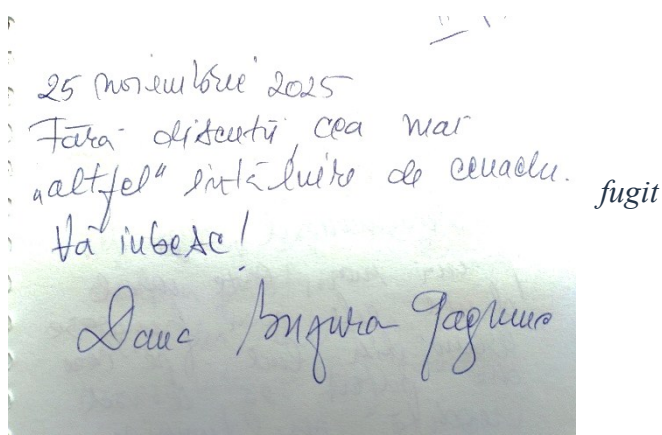

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

„Voci Eminesciene” – file dintr-un jurnal de cenaclu – anul V

Momentele de bilanț sunt întotdeauna benefice, pilduitoare și uimitoare. Privind retrospectiv, exclami, fără cuvine, expresii devenite clișeu, sinonime cu celebrul adagiu *irreparabile tempus!* Anul școlar 2025-2026 a trecut pe furiș, lăsându-ne pe toți, elevi și profesori, mai bogați în experiențe de toate tipurile. Cenaclul „Voci Eminesciene” a fost un

cadru în care s-au întâmplat activități diverse, substanțiale, pline de trăiri și de provocări, unde elevii participanți au avut prilejul de a colabora între ei, dar și de a cunoaște o galerie de personalități din lumea literară și culturală contemporană.

Fiecare lună a adus cu sine, în prim-plan, evenimente, personalități, teme care au contribuit la deschiderea orizontului intelectual și cultural al tinerilor, dar și la crearea de legături importante pentru dezvoltarea lor viitoare. Reuniunile față-în-față s-au desfășurat, cu precădere, în spațiul Centrului de Documentare și Informare, însă nu au lipsit nici întâlnirile extinse, asociate unor evenimente cu un public larg, participările la

prezentări de carte

alte evenimente

(concursuri,

festivaluri, întâlniri

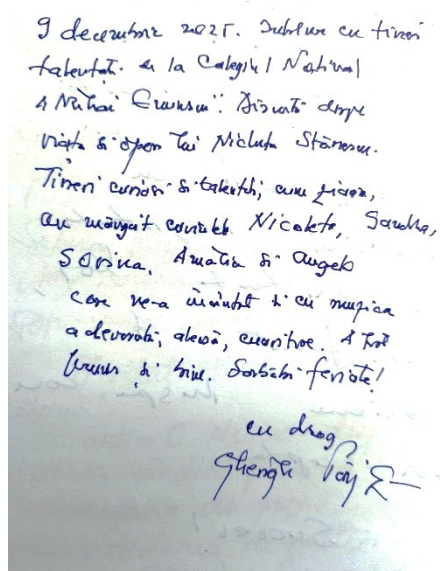
cenacliere ale

scriitorilor

maramureșeni).

sau la

literare

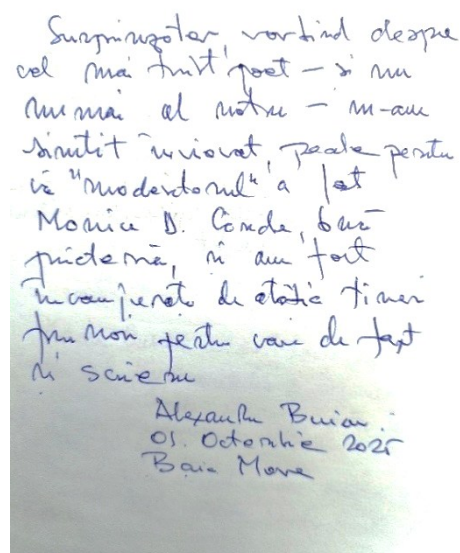
10 martie / 12.15 / Sala Festivă a Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare
Întâlnirea Cenaclului Rivalus Dominarum și Cenaclul „Voci Eminesciene”
 sub genericul - **Au cuvântul Doamne!**
 vă invită la:
Trei LANȘĂRI de CARTE
ALEXANDRA MUREȘAN / Copiii din casa de dinainte
ELENA ILASH / Dictatura dorului
ADINA UNGUR / Poemadine
 prezintă:
Dana Gagniuc Buzura / Delia Muntean / Raluca Hășmășan

Principalul partener extern, implicat constant și cu multă dăruire în dialogul cu tânăra generație, este Revista de Cultură „Nord Literar”, ai cărei reprezentanți – Dana Buzura Gagniuc (manager), Gheorghe Pârja (redactor), respectiv Flaviu Claudiu Mihali (tehoredactor) au răspuns mereu afirmativ apelurilor noastre la dialog și au ascultat cu

mare interes opiniile și creațiile elevilor, ghidându-le aventura prin universul literaturii și al creației. Susținerea oferită s-a concretizat și în publicarea, în paginile revistei, a unor fragmente literare semnate de elevi, semn al aprecierii și încrederii față de talentul și abilitățile lor. Activitățile și evenimentele cenaclului nostru și-au găsit ecoul în această publicație, consemnate de Dana Buzura Gagniuc la rubrica *Subiectiv*. De asemenea, câteva exemplare din fiecare număr al publicației au fost oferite gratuit, atât elevilor și profesorilor implicați, cât și bibliotecii școlare.

Scurte prelegeri tematice, lectură din creația proprie, exerciții grave sau ludice de exprimare a opiniilor despre viață și scris, mini recitaluri muzicale, vizionare de interviuri, filme documentare sau artistice (unele create de elevi), ateliere de scriere creativă, prezentări de carte și recomandări de lectură, au constituit paleta de activități în care elevi s-au implicat voluntar,

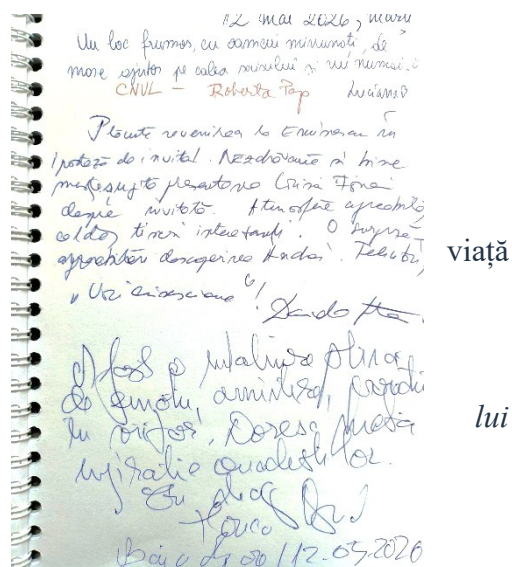
dezvoltându-și încrederea în sine și abilitățile de comunicare în public.

Printre evenimentele notabile, la care am participat, amintim: Serile de Poezie „Nichita Stănescu”, Desești, 18 octombrie 2025 (Ediția XXXXV), Cărțile Anului 2025, întâlnirea Cenaclului Scriitorilor din Maramureș (25 octombrie 2025), a doua întâlnire a Cenaclului Rivulus Dominarum (noiembrie 2025), lansarea romanului *Transbordare*, de Gelu Vlașin (decembrie

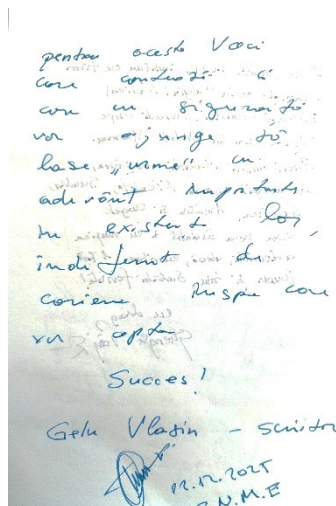
Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare 2025), tripla lansare de carte, sub genericul *Au cuvântul doamnele...*, a poetelor Alexandra Mureșan, Elena Ilash și Adina Ungureanu (martie 2026).

Am organizat, în cadrul intim al CDI-ului nostru, dialoguri pe tema toleranței, a patriotismului, a cititului împreună, dar și întâlniri dedicate unor poeți consacrați, cuprinși în programa școlară (George Bacovia, Mihai Eminescu sau Nichita Stănescu), precum și unor poeți în (Gheorghe Pârja, Nicolae Scheianu, Florica Bud, Mircea Crișan), contemporani sau chiar concetățeni ai noștri. În cersul nostru Alexandru Buican a prezentat, în direct, *Viața Bacovia și Brâncuși. O biografie legendară*, cărți biografice monumentale, esențiale pentru cunoașterea acestor personalități culturale românești.

Tot aici, cu ocazia Zilei Internaționale a Poeziei, s-a creionat un potențial proiect, în parteneriat cu revista „Nord Literar”, dedicat sensibilității poetice contemporane, situat sub tutela poetului Ioan Moldovan, fost director al revistei „Familia” de la Oradea (unde a debutat Eminescu însuși, în anul 1866), poet, dar și profesor la „Eminescu”, pe vremea când se numea, încă, Liceul nr. 9.

Fragmente din Jurnalul de cenaclu 16 septembrie 2025

De astăzi începe o nouă eră a Cenaclului “Voci Eminesciene”, este prima întâlnire la care particip în calitate de absolventă a Colegiului Național “Mihai Eminescu” și nu elevă.

Mă bucur să văd că liceeni continuă ce am început noi în generațiile trecute și că predăm ștafeta pe mâini bune.

În ziua de astăzi îmi amintesc cu drag toate amintirile frumoase alături de colegi și revista “Nord Literar”, țin minte fiecare lansare de carte, fiecare recitare, fiecare interpretare a corului.

Cu toate că trecem prin vremuri grele, în care cultura este cel mai taxat domeniu, consider că acum este momentul perfect să dovedim câtă nevoie este de poezie în viețile oamenilor.

Mult noroc tuturor poezilor în continuare! (Mugur Teodora - absolventă, promoția 2025)

de
zi

voi, rămân fidelă lui Eminescu și oamenilor săi. Azi a fost o
atât de vie! Am simțit curiozitatea noilor membri, dar și
siguranța celor vechi. Cu dragoste, Dana Buzura-Gagniu

Grozavă atmosfera de tinerețe, amestec de grație, emoție și creativitate, cu accent pe tinerețe. Plec încărcat de stare de bine și pozitivism. Este material bun. Este de lucru, nu e rea pornirea. Felicitări și cadrelor și elevilor pentru ceea ce se întâmplă aici. (Flaviu Mihali)

$$O$$

30 settembre 2025

Este prima dată când am oportunitatea de a experimenta prezența unui scriitor așa renumit. Este o onoare să aud relațiile și gândurile unui om așa de lecturat. A fost minunat să înțeleg viața renumitului Bacovia și din altă perspectivă. (Hojda Oana-Amalia)

Felicitări!

Sunt mândru de voi!

SUCCES!

HA
BAZEAZ PE VOI
CA VEȚI FI VITORII
OAMENI DE CULTURĂ
AI HARAMUREȘULUI!

mirela
crisan
eff

Am aflat lucruri mari despre viața Lui George Bacovia, dar și despre viața autorului. A fost o experiență interesantă cu un scriitor deschis și cu o experiență de viață demnă de auzit. (Anonim)

Surprinzător, vorbind despre cel mai trist poet-și nu doar al nostru-m-am simțit înviorat, poate pentru că moderatorul a fost Monica D. Cădea, bună prietenă, și am fost înconjurat de atâția tineri frumoși, pentru care de fapt și scriem. (Alexandru Buican)

14 Ottobre 2025

Autorul   Mircea   Crişan,

absolvent al Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare, împreună cu membri ai Cenaclului Literar „Voci Eminesciene” al CNME, au discutat despre puterea poeziei. Domnul Crișan le-a cuvântat elevilor despre începuturile pasiunii sale despre poezie: Am încercat tot timpul să nu fiu banal. Dacă ai bucuria să observi detaliile, toate vin de la sine. Elevii au fost îndrumați ca, indiferent de starea lor, să își fructifice emoțiile prin a scrie. Acesta și-a început cariera publicând poezii în reviste locale, precum revista liceului nostru, „Verbe Vii”. (Supuran Angelo)

Este prima mea dată aici și deja ador tot ce se desfășoară în această colorată sală. Îmi place mult anturajul, subiectele discutate, iar creațiile mă inspiră și mă încurajează parcă să mai lucrez la

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare
abilitățile mele. De asemenea, mi-a plăcut să aud experiențele și opiniile unui fost elev al acestui liceu. (Anonim)

Este primăvara? Este...
Este martie? Este martie...
Este soare și flori și petale și nori
de vată de zahăr pe cer bălăneș...
Este Căminul? Este...
A eu sunt aici în toată căntă
inimă de voi...

Elena Hășchi

10 Martie 2026

Tocmai am fost informați că vom sta cam o oră jumate
aici, superb.

Plin de flori pe scena asta. Suntem în sala festivă,
apropo.

Triplă lansare de carte, i-auzi. O nouă nebunie de
primăvară.

Deci avem ceva duel de cenacluri: Cenaclul „Rivulus
Dominarum” și Cenaclul „Voci Eminesciene”, asta e bine știut.
Dăm cuvântul doamnei (preferata mea) Buzura-Gagniuc.

Mi-aș dori să fiu gardul de tablă, pe care-l văd pe geam, să nu-
mi pese de nimic, să fiu ars de soare și plouat și numa să stau
să ascult bazaconiile sufletelor astea ce sângerează-n cuvinte. (Chiș Nicoleta, clasa a XI-a A)

Nucleul principal de cenacliști a fost alcătuit, în acest an școlar, din elevii Nicoleta Chiș (clasa a XI-a A), Angelo Supuran și Sorina Pop Veress (clasa a X-a E), Sandra Radu (clasa a X-a H), Andra Mânzat și Andreea Szigheti (clasa a X-a C), cărora li s-au adăugat și alți elevi, precum: Amalia Hojda (IX C), Nicoleta Lupuț (X E), Ștefania Lup (IX A), Daria Tudose (X D), Maria Grigor (X D), Crina Coman (IX C), Adrian Mihali (XI F), Talida Pop Petrean (XI F), Tabita Martocian (XI F), Denisa Variu (XI F), Maia Tamas (XI F), Cristian Pop (XI A), Mihai Aron (IX D), Matei Fonai (IX D), Șerban Fonai (IX D), Antonia Magdaș (IX D).

Putem scrie pe orice suport.
Unii sunt mai nostalgici și
preferă scrisul de mână pe foi
pentru atingerea pe care o
oferă hârtia, ca o îmbalsamare
pentru litere. Sau, mai ales
tânără generație, direct pe
laptop sau foarte pe telefon.
Important rămâne, totuși, să
scriem mai mult decât scriem.
Se simte!

Flaviu Claudiu
Mihali

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

Acest proiect extra curricular a fost realizat cu sprijinul conducerii colegiului - director, prof. Marius Crăciun, director adjunct Ramona Astalâș, și prin implicarea, plină de pasiune, a profesorilor coordonatori: Ramona Corina Fonai, Alina Mirela Andreicuț, Ramona Nicoleta Buhai și Monica Dana Căndea, precum și cu concursul colegilor de catedră, care i-au îndrumat pe elevi spre întâlnirile noastre.

Pagini coordonate de prof. dr. Căndea Dana Monica

Între reflexia ecranului și esența realității; Avem nevoie de modele?

Într-o epocă dominată de fluxuri nesfârșite de imagini atent procesate și de succes obținut peste noapte, întrebarea „Avem nevoie de modele?” riscă să pară desuetă. Totuși, la o analiză mai atentă, nevoia de repere autentice nu a fost niciodată mai presantă. Trăim într-o „lume a aparențelor”, un spațiu digital unde algoritmul dictează adesea popularitatea, iar valoarea este adesea confundată cu vizibilitatea. În acest context, modelul nu este doar o persoană pe care o admirăm de la distanță, ci o busolă morală care ne ajută să navigăm prin zgomotul informațional al prezentului.

În primul rând, modelele reale ne oferă perspectiva corectă asupra efortului. Spre deosebire de mirajul succesului facil promovat pe rețelele sociale, figurile care au lăsat o urmă în istorie ne arată că drumul către excelență este pavat cu reziliență. Un exemplu fundamental este parcursul lui Constantin Brâncuși. Artistul nu a căutat faima efemeră, ci a dedicat zeci de ani „șlefuirii” esenței, demonstrând că arta adevărată se naște din asceză și muncă brută. Într-o lume care vinde iluzia gratificării instantanee, Brâncuși ne reamintește o formulă neschimbată a caracterului: $V = M \cdot P$ unde Valoarea (V) este produsul dintre Muncă (M) și Perseverență (P). Această ancoră în realitate ne protejează de frustrarea de a nu atinge standarde nerealiste, impuse de filtrele digitale care ascund, de fapt, absența efortului.

În al doilea rând, alegerea unui model este, în esență, un act de definire a propriei identități. Pericolul „lumii aparențelor” este uniformizarea - tendința de a deveni copii ale unor copii, pierzând curajul de a fi autentici. Modelele reale nu ne cer să le imităm viața, ci ne provoacă să le împrumutăm integritatea. Într-o societate unde „a părea” a devenit mai profitabil decât „a fi”, reperele solide funcționează ca un filtru de discernământ. Ele ne demonstrează că demnitatea, empatia și spiritul critic sunt monede de schimb mult mai valoroase pe termen lung decât orice metrică de popularitate online.

În concluzie, avem nevoie de modele nu pentru a deveni umbrele lor, ci pentru a ne regăsi pe noi înșine. Într-o lume a aparențelor, figurile autentice precum Brâncuși sunt cele care ne confirmă că valorile fundamentale rămân neschimbate sub presiunea tendințelor trecătoare. Responsabilitatea noastră rămâne aceea de a privi dincolo de reflexia rece a ecranului și de a ne alege mentorii cu discernământ. În definitiv, modelele pe care le urmărim astăzi sunt oglinda fidelă a direcției pe care ne-o imprimăm.

Ana-Maria Onca, clasa a XI-a A,

The love I lost

If I die tonight I hope you will be alright,
because every day
it feels like an unwon fight
where everything seems faded away
colorless, dark gray,
all wrapped up in stress
and without you, everything is a mess.
Now here is me and there are you,
it's not like it was at the beginning
but there is nothing left to do.

All my life in your hourglass

I want to be seen, I want to be me
but when I'm with you
I'm lost myself in the sky's blue
where you deserve the light of heaven
but I'm just a shadow unseen through
without a brown eyed soul to possess
and a vision to see the naked truth

In a garden full of flowers
a lily blooms from the ground
your eyes are starting to devour
her beauty in which she is gowned
but her petals are starting to fall

pushed far by the wind to hell
swallowed deep where there is no recall
locked in a forgotten cell

Every time I fall deep down into a coma
I'm drowning in a new persona
trying to swim to shore
but I'm just a wave, and nothing more
wanting to be like the others
what keep touching your pale skin
sinking into your deep scars
where the past begins to bleed in

falling among the crowd of clouds
I turn into thin drops of water
which your umbrella does not allow
to fall at your touch, just to hit the ground
louder
absorbed,

knowing that I won't be able to touch your palms
even if in her hands I would have transformed
and we fly to the sky together like two swans

but I keep collapsing
punished by this bloodstained glass
seeing all your memories in passing
losing myself for a mislaid romance
I will pay for this love with my buried soul
seeing how I'm running out of time
coming close to the gates of the hole
never being able to regain your soul next to mine

Saturn

The view it's
amazing outside
All stars look like
fireflies
That always tries
hard to hide
When the light in
them dies

Saturn looks all
day alone
Why does he
have a ring then?
Standing forever
on his own
Maybe he's
crying again and
again

I would like to be
one of his rings
None of us feel
alone any longer
Or to have some
wings
To fly closer to
my lover

Until the light dies inside me
I will always be by your side
No matter how hard it can be
We will be together until one died

Or maybe even after we disappear
In another universe where no one lied
We'll be next to each other, my dear
And maybe with one of your rings, I'll be your bride.

Seven minutes about you

I descend smothered in light
The walls are full of pictures of you,
of us
One appears to be a portal to the
night
And there we are,
Looking at the stars
I'm trying to run my fingers through
your hair
But the twilight pulls me down,
sinking me
Wanted to feel your touch in despair
For the last time to feel free.

Another picture of us catches my eye
Lying on the golden beach, holding
hands,
Feeling that in peace we could die
Together, on the searing sands
Our souls free to fly away in the sea
breeze
Seeking for the pure love that
belongs to the past
Suffocated in the darkness of your eyes
Beneath the trees,
To see how long it lasts.

Rays of light emerge from among the roots

Once more, they try to tear me from your arms

Showing me everything I have to lose

One through all the endless stars

Spilling into light, of the everlasting
empyrean high,

Waiting for you in the Elysian sky,

To cure all my scars, and the hollows
below,

Then touch your lips to mine

Burn my soul and let me die in your
inferno.

The rondel of a mortal lily

And so, the lily closes its eyes

Slowly sinking into the cradle of the mist

As its petals vanish into the pale sky
for the last time giving dawn a kiss.

When you hear the night's soft cries

Darkness weaves a light we will miss

And so, the lily closes its eyes

Slowly sinking into the cradle of the mist.

Her leaves settle into the clouds' embrace

Where dusk has forgotten how to rise

And all the tears are not in waste

When souls rests when the body dies

And so, the lily closes its eyes.

Loving a soul, not a person

You were everything,
But now you're just a blurry face to me
What I find in a picture in my heart,
Surrounded by a black sea,
Passing waves, being like deep scars
In which I'm drowning trying to get to you again.
When you try to escape from my head
To leave me forgotten in an abyss
Pursuing to forget about my presence
Even though I know I'm the one you miss.

I see you by my side,
But when the sun rises after the quiet night
Your body starts flowing through mine
Starting to morph into moonlight,
Reflecting you in the sea of souls
In which I looked for you,
But I couldn't get out of dreams with times like ours
Because only you could build my view,
Carrying my life among dead flowers
Once again making the sky blue.

Every night when I sleep,
And you appear in my dreams
I start to fall into nothingness, and fall deep,
But you are not here to catch me, and I go down
Into the water of tears,
But the green in your eyes can be the island
where I will find you every time I look for you around.
The sun's rays will light up your torso, and
I could be the shadow of your figure
But when the sun goes down,
I will disappear from your soul,

Motionless in love

When I look into your eyes
I see inexplicable,
little lights
that make me get lost
like a flower in an empty field
and find a cloud
that it's about to rain wine
when he suffers
quietly, but it makes you shine.

When I look under your clothes
I see the pain you suffered
in the darkest shadows
after we used to be close
you were told to stay away
but maybe one day
I'll hold your hand under a tree
Our souls, free to fly away.

Catching Holden

Teaching *The Catcher in the Rye* in a Bilingual Sophomore Class

Some books travel well. *The Catcher in the Rye*, written in 1951 and set in a New York that no longer exists, found an unlikely home this year in class X E, where Holden Caulfield's restlessness, humor, and desperate need for connection turned out to feel less foreign than anyone might have expected.

Our approach was deliberate and cumulative. Two chapters per week gave the novel room to breathe and gave students time to live with Holden Caulfield between sessions. Each week, a rotating group of students took ownership of the material, preparing a handout for their peers that included new vocabulary encountered in the chapters, key words and themes, discussion questions, word formation exercises, and Cambridge-style cloze texts. This structure served a dual purpose: it built consistent reading habits while sharpening the kind of language skills that matter both inside the exam hall and beyond it.

Classroom discussions that followed each presentation were lively and genuinely exploratory. We examined Salinger's masterful use of stream of consciousness, that unfiltered, circling inner monologue that makes Holden's voice so immediately recognizable and considered how this narrative technique creates intimacy between reader and character. Students began to notice, and to use, the rhythms of thought-on-the-page in their own writing.

In a bilingual classroom, language learning and literary study are not parallel tracks, they are the same track. Reading an authentic, complex text in English is perhaps the most honest encounter a student can have with the language: its idioms, its registers, its silences. Vocabulary does not arrive in lists but in context, charged with emotion and meaning. A word encountered in the middle of Holden's night-time wanderings through New York City is a word that stays.

But the value of literary study stretches well beyond vocabulary acquisition. Literature is one of the few spaces in school life where emotional and social intelligence are not simply assumed but actively cultivated. Holden Caulfield, seventeen years old, grieving, furious, and aching for genuine connection, gave our students a mirror and a question: *Do you recognize this?* The answers were unexpected.

Perhaps the most rewarding aspect of this project was the honesty with which students engaged with Holden's character, neither idealizing him nor dismissing him. Diana Cotețiu observed that she

found him relatable: “when I want peace, I simply stay away from it all. He gets through it all with bravery but also fear of not being able to finish his life in peace, at his own pace.”

Anastasia Tira took a more nuanced position, noting that while she did not find Holden annoying, she also could not fully relate to him: “My life is very different compared to Holden’s. I’m always trying to see beauty in it and I also have a lot of people I can trust around me. So, I didn’t find him annoying, because I understand why he is the way that he is.” This capacity for empathy without identification is precisely what literature teaches and it is a skill that no grammar exercise can replicate.

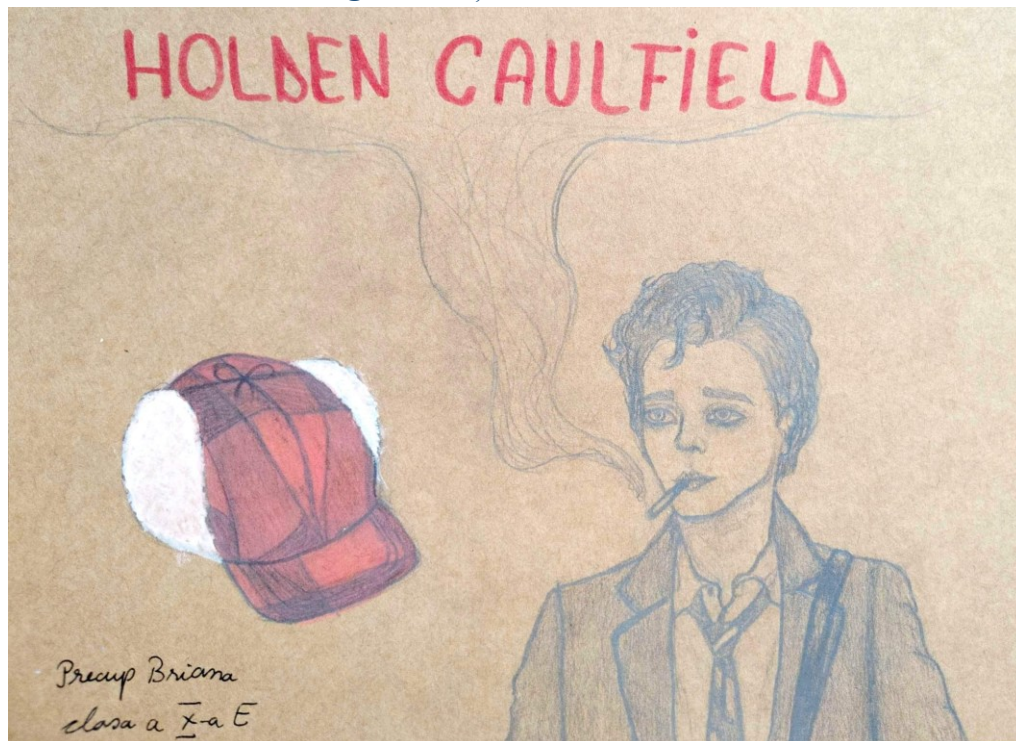
Iulia Sas connected with Holden’s tendency to overthink, while Raisa Sculschi saw in him something universal: “he truly represents a person looking for their calling in life.” Irina Bodone offered one of the most perceptive readings of the novel’s central symbol, the famous red hunting hat: “When Phoebe has the hat on, he notices her right away. I believe that’s his way of noticing when others need help. It symbolizes his love for his sister.”

The novel’s central fantasy, Holden imagining himself as *a catcher in the rye*, saving children before they fall off a cliff, also prompted thoughtful reflection. Irina read the image as Holden’s wish “to save children who may end up like him, or like Allie,” while Anastasia understood it as a desire to be the guide, he himself never had. These are not simple readings; they are the readings of young people thinking carefully about longing, loss, and what it means to protect someone.

When asked what advice they would give Holden at the end of the novel, students drew on their own moral and emotional resources with striking generosity. “Try to find the beauty in life and in every little thing,” wrote Anastasia. Sculschi Raisa urged him to trust himself and stop spiraling over every negative detail. Fluțar Irina, with quiet wisdom, advised him to “be more confident about his beliefs, but at the same time accept the fact that he can’t always be right.”

These responses did not come from passive readers. They came from young people who had spent weeks living alongside a character, building a vocabulary for his world, debating his choices, and ultimately measuring him against their own. That is what literature does. It makes the world larger and the self, more legible.

As Anastasia wrote in her closing note: “I really liked the part when Holden was watching Phoebe riding the carousel and, even though he was standing in the rain, he suddenly felt an overwhelming joy that he couldn’t explain.” That joy unexpected, unearned, arriving in the middle of the ordinary world is not only Holden’s. It is the joy of a reader who has finally, fully understood. And that is the quiet miracle that a good book, taught well, can make possible.

Prof. Simona Dicu, Prof. Nedelea Cristina

Students: Bodone Irina, Cotețiu Diana, Fluțar Irina, Sas Iulia, Sculschi Raisa, Tira Anastasia

Drawing: Precup Briana

Carried to Sleep by Andreea Iulia Szigeti (cls a X-a C)

I hope it feels like gentle sleep,
Like arms that lift you,
Calm and deep, like being carried,
Half-aware, from noisy rooms to quiet air.
Like distant laughter, warm and low,
A fading sound you used to know,
Still echoing through dreams so light,
As someone tucks you in at night.
No fear, no pain, no need to stay,
Just drifting softly far away,
Like childhood nights that came too soon,
Beneath a quiet, silver moon.
And maybe then, just out of sight,
You rest within a softer light,
Where love still hums, though far from view,
A quiet world that carries you.

Profesori coordonatori: Vișovan Cristina & Hanák Florentina

The Voice That Carried Eminescu to the World: The Legacy of Corneliu M. Popescu

When we think of Mihai Eminescu, the national poet of Romania, we often believe his profound philosophy and linguistic musicality are "untranslatable." However, the history of Romanian literature records a remarkable exception: Corneliu M. Popescu, a young genius who managed to mirror Eminescu's soul in the English language.

Corneliu M. Popescu was not just a translator; he was a phenomenon. Tragically, his life and brilliant career were cut short during the devastating earthquake of 1977. Despite his youth, he left behind a monumental work—the translation into English of nearly all of Eminescu's poems. His achievement is even more impressive when you realize he captured the complex rhyme schemes and the deep romantic melancholy of poems like "Of All the Ships" (Dintre sute de catarge) or "With Life's Tomorrow Time You Grasp" (Cu mâine zilele-ți adaogi).

In his English versions, such as the one for "Of All the Ships" (Dintre sute de catarge), Popescu doesn't just translate words; he translates emotions. He successfully conveys the existential questions about fate and the passage of time. Looking at his work, one can feel the "winds and waves" and the "untimely graves" of the sea, maintaining the rhythmic flow that makes Eminescu's original so hauntingly beautiful.

Reading these translations today, one cannot help but feel a sense of profound admiration mixed with sadness. It is fascinating how a young man could grasp the "timeless thought" and the "unending calm" found in Eminescu's verses. Popescu's work acts as a bridge between cultures. For a B2 learner or an English speaker, his translations are the perfect gateway to understanding the Romanian spirit.

The poem "With Life's Tomorrow Time You Grasp" (Cu mâine zilele-ți adaogi) serves as a perfect example of his skill. He captures the essence of the "long eternity" of today, reminding us that while "one thing goes, another comes," the beauty of art remains.

Corneliu M. Popescu remains "the best translator of Eminescu," as many scholars agree. He didn't just change the language of the poems; he gave them a new life in a global context. His legacy is a reminder that talent knows no borders and that, through dedication, the "rays of timeless thought" can shine in any language.

Alecsandra Brînzei (X B)

Prof. coordonator: Faur Luminița

A teenager's perspective on Love

Song project – task: chose a song thar represents you and explain the connection in a 2-minute speech

Student: Triff Jessica, 11 G;

Song> John Legend's All of Me

Coordinating Teacher: Nedelea Cristina

I feel really connected to John Legend's All of Me because it describes exactly the way I see love—intense, confusing, imperfect, but real. When he sings about giving all of himself, it reminds me of how, when I care about someone, I don't do it halfway. I'm all in, even if I'm still figuring out who I am.

The song talks about loving someone with all their flaws, and that impresses me. At seventeen, I'm still learning to accept my own imperfections, and it's comforting to hear a song that says you can be loved completely, even when you're not perfect. It makes me feel seen.

I also relate to the idea of being vulnerable. Opening up to someone can be scary, but the song makes vulnerability sound beautiful, like it's something that brings people closer instead of pushing them apart. That's something I'm trying to learn in my own life.

So, All of Me isn't just a love song for me. It's a reminder that real connection comes from honesty, from showing your true self, and from caring deeply—even when it feels risky. That's why I identify with it so much.

The day I found out about my grandma's secret life...

Double Standards

The day I found out about my grandma's secret life was the day everything turned upside down. Honestly, I didn't expect to make such a discovery, after all, I had lived with my grandma for most of my life, so I thought that I knew her best. I guess I was wrong. On a sunny day, I was cleaning the attic because I was moving and I stumbled upon a locked copper box. Curious as I am, I found something sturdy and broke the little lock. It surprised me to find a bunch of photos of my own grandmother. She looked so young and lively, besides that, apparently she was living her best life on

yachts, with wealthy people surrounding her, or partying in expensive and huge mansions. I really couldn't believe what I was seeing. My grandma brought me up on a farm, a place no rich person would ever step foot into. So what was the explanation for these bizarre photos?

I brought the box from the attic and placed it in my room, where I began dissecting every detail about each photo, trying to make sure this wasn't a dream, and I hadn't just discovered my grandmother's biggest secret.

Every photo looked ordinary. As one did. They had the appearance of any polaroid picture you'll see. But I couldn't believe that my own grandmother would keep this from me. Not just the fact that she was rich, but the fact that she could have helped me during my toughest times. I wanted to scream, I wanted to cry, I wanted to ask her why, to call her and demand an explanation. But I was terrified. Why would she hide? Was she being followed? Or worse,.. targeted? I was at a loss, if I called her, I would risk a fight, if I didn't call her, I would live the rest of my life hating her for hiding from me, for lying to me. So I did what any rational human being could do. I went to sleep so I could forget. Big mistake.

Around noon, I was woken up by thunderous knock. Half asleep and half angry, I checked the door to see who would disturb my peace during such inconvenient hours, low and behold, outside was my grandmother, dressed from head to toe in expensive garments. I was sure that fur coat costs more than my whole life. She excused herself in, like she owned the place, plopped down on my sofa and gazed at me hopefully. I didn't know what she was there for. This whole ordeal woke me up completely. "Why didn't you call me? I was waiting for you the whole day," she sounded a little sad. I really didn't want to respond. The only family that I had, my only reliable parent, had basically lied to me my whole life. "I don't care if you will listen or not, but it is my job to get this message across," she spoke, each word sounding more sure than the other. "I'm guessing you saw... all of them, so this won't take long," grandma took a short pause, like she was gathering her thoughts. "I had everything I wanted, from luxuries, to men, to food and even properties. I was sure nothing could get in the way of my perfect life. Until I got pregnant with your mother. That was my reality check. That was the Universe telling me that I had to stop and reflect. So that's what I did. I isolated myself completely, bought that farmland and promised to change, to stop being like that. After all, I didn't even know who the father was," she paused and looked down. Her eyes were watering and she resembled the young lady from the pictures now, all naive and reckless. "I wanted to give her a better life, not one like mine, but I guess everything is planned ahead by the higher beings. By the time she was your age, she came back to me, telling me that she couldn't be a mother, that she couldn't raise a child. At that moment, I saw myself again. That young, naive girl that couldn't believe what was happening," she took a moment to compose herself, to look at me, really look at me. "You look just like her, you know? I forced her to give birth to you, a miracle baby. You barely survived, all tangled up in tubes and wires, it almost made my heart break. Yet the final straw was your mother's death. She lost too much

blood during the delivery. It's funny, really, I went to the hospital expecting to come back with two souls, yet I came back with only one," I hated her at this moment, really hated her, and the tears streaming down my face could prove that. She continued "I wanted to give you up for adoption, to escape, to run away, but when I saw your tiny hands and that helpless expression, I decided to step up. I took it as a sign, to try again, to make it different this time, and so I did. Since you were born, I promised that one day you will find that box, and when that day comes, I would tell you everything. About me, about your mother, about what could have happened. I just didn't expect that day would be today," she finished. I couldn't tell if she was also shedding tears, my vision was too blurry, but I saw how she expectantly opened her arms, as if to say "come here". That just made me more frustrated, after all, she was my whole world. I embraced her, messing crying into her shoulder and mumbling about all the times she seemed suspicious. All she could do is laugh and comfort me, promising to not keep secrets anymore.

(Concursul de creație Speakout, secțiunea B: scriere creativă,
locul I etapa pe școală, Mențiune I etapa județeană)

Elev: Săsăran Alexia, clasa a IX-a B

Prof. Coordonator: Simona Dicu

The Lady in the Cashmere Scarf

My grandma used to always tell me this story about a lady, a young beautiful lady that made heads turn, eyes widened and people fell head over heels in love with her. She was nameless, but always making the city tingle with her premium fragrance and her ... a cashmere scarf, soft as a cloud and comforting as a hug, always dancing with the small waves of the wind. Always elegant, always supple, always suave, always magnificent. I loved listening to her talking about countless stories of her breaking hearts and wandering the streets at night like a professional model. One night she told me about the time when she encountered some horrible thieves and managed to fight them off by knocking their teeth out with fatal heel kicks! I was in awe, dreaming to be one day, like this powerful, independent and immaculate woman.

I decided to visit my grandma today to hear more of her stories. Upon arriving there, she greeted me and we both decided to sit down on her old dusty, yet nostalgic sofa. After I asked her, she began telling me more stories about "the lady in the cashmere scarf". So, I found out about a time when she was at a party and someone tugged and snatched her scarf. She proceeded to take it back and find out it was her lost twin sister! My grandma then was at a loss of words. I asked her "what's wrong?", but she just stared at me and shook her head. "Nothing, dear, but the story ends here. I can tell you another one, if you want ... " she spoke out gently. "Alright, but one day I'm going to find out

what happened afterwards" I said, grinning. She just smiled. "Wait, but first, I need to go to the bathroom," I said. I said. She nodded and looked quietly at me.

Walking down the halls of my childhood felt freeing. I noticed the wardrobe that my grandma always had, the one with that dirty hat sticking out and with that smell of rotten tuna, that never left. I opened it, making sure my grandma didn't see me. The inside looked different than how I remember it. There weren't all of these papers. I held one up, and my jaw fell open. Documents of my grandma's name, some family members, and a name I couldn't recognise ... but it sounded similar to my grandma's ... Under all of these, a cashmere scarf. "Well" I thought, "I guess my grandma is the lady in the cashmere scarf ...". I was surprised, but I wasn't so surprised because it did seem kind of obvious. Under the scarf was ... a death certificate of the unknown name and another document. It was my grandma's name, and my name too, but something wasn't right ... why is it written that she's related to me as an aunt?

Grandma appeared behind me. "I am the twin sister.". My blood ran cold. "I was always jealous of your grandma. So I killed her. That scarf wasn't so special." As I stared at her, my body was trembling.

She grinned maliciously at me. She wasn't "the lady in the cashmere scarf". She was a psychopath I trusted my whole life, and I loved with all my heart. My knees felt weak. Before I could say anything, she lunged at me with a rusty, bloodstained knife and I blacked out while feeling a sharp brief pain in the middle of my chest.

(Concursul de creație *Speakout*, secțiunea B: scriere creativă, locul I etapa pe școală, Locul III etapa județeană)

Elev: **Cotrișcău Maria**, clasa a IX-a B

Prof. Coordonator: Simona Dicu

The five poems written by Bianca Amalia Kris and collected here form a quiet arc. They move from loss, a love that has ended, a self-reflected in still water through longing and wonder, into the steadiness of a love that holds, and finally toward gratitude: hard-won, clear-eyed, and real. Read together, they reveal a young writer already capable of range, already interested in form, the final poem is a hidden acrostic and already asking the questions that the best poets never stop asking: What is love? What is worth? What do we owe the people who see us clearly? (prof. coordonator Simona Dicu)

THE LAKE.

As much as I would love to see
Your pretty smile again
Your heart is now for someone else
It's not for me, not anymore
I stand beside the ocean's shore
As I want you even more
If I won't see your smile again
My heart will break once and for all
The lakes, where as a poet, I died.
The stars which sparkle through the
night
In the lake reflect the light.
It is but a sweet nothing...
The way you said you loved me
We weren't really meant to be
The lake where my body has died
While every day, you know, I tried
To make you love me, but you lied.

Fairy dust

Cast a spell
Cast a spell like fairies
A spell for eternal joy
Capture my smiles
Once, show me what it's like to not have rivals
Twice, count my days, don't start a fight
Tell me "Your life will be bright"
Pester me with stupid jokes
Show me fairy dust
I chose to spend my life with you
Eternally, forever
Take me back to the 15th of December
Show me love, show me you're gentle
Like the warmest warm magenta
Even if the warm feels cold
Even if I don't know how to love
The magic, the sparkles, with you I glow
Eternally, my love for you will show
Enchant me, caress me, tell me I'm yours
Lend me all your secrets, all your warmest clothes
Show me all the honey, the sweet side of you
Make me believe, cause with you, all my dreams come true.

Fate.

When you helped me through my worst
Oh, my lover, I was blue
When I trembled in the dark
The one who held me was you

You're my lover, you're the best
You're the music in my ears.
The best portrait I can paint

Is our love of all these years.

The fact I have met you
Is a strange fate indeed
Always made me feel the best..
The best person I could meet.

Forever, lover, I'm yours
And as our hearts beat as one
I can look into your eyes
And see everything I won.

An exception

I was never there.
I never cared.
Never let myself get hurt by it.
Never loved.

Never saw hearts intertwine
Never looked into someone's eyes
Never ever fell so hard
But you are an exception.

What is love? I asked myself
Until I saw you.
You opened my eyes
And I opened my soul for us.

Did you see it?
Did you see the spark?
How much I even love you
And the things you made me feel?

Thanksgiving poem

Thank you for the rain, for the joy and for the pain

However my life will be, I am happy, I am free

And I'm grateful for my friends, we're
together 'til the end

Never will I complain about what I've
learned from the pain

Kindness helped me every day, kindness
helped me want to stay

So grateful for what I've got, what I lost,
what I was taught

Gratefulness is what you need, hidden in
each book you read

I am grateful for my health, for my house
and for my wealth

Violets, lavender, roses, songs that helped
me block the noises

In my head, they spread like poison

Not letting me enjoy life

Gratefulness feels like a daydream;
everyone should try it once.

Elev: Bianca Amalia Kris, clasa a IX-a B

Prof. coordonator: Simona Dicu

Les jeunes et la fast fashion: consommateurs ou acteurs du changement?

Lucuț Nicoleta, Xème F IIIème prix gagné au concours „Cuvinte, suflet și culori” Professeur coordinateur,

Pop Mădălina

Dans une société chaotique qui fait des achats impulsifs, la mode chez les adolescents est devenue un problème. La responsabilité est mise de côté par rapport au shopping qui est très en vogue.

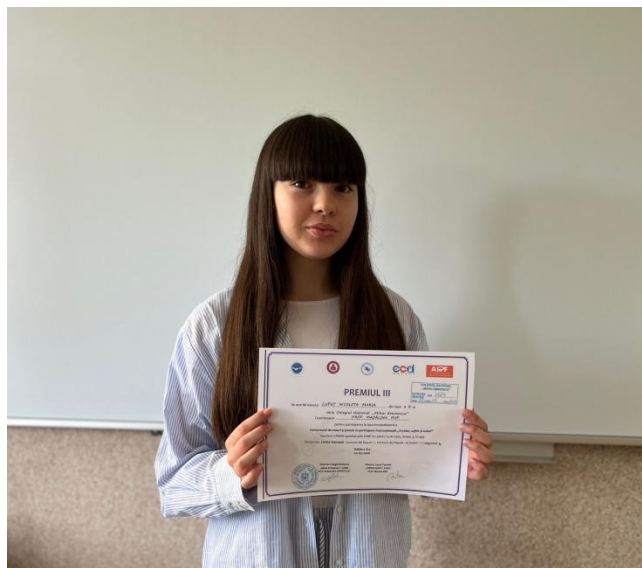
Dans une étude récente menée par des chercheurs, ces comportements ont des conséquences désastreuses sur les plans psychologique, financier et environnemental parce qu'ils peuvent conduire certaines personnes à devenir des victimes de la mode. L'environnement est perturbé par la grande consommation et par des déchets non durables.

Pour ma part, la mode change rapidement, les magasins abordables ont diverses collections qui deviennent rapidement obsolètes par rapport aux grandes maisons de mode qui ont des collections sophistiquées selon la saison. Ils organisent la semaine de la mode dans les grandes villes européennes où les créateurs de mode se mélangent et assoiront divers types de matériaux et couleurs sur un modèle de silhouette souple.

Un autre aspect c'est que la collection hiver 2026 présentée par les grandes maisons de couture a fait fureur auprès des adolescents et les articles ont été vendus en un temps record. La pièce la plus recherchée de la collection était une robe turquoise soyeuse accessoirisée d'une ceinture en cristal Swarovsky. Les jeunes veulent avoir autant de vêtements chers signés par des créateurs de mode célèbres, mais le plus souvent ne le permettent pas et se tournent vers des vêtements contrefaits provenant de différents sites.

Enfin, les tendances changent du jour au lendemain, elles ne sont plus chics et restent inutilisées dans le placard.

Pour conclure, les consommateurs doivent être chic et à la mode, mais avec beaucoup de responsabilité pour tout ce qui nous entoure.

La Journée internationale des professeurs de français célébrée en rythmes francophones

Professeur coordinateur: Pop Mădălina

La francophonie ne signifie pas seulement une langue commune, mais aussi le partage de cultures, d'émotions et de valeurs. Parmi les arts qui unissent le monde francophone, la musique occupe une place particulière. Elle nous permet non seulement de chanter en français, mais aussi de jouer avec les sons et les mots, de transmettre une identité et une diversité culturelle.

La Journée internationale des professeurs de français a été célébrée par nos élèves à travers une série d'activités pleines de créativité et d'émotion. Le thème de cette année « Chanter, jouer, enseigner: la francophonie en musique », nous a invités à découvrir la richesse culturelle de la francophonie à travers le rythme, l'harmonie et les vibrations musicales. Les activités proposées se sont déroulées dans un cadre dynamique, au CDI du notre lycée, où la musique est devenue un véritable outil d'apprentissage et d'exploration culturelle.

La classe de IXème D

Avec la classe bilingue IXème D, on a marqué cet événement à travers des activités pédagogiques qui ont permis de transformer l'apprentissage en une expérience active, musicale et collaborative, en impliquant les élèves dans le rythme et la beauté de la langue française. L'ambiance dynamique et conviviale a contribué à renforcer leur motivation pour cette langue.

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

L'activité « Rythmes francophones » a réuni des élèves passionnés par la langue française, qui ont préparé des moments remarquables dans une atmosphère mettant en valeur aussi bien le talent que la collaboration entre élèves et professeurs.

Pop-Veress Sorina, Xème E

Stanci Daniel, XIIème G

On a réussi à motiver nos élèves à démontrer toutes leurs connaissances artistiques et linguistiques en français, à travers l'interprétation de chansons de l'espace francophone. Ils ont interprété des fragments musicaux, comme: *Voilà* (Pop-Veress Sorina, Xème E) *Je t'aime* (Pop Raysa, XIIème E), *Ceux qu'on était* (Stanci Daniel, XIIème G) et les élèves de la classe bilingue de XIème D qui ont chanté plusieurs chansons.

La classe de XIème D

Ces activités ont également inclus la création d'un espace dédié aux pays francophones contenant des informations sur la musique moderne et les artistes célèbres, des affiches avec des

paroles de chansons, des collages musicaux, ainsi que la traduction créative de paroles de chansons connues.

Ce sera une merveilleuse occasion de sensibiliser les élèves à la beauté de la langue française à travers les chansons, les instruments et les messages transmis par les artistes francophones au fil du temps. Compte tenu des opportunités offertes par la situation actuelle, la poursuite des activités éducatives contribue à concrétiser le processus d'apprentissage grâce à l'implication des élèves dans des projets éducatifs.

Les élèves vous partagent leurs expériences:

« Pour moi, être au bilingue signifie bien plus qu'apprendre une langue étrangère. Les professeurs de français ne sont pas seulement les personnes qui donnent des cours, mais aussi ceux qui rendent chaque leçon plus intéressante et qui nous encouragent à parler sans peur. J'ai beaucoup aimé l'activité organisée au CDI où nous avons écouté et chanté de la musique en français. L'ambiance était agréable et différente des cours habituels et grâce aux chansons, nous avons réussi à mieux comprendre la prononciation et les expressions françaises. Cette activité nous a aidés à collaborer et à nous amuser. » (Dumitrean Carla, XIème D)

« J'aime avoir des activités dans la langue étrangère dont je suis passionnée. Avoir une communauté au lycée avec laquelle on peut dérouler et célébrer ce type d'événement, j'ai le sentiment de provenance. Enfin, je suis contente et heureuse d'avoir l'occasion de faire partie de ce lycée qui mis toujours en premier plan l'apprentissage varié. » (Chiș Sara, XIème D)

« Être invitée à chanter lors de cette journée dédiée aux professeurs de français a été un véritable honneur pour moi. J'ai ressenti dans chaque regard et chaque applaudissement tout l'amour

pour cette langue si belle, qui unit les cœurs et donne une voix aux émotions les plus profondes. »
(Pop-Veress Sorina, Xème E)

« J'ai assisté à un vrai spectacle, avec des performances musicales, des sketches, diverses présentations et même la découverte de nouveaux talents. Je suis heureuse d'avoir eu l'occasion d'assister à un événement aussi important pour mon lycée et je vous exhorte à ne pas manquer ces occasions, car elles sont une véritable réussite. » (Băbuțiu Tania, XIème D)

« Pour moi, être dans une classe bilingue est une expérience très importante et intéressante. Le français représente plus qu'une simple matière, parce qu'il nous aide à découvrir la culture française et à apprendre de nouvelles choses. L'activité organisée au CDI a créé une ambiance très agréable et chaleureuse. J'ai beaucoup aimé le fait que nous avons chanté ensemble des chansons françaises, parce que cela a rendu l'activité plus amusante et plus spéciale. Les chansons étaient belles et tout le monde a participé avec enthousiasme et bonne humeur. Nos professeurs de français jouent aussi un rôle important pour nous, parce qu'ils nous encouragent toujours à apprendre avec plaisir et à participer à toutes les activités. Grâce à eux, les classes de français deviennent plus intéressantes et nous gardons de très beaux souvenirs ensemble. » (Sabou Darius, XIème D)

LETTERATURA E

IMPRENDITORIALITĂ – LITERATURĂ

ȘI BUSSINESS

Această temă, Literatură și Business, poate părea la prima vedere o alăturare neobișnuită între „spiritul înalt” și „interesul pragmatic”. Totuși, legătura dintre ele este mult mai profundă decât am crede: literatura oferă modele de comportament, analizează mecanismele puterii și ale dorinței, în timp ce business-ul este, în esență, un studiu despre oameni, viziune și gestionarea resurselor. Într-o lume dominată de cifre și strategii de piață, literatura pare a fi refugiul gratuit al visării. Cu toate acestea, intersecția dintre literatură și business ne dezvăluie faptul că marile afaceri nu se construiesc doar pe capital financiar, ci și pe capital simbolic, pe narațiuni convingătoare și pe o înțelegere fină a psihologiei umane. Acolo unde economistul vede o tranzacție, scriitorul vede o interacțiune de destine.

Mihai Eminescu, dincolo de aura de „luceafăr” al poeziei noastre, a fost unul dintre cei mai lucizi observatori ai mecanismelor economice ale timpului său. Referirea la opera eminesciană în contextul afacerilor nu este o forțare, ci o necesitate, din două perspective majore:

1.Publicistica economică: În articolele sale din ziarul Timpul, Eminescu a analizat conceptul de „muncă productivă” și impactul industrializării. El a înțeles că o societate (sau o afacere) nu poate prospera fără o bază solidă, criticând „forme fără fond” – un concept esențial și astăzi în branding, unde imaginea trebuie să fie susținută de o valoare reală.

2.Viziunea și Etica: Opera sa ne învață despre rigoare și despre refuzul compromisului facil. În afaceri, ca și în poezie, durabilitatea este conferită de integritate. Eminescu nu vedea economia ca pe un sistem izolat, ci ca pe un organism viu care trebuie să servească binele comun – o prefigurare a ceea ce numim astăzi

A studia literatura prin lentila business-ului înseamnă a **învăța storytelling, etică și leadership**. Pornind de la modelul eminescian, înțelegem că succesul autentic presupune o fuziune între rigoarea analitică și profunzimea viziunii umane. În paginile ce urmează, vom explora cum metaforele pot deveni strategii și cum viziunea unui poet poate oferi lecții surprinzătoare pentru managerul modern și cum o limbă străină, italiana în cazul elevilor din clasa a 12.a D, poate oferi vizibilitate crescândă propriilor idei.

(profesor Liliana Feder)

1. «Luceafărul» → Marchio premium e differenziazione

Hyperion rappresenta il prodotto/l'individuo eccezionale, difficilmente accessibile, diverso dal «mercato di massa».

Idea imprenditoriale:

- un marchio premium non deve essere per tutti;
- la differenziazione crea valore;
- l'eccellenza può significare anche solitudine professionale.

Concetto moderno:

«Non tutto ciò che è prezioso è anche facile da capire.»

Può essere collegato a:

- luxury branding;
- personal branding;
- leadership visionaria.

Eminescu non è solo un capolavoro della letteratura rumena, ma anche una lezione sorprendentemente attuale su valore, differenziazione ed eccellenza. Visto da una prospettiva moderna, il poema può diventare una vera e propria metafora del mondo degli affari contemporaneo e del modo in cui si costruisce un *marchio premium*. Il personaggio di Hyperion rappresenta l'uomo eccezionale — diverso, difficilmente accessibile, al di sopra dell'ordinario. Egli non può essere compreso appieno da chi vive in un mondo di comodità e scelte facili. Proprio questa idea si ritrova anche nel concetto moderno di luxury branding. Un marchio premium non cerca di piacere a tutti. Al contrario, il suo valore deriva proprio dall'unicità, dalla raffinatezza e dalla capacità di differenziarsi dal “mercato di massa”. I grandi marchi del mondo non cercano la quantità, ma l'impatto, l'identità e l'emozione che creano. Allo stesso tempo, Hyperion diventa il simbolo del *leader visionario*. Egli vede più lontano degli altri, pensa in modo diverso e rifiuta di rinunciare alla propria essenza solo per essere accettato. Nella società attuale, le persone che cambiano il mondo — gli imprenditori, gli innovatori, i creatori di idee — sono spesso coloro che hanno il coraggio di essere diversi. La differenziazione crea valore e l'originalità diventa un vantaggio competitivo. Spesso il vero successo non deriva dall'imitazione, ma dall'autenticità. Tuttavia, il poema trasmette anche un'idea profonda sul prezzo dell'eccellenza. Iperione è ammirato, ma anche isolato. Non appartiene al mondo comune ed è proprio questa superiorità a condannarlo alla solitudine. Allo stesso modo, nel mondo degli affari o nella leadership, le persone che scelgono la performance e standard elevati scoprono spesso che la strada verso l'eccellenza è difficile e talvolta solitaria. Essere diversi significa assumersi il rischio di non essere sempre compresi. Per questo motivo, “Luceafărul” può essere interpretato oggi anche come

una lezione di **personal branding**. L'immagine che costruisci di te stesso deve essere autentica, coerente e basata su valori reali. Non tutto ciò che è prezioso è anche facile da comprendere. A volte, il vero valore ha bisogno di tempo per essere riconosciuto. Così, l'opera di Mihai Eminescu supera i confini della letteratura e diventa una riflessione moderna sull'identità, la leadership e il coraggio di essere eccezionali in un mondo che spesso preferisce l'uniformità. (*Daria Rațiu, Miruna Ghita e Anca Baci, cls. 12 D, bilingue italiano, coordinatrice prof. dr. Liliana Feder*)

2. «Glossa» → Gestione e disciplina strategica

Versetti come:

«Il tempo passa, il tempo viene...» esprimono l'idea di equilibrio e lucidità.

Nel mondo degli affari ciò può significare:

- non reagire in modo emotivo;
- pensare a lungo termine;
- mantenere la calma nelle situazioni di crisi.

Applicazione:

- management;
- negoziiazione;
- intelligenza emotiva;
- leadership matura.

La Glossa è una delle riflessioni più profonde sull'equilibrio interiore e sulla lucidità umana, e il suo messaggio può essere sorprendentemente attuale nel mondo del management e del business moderno. Sebbene scritta in un contesto letterario e filosofico, la poesia di Mihai Eminescu trasmette principi che oggi definiscono la leadership matura, l'intelligenza emotiva e la disciplina strategica. Il famoso verso «Il tempo passa, il tempo viene» suggerisce l'idea di continuità e cambiamento permanente, ma anche la necessità di mantenere l'equilibrio indipendentemente dal contesto. Nel mondo degli affari, questa prospettiva è essenziale. **Un leader autentico** non reagisce impulsivamente a ogni problema o crisi, ma mantiene la lucidità e la capacità di analisi. Le decisioni prese sotto la pressione delle emozioni possono destabilizzare team, progetti o persino intere organizzazioni. Per questo motivo, il management moderno pone l'accento sulla calma, l'autocontrollo e il pensiero strategico. «Glossă» parla indirettamente del potere del distacco e della capacità di guardare le cose nel loro insieme. Nel mondo degli affari, questa idea può tradursi in **una visione a lungo termine**. I leader di successo non perseguono solo il guadagno immediato, ma costruiscono visioni sostenibili. Capiscono che il vero successo non arriva dall'oggi al domani e che ogni decisione deve essere analizzata in relazione al futuro dell'azienda, del team e della propria identità professionale. Proprio come nella poesia, dove il tempo diventa un simbolo di continuità, nel **management** la pazienza e la coerenza sono forme di

maturità. Inoltre, il messaggio di Eminescu può essere associato all'intelligenza emotiva, una delle competenze più importanti del XXI secolo. Mantenere la calma in situazioni difficili, non rispondere in modo aggressivo alle provocazioni e comprendere le emozioni di chi ci circonda sono qualità essenziali per qualsiasi leader. Un manager efficace non guida con l'impulso o l'autorità eccessiva, ma con equilibrio e chiarezza. Nelle trattative, ad esempio, il controllo delle emozioni può fare la differenza tra conflitto e soluzione. Chi sa mantenere la lucidità ha il vantaggio di vedere più chiaramente le opportunità e i rischi. Allo stesso tempo, “Glossa” trasmette l'idea che il mondo sia in continuo cambiamento e che le persone debbano imparare a non lasciarsi dominare dall'agitazione esterna. Questa è una delle grandi lezioni della *leadership matura*. Un vero leader ispira stabilità anche nei momenti di crisi. Diventa il punto di equilibrio della sua squadra e riesce a trasformare le difficoltà in opportunità di crescita. Così, la poesia di Mihai Eminescu dimostra che la letteratura può andare oltre lo spazio artistico e offrire veri e propri principi di vita e di gestione. “Glossă” non è solo una meditazione filosofica sul tempo, ma anche una lezione moderna di disciplina strategica, leadership lucida e capacità di mantenere l'equilibrio in un mondo in continuo mutamento. (*George, Giorgiana Hosu e e Călin Demian, cls. 12 D, bilingue italiano*, coordinatrice prof. dr. Liliana Feder)

3. « I Lettera » → Innovazione e pensiero visionario

Il poema parla dell'universo, del tempo, dell'infinito.

Collegamento con il mondo degli affari:

- i grandi innovatori pensano «oltre il presente»;
- la visione precede il successo.

Può essere associato a:

- cultura delle startup;
- visione tecnologica;
- creatività strategica.

Nell'universo frenetico degli affari di oggi, dove i dati di vendita e i rapporti trimestrali sembrano dettare il ritmo dell'esistenza, rischiamo spesso di perdere di vista *l'elemento fondamentale che separa i leader dai semplici amministratori: la visione*. Mihai Eminescu, nel suo capolavoro “I Lettera”, non offre solo un poema cosmogonico, ma un vero e proprio manifesto sull'infinito, sul tempo e sulla capacità della mente umana di abbracciare il tutto. Oggi, i suoi concetti sull'universo e sulla genesi possono riflettersi in ciò che chiamiamo *innovazione dirompente e strategia a lungo termine*.

La visione precede il successo: l'architettura dell'invisibile. Eminescu descrive il momento zero della creazione come uno stato in cui «c'era una pace profonda, come un mare senza fondo». Nel mondo degli affari, questa è la fase del *concetto* o dell'*idea di startup*. Le grandi aziende che hanno

cambiato il mondo non sono partite da risorse materiali, ma dalla capacità di un visionario di vedere l'ordine dove altri vedevano il caos. I grandi innovatori, come il «vecchio maestro» di Eminescu, sono coloro che pensano «oltre il presente». Capiscono che il successo non è solo il risultato di un lavoro meccanico, ma il frutto di una profonda comprensione del flusso del tempo. Nella *tech vision*, questo si traduce nell'anticipare i bisogni che il consumatore non sa ancora di avere. Vedere «come dal caos fanno nascere mondi orgogliosi» equivale a creare un nuovo mercato (Blue Ocean Strategy) da un segmento non sfruttato.

Creatività strategica e cultura delle startup. La poesia ci parla del «tempo che si estende» e dell'infinito. Nella cultura delle startup, questo «infinito» rappresenta la scalabilità. Un'impresa non è solo un meccanismo di profitto, ma un organismo vivente che tende ad espandersi. La creatività strategica interviene quando l'imprenditore rifiuta di essere limitato dai “microscopici dettagli” dei problemi quotidiani e sceglie di guardare l'intero quadro cosmico (the big picture).

Il legame tra poesia e business risiede nella capacità di astrarre. L'innovazione non nasce dalla ripetizione di processi noti, ma dal coraggio di interrogare lo status quo, proprio come il poeta interroga i meccanismi dell'universo. Le startup di successo si basano su una propria mitologia, una storia degli inizi che, sebbene modesta («un punto che si muove»), diventa «il signore senza confini oltre i confini del mondo».

Il tempo come risorsa e prospettiva. Eminescu ci mette in guardia sull'effimero: «Tutti si credono geni, ma tutti sono soggetti allo stesso tramonto». Nel mondo degli affari, questa lezione è di umiltà e adattabilità. La tecnologia e i mercati sono in continua genesi ed estinzione. Una visione forte non si basa sul prodotto di oggi, ma sulla capacità di innovare continuamente per rimanere rilevanti nel «tempo che scorre». Il leader visionario è colui che, come l'astronomo della poesia, riesce a unire i punti (connecting the dots, come diceva Steve Jobs) per vedere la costellazione del successo dove gli altri vedono solo stelle isolate. Egli comprende che è la visione a dare senso allo sforzo e che, senza una chiara direzione verso l'«infinito», qualsiasi impresa rimane solo un semplice tentativo nel mare di rumore del mercato.

Conclusione. «La I Lettera » ci insegna che tutto ciò che è grandioso inizia con una scintilla di puro pensiero. In un mondo dominato dai dati, la lezione di Eminescu è un promemoria del fatto che l'autentica innovazione rimane un atto di immaginazione radicale. Per costruire il futuro, dobbiamo prima avere il coraggio di sognarlo su scala universale, trasformando l'idea astratta in una realtà concreta che ridefinisca il presente. (*Andrei Șofineț e Lorena Szatmari, Teodora Porumb, cls. 12D, bilingue italiano, coordinatrice prof. dr. Liliana Feder*)

4. La natura eminesciana → Marketing emotivo

In molte poesie di Eminescu ricorre l'idea di atmosfera ed emozione.

Nel marketing:

le persone non acquistano solo prodotti acquistano:

- emozioni;
- storie;
- identità;
- nostalgia.

Esattamente ciò che fanno oggi i grandi marchi.

L'arte di vendere emozioni: dalla foresta di Eminescu al marchio come identità. Nel mondo moderno esiste un preconcetto secondo cui la poesia appartiene al passato, mentre il marketing al futuro. Tuttavia, a uno sguardo attento, scopriremo che i grandi strateghi di marca del XXI secolo utilizzano, forse inconsciamente, gli stessi meccanismi che Mihai Eminescu ha perfezionato nelle sue descrizioni della natura: la creazione di un'atmosfera ipnotica che non si limita a descrivere un paesaggio, ma costruisce uno stato d'animo. Nel marketing contemporaneo, questo approccio ha un nome pragmatico: Marketing Emozionale.

Oltre l'oggetto: il paesaggio come esperienza. Nelle poesie di Eminescu, la natura non è mai un semplice scenario geografico. Il lago, il bosco o il fiore blu sono “ancore” emotive. Non sono solo elementi della natura, ma diventano simboli del desiderio, del ritrovamento o della malinconia. Allo stesso modo, i grandi marchi di successo hanno compreso una lezione fondamentale: le persone non acquistano prodotti, ma versioni migliori o più felici di se stesse. Un orologio di lusso non vende solo la precisione del tempo, ma lo “stato di successo”. Un'auto familiare non vende solo cavalli vapore, ma “la sicurezza e il calore della casa”. Proprio come Eminescu ci trasporta in un'atmosfera fiabesca attraverso il suono del corno o il fruscio delle foglie, il marketing moderno costruisce un “ecosistema di sensazioni” attorno al prodotto, trasformando l'atto di acquisto in un'esperienza quasi poetica.

Il potere della nostalgia e della storia. Eminescu è il maestro della nostalgia, di quel «desiderio di desiderio». Questa emozione è oggi uno degli strumenti di marketing più potenti. I marchi che riescono a evocare ricordi, a promettere il ritorno a uno stato di purezza o di semplicità (come il poeta invocava spesso i «tempi antichi»), riescono a creare una fedeltà imbattibile. Il consumatore moderno cerca la storia (storytelling). Vuole sapere da dove viene il prodotto, chi è il “genio” che c'è dietro e quali valori rappresenta. Quando un marchio di profumi riesce a venderci non un aroma, ma «il sogno di una notte d'estate» o «la freschezza di un mattino nella natura», non fa altro che applicare la tecnica eminesciana di infondere spirito nell'oggetto.

Identità e Appartenenza: Il Mito del Brand. La natura eminesciana offre al lettore un'identità culturale e spirituale. Allo stesso modo, i marchi di punta diventano “tribù” attraverso cui definiamo la nostra identità. Scegliamo determinati prodotti perché dicono qualcosa di noi, proprio come i versi di Eminescu dicono qualcosa della nostra anima. Se la “Lettera I” ci offriva una visione strategica dell'universo, la natura eminesciana ci insegna l'empatia. Un marketing di successo è quello che riesce a vibrare sulla stessa frequenza dei bisogni interiori dell'uomo. Non si tratta di manipolazione, ma di risonanza. Si tratta della capacità di trasformare un semplice logo in un simbolo di libertà o di eleganza, trasformando così il consumatore in un partecipante a una storia più grande di lui stesso.

Conclusione. Mihai Eminescu ha capito che per conquistare la mente, bisogna prima toccare il cuore. La sua natura non è solo materia, ma pura emozione. Il marketing moderno, nella sua forma più elevata, segue la stessa strada: smette di presentare caratteristiche tecniche e inizia a offrire significati. In un mercato saturo di rumore, sopravviveranno solo quelle “voci” in grado di creare un'atmosfera, di raccontare una storia e di trasformare un prodotto banale in un simbolo delle nostre aspirazioni. La lezione di Eminescu per il mondo degli affari di oggi è semplice: Sii autentico, crea uno stato d'animo e non dimenticare che, in fin dei conti, siamo fatti di «sogno e ombra» – ovvero delle emozioni che scegliamo di vivere. (*Diana Florean, Ruxandra e Rebeca Stauder, cls.12 D, bilingue italiano, coordinatrice prof. dr. Liliana Feder*)

5. Eminescu stesso → Modello di personal branding culturale

L'immagine di Eminescu è diventata:

-simbolo;

-punto di riferimento;

-identità culturale.

Lezione di business: un marchio forte possiede:

-autenticità;

-coerenza;

-valori chiari;

-impatto emotivo.

Ecco una proposta di discorso che analizza la figura di Mihai Eminescu non solo come poeta nazionale, ma come il “marchio” identitario di maggior successo e più duraturo dello spazio rumeno, traendo da questa immagine lezioni fondamentali per la leadership e il personal branding moderno.

L'archetipo dell'autenticità: Mihai Eminescu e la lezione di personal branding culturale Nella terminologia aziendale del XXI secolo, si discute ossessivamente di “personal branding”, ‘engagement’ e “impatto sociale”. Tuttavia, molto prima che questi concetti fossero teorizzati negli uffici della Silicon Valley, la Romania ha generato uno dei marchi personali più forti e coerenti della

sua storia culturale: Mihai Eminescu. Lungi dall'essere solo una figura storica o un autore da manuale, Eminescu è diventato un simbolo, un punto di riferimento e, infine, il fondamento di un'identità culturale collettiva.

Cosa possono imparare i leader e gli imprenditori di oggi dal “marchio” Eminescu? La risposta sta nei pilastri che sostengono qualsiasi costruzione di immagine destinata a sopravvivere al tempo.

Autenticità: la moneta di scambio del genio. Il primo e più importante attributo dell'immagine di Eminescu è la radicale autenticità. In un mercato saturo di “copie” e di strategie di marketing di facciata, Eminescu ci ricorda che un marchio forte nasce dalla verità, non dalla simulazione. Egli non ha “recitato” il ruolo del poeta; ha vissuto la poesia con un'intensità che ha lasciato tracce profonde nella coscienza pubblica. Nel mondo degli affari, l'autenticità significa l'allineamento perfetto tra la promessa del marchio e la sua realizzazione. Un marchio che cerca di apparire ciò che non è crollerà alla prima crisi. Il marchio “Eminescu”, invece, resiste da oltre un secolo proprio perché la sua voce è rimasta fedele alla propria visione, a prescindere dal prezzo pagato.

Coerenza e valori chiari. Un marchio forte non è un'entità confusa; rappresenta qualcosa di preciso. L'immagine di Eminescu è costruita su valori chiari: rigore intellettuale, patriottismo riflessivo e una ricerca incessante dell'assoluto. Questa coerenza ha trasformato il suo nome da semplice nome d'autore a punto di riferimento. Per un leader moderno, coerenza significa non cambiare i propri valori fondamentali in base alle tendenze passeggere del mercato. Quando i tuoi valori sono sfumati e saldi, il pubblico (o il cliente) sa cosa aspettarsi. Diventi un punto di riferimento in un mondo in continuo cambiamento. Eminescu è diventato un'«identità» proprio perché non ha scenduto a compromessi con la sostanza della sua visione, creando uno standard di eccellenza che viene riconosciuto all'istante.

L'impatto emotivo: dal consumatore al discepolo. Nessun marchio diventa un simbolo senza un profondo impatto emotivo. Eminescu non ha comunicato solo informazioni o idee; ha comunicato stati d'animo. È riuscito a creare una connessione emotiva che supera le barriere generazionali.

Nel mondo degli affari, un marchio che tocca solo la sfera razionale è un marchio utilitaristico, facilmente sostituibile. Un marchio che tocca l'emotivo diventa parte della vita dell'utente. La lezione di Eminescu ci dice che, per avere un impatto reale, bisogna offrire più di un prodotto o un servizio; bisogna offrire un senso, un senso di appartenenza, uno specchio in cui l'altro possa ritrovarsi.

Conclusione. Oggi, quando guardiamo l'immagine di Eminescu, non vediamo solo un uomo, ma un intero sistema di valori. Questa è la prova suprema di un marchio personale di successo: la capacità di trascendere la propria persona e diventare un ideale. La lezione di business che Eminescu ci impartisce da decenni è una lezione di profondità. In un'era di superficialità e messaggi effimeri, il successo duraturo appartiene a chi ha il coraggio di essere autentico, la forza di essere coerente e la sensibilità di generare un impatto emotivo. Un marchio forte non si costruisce su ciò che dici, ma su ciò che sei e sull'impronta che lasci nell'anima di chi ti segue. (*Marco Șuldac, Ginevra Battaglioli, Mario Fabian e Alessia Jurje, cls. 12 D, bilingue italiano, coordinatrice prof. dr. Liliana Feder*)

MOSAICO : IL COLLEGIO NAZIONALE “MIHAI EMINESCU” NEGLI OCCHI DEGLI STUDENTI ITALIENISTI

1. Cosa significa per te essere uno studente del Collegio Nazionale Mihai Eminescu e quali ritieni siano i valori distintivi di questo istituto?

– **Cristina Marc (9 G)** Per me arrivare ad essere studentessa liceale al Collegio Nazionale “Mihai Eminescu” è un sogno diventato realtà. L'istituto offre opportunità ottime di studio di alto livello anche nei metodi moderni, e le attività svolte nel liceo mi hanno aiutato nel mio sviluppo personale. Quello che contraddistingue questo liceo tra gli altri è proprio il suo motto: “*Dacă un copil nu învață în felul în care îi predăm , atunci trebuie să îi predăm în felul în care el poate învăța.*” (Ivar Lavaas)

2. In che modo pensi che la personalità e l'opera di Mihai Eminescu si riflettano nello spirito e nella tradizione del tuo liceo?

– **Cassiana Horj (10 G)** Dal mio punto di vista, la personalità e l'opera di Mihai Eminescu si riflettono nello spirito e nella tradizione del mio liceo attraverso il giorno del 15 gennaio, una giornata in cui tutti noi ricordiamo l'importanza di Eminescu, indossando l'uniforme sulla quale è impressa la sua firma, come gesto di riconoscenza verso la sua opera e l'influenza positiva che offre a noi come collettivo. Un altro aspetto che vorrei sottolineare riguardo al modo in cui l'opera di Eminescu si riflette nello spirito del nostro liceo è l'orientamento degli allievi verso la lingua e la letteratura romena, più che verso le materie degli indirizzi scientifici.

3. C'è un verso, una poesia o un'idea tratta dall'opera di Mihai Eminescu che ti ispira in modo particolare? Perché?

– **Daria Palea (9 G)** La poesia «Che cos'è l'amore?» di Mihai Eminescu mi ispira in modo particolare, poiché esprime in modo molto profondo il modo in cui la fiamma dell'amore si accende nell'animo di una persona. Condivido la suggestiva visione del poeta, che descrive l'amore come un sentimento intenso, capace di portare tanta felicità, ma allo stesso tempo anche tanta sofferenza. I versi esprimono con precisione i sentimenti di ammirazione e l'amore incontrollabile che si insinuano lentamente nell'anima e finiscono per avvolgere l'intero essere. Per me, la poesia racconta del peso con cui l'amore è nascosto nel cuore per una persona cara, con cui si ha un contatto quotidiano, e del desiderio interiore che si sviluppa per ricevere una risposta sincera e reciproca. Inoltre, la sofferenza che si prova deriva dal fatto che è difficile nascondere e controllare ciò che si prova quando i sentimenti ti travolgono sempre di più col passare dei giorni.

Ciò che mi colpisce di più è l'idea che l'amore non confessato possa trasformarsi in una continua lotta interiore. Il momento in cui finisci per portare dentro di te emozioni che non puoi più nascondere, perché si notano nel modo in cui guardi, nel tuo silenzio e in ogni reazione involontaria. Il poeta dimostra quindi la capacità di trasformare l'amore in un'esperienza profondamente umana, in cui il desiderio, la speranza e la sofferenza si intrecciano in modo sincero; tutte queste emozioni diventano una parte indissolubilmente legata all'animo dell'uomo, che non si può né confessare né scacciare.

4. Quali sono le esperienze più belle che hai vissuto finora all'interno del liceo e cosa rende questa comunità diversa per te?

– **Giulia Blaga (12 D)** Le esperienze più belle che ho vissuto al liceo sono state i momenti passati con le compagne, le attività scolastiche e le amicizie create nel tempo. Questa comunità è speciale per me perché mi ha fatta sentire accolta, aiutandomi a crescere sia personalmente che scolasticamente.

– **Bianca Caia (11G)** Le esperienze più belle che ho vissuto finora al liceo sono state i momenti in cui ho avuto l'opportunità di entrare nel “Balul Bobocilor” (Il Ballo dei primini), un'esperienza molto bella ed emozionante per me. Mi sono piaciute molto anche le attività di cucina, dove ho imparato cose nuove e ho lavorato insieme ai miei compagni. Al liceo ho legato tante belle amicizie e ho partecipato a escursioni che mi hanno lasciato ricordi indimenticabili. Anche il progetto Erasmus è stata un'esperienza speciale, perché ho conosciuto persone nuove e culture diverse. Mi è piaciuto anche il fatto che siano arrivati dei volontari che ci hanno aiutato a imparare cose interessanti e a partecipare ad attività interattive. Questa comunità è diversa per me perché mi sento accettata, sostenuta e incoraggiata a crescere.

5. Se dovessi descrivere il Collegio Nazionale Mihai Eminescu con una sola parola o con una metafora ispirata all'universo eminesciano, cosa sceglieresti e perché?

– **Oana Berinde (10 G)** Credo che non esista una parola più adatta per descrivere il Liceo Nazionale Mihai Eminescu. Per me non è soltanto una scuola, ma un luogo che mi ha accolta, mi sta formando e, in molti momenti, persino mi ha salvata, quindi è diventato una seconda *casa*, uno spazio in cui mi sentito capita, spronata a crescere e libera di diventare la versione migliore di me stessa. Se dovessi usare una metafora ispirata all'universo eminesciano, lo definirei “un paradiso nascosto fra le stelle”, un luogo luminoso e calmo, capace di dare speranza e direzione anche nei momenti più difficili. Qui imparo giorno dopo giorno che l'educazione non significa solo studiare, ma anche costruire legami, carattere e sogni. Per questo porterò sempre nel cuore questo liceo e cercherò, a mia volta, di offrire qualcosa indietro, affinché anche altri adolescenti possano trovare in questo luogo lo stesso senso di appartenenza, protezione e luce che ho trovato io.

#haicunoilaEminescu

#ioparloitaliano

SANT JORDI – DÍA DEL LIBRO Y DE LA ROSA

El 23 de abril se celebra el *Día Internacional del Libro*, una fecha dedicada a la lectura y la cultura. Este día tiene un significado muy especial para la literatura universal, ya que el 23 de abril de 1616 falleció Miguel de Cervantes, el escritor español más importante de todos los tiempos y el autor de la famosa novela *Don Quijote de la Mancha*.

Para España es una fecha clave, especialmente en Barcelona donde coincide con la fiesta de Sant Jordi. Según la tradición, los hombres regalan a las mujeres una rosa roja y ellas les regalan un libro. Pero, ¿cómo surgió la costumbre de regalar una flor? La leyenda cuenta que Sant Jordi salvó a una princesa tras matar a un dragón que aterrorizaba a la ciudad. Se dice que de la sangre del dragón brotó un rosal de rosas rojas, un símbolo que se conserva hasta el día de hoy y que representa valores como el amor, el respeto y la admiración.

Para marcar este día tan importante, los alumnos de español del grupo IX G realizamos una actividad dedicada a los libros y al placer por la lectura. Siguiendo la tradición catalana, organizamos un intercambio de libros entre nosotros, que envolvimos en clase de una manera muy creativa. Para la decoración, utilizamos fragmentos del libro *Don Quijote* y dibujos con los símbolos de esta fiesta: el dragón, la princesa, el caballero y las flores. También escribimos un mensaje corto para el compañero al que debíamos regalar el libro.

Como toque final, nuestra profesora nos sorprendió a todos con un Chupa-Chups, el famoso caramelo que todos conocemos y que fue inventado en España. Además, las chicas también recibimos una rosa roja, tal como dicta la tradición.

Queremos agradecer y felicitar de corazón a la profesora Roxana Moșteoru, iniciadora de este proyecto, junto a las otras dos profesoras participantes: Mihut Diana Georgiana y Tița Sarmiza

Geanina, así como a todos los alumnos implicados. ¡Esperamos poder volver a colaborar en proyectos tan bonitos en un futuro próximo!

Mariș Dariana , clase a IX-a G
Prof. coordonator: Oniga Mihaela

DIN CULISELE UNUI LICEU CARE INSPIRĂ—ITALIENIȘTII

Uneori, școala nu înseamnă doar cataloage, clopoțel și ore. Uneori, școala înseamnă povești. Povești despre elevi talentați, despre emoții, despre reușite, despre oameni care cresc frumos și lasă urme în jurul lor.

În această ediție a revistei, am ales să las pentru câteva pagini catedra de profesor și să pășesc în rolul unui jurnalist curios, atent și profund mândru de elevii pe care îi întâlnește zi de zi pe coridoarele liceului. Un jurnalist care ascultă, observă și descoperă, dincolo de note și concursuri, adevăratele povești ale adolescenței.

Veți descoperi aici elevi care transformă pasiunea pentru limba italiană în performanță și care duc numele școlii noastre mai departe prin muncă, talent și sensibilitate. Veți citi despre olimpici — *interviul* luat elevelor Munteanu Patricia - clasa 11 G bilingv italiană -și Munteanu Alessia - clasa a 10 G, bilingv italiană - care ne demonstrează că excelența se construiește cu răbdare, curaj și mult suflet.

În pagina rubricii „*Mozaic*”, am adunat fragmente de viață școlară, momente, idei și culori care alcătuiesc identitatea unei comunități vii și creative. Totodată, am vrut să aflu chiar de la elevi ce înseamnă pentru ei Colegiul Național Mihai Eminescu — acel loc care devine, pentru mulți, mai mult decât un liceu: un spațiu al devenirii, al prietenii și al visurilor care prind contur sub privirea simbolică a patronului nostru spiritual, Mihai Eminescu.

Eminescienilor aflați la finalul studiilor le-am lansat o provocare interdisciplinară sub titlul „*Literatură și business*”. Provocare lansată: identificarea în operele lui Mihai Eminescu a unor idei care se pretează unei reinterpretări ca principii de business, branding personal, leadership sau antreprenariat cultural. Nu în sensul unui „manual de afaceri”, ci ca viziune despre valoare, muncă, imagine publică, identitate și relația dintre om și societate. Puteți să vă lăsați inspirați de ideile lor geniale.

Paginile italieniștilor eminescieni reprezintă în fapt o colecție de glasuri tinere, de emoții autentice și de motive pentru care merită să credem, în fiecare zi, în educație și în frumusețea oamenilor care o construiesc.

Vă invit, aşadar, să răsfoiți nu doar aceste pagini, ci întreaga revistă, lăsându-vă angrenați într-o călătorie prin universul elevilor noștri — un univers plin de talent, sensibilitate și lumină.

Studentesse che ci fanno fieri - Eleve cu care ne mândrim

Intervista alle studentesse Munteanu Alessia e Munteanu Patricia

Giornalista: Come è nata la vostra passione per la lingua italiana e cosa vi ha spinto a trasformare questa passione in un vero e proprio risultato scolastico?

Alessia: La mia passione per la lingua italiana è nata da quando mi sono trasferita in Romania, parlare solo rumeno e non avere nessun aiuto a parte la famiglia con cui parlare la lingua italiana mi ha fatto capire che è un privilegio saperla, che non devo mai dimenticarla e quanto io sia appassionata da questa lingua.

Patricia: Per me la lingua italiana è sempre stata una passione, da quando sono nata sono sempre stata fiera delle mie origini saper l'italiano sarà sempre uno dei miei più grandi vant.

Giornalista: Siete sorelle e tra di voi c'è solo un anno di differenza. In che modo vi aiutete a vicenda nella preparazione per l'Olimpiade di lingua italiana?

Alessia: Ci aiutiamo facendo esercizi insieme, ma soprattutto parlando. Ricordo che prima della prova orale quest'anno ci siamo fatte decine di domande e abbiamo costruito delle conversazioni su temi che nemmeno ci accomunano.

Patricia: Io e mia sorella abbiamo un modo diverso di studiare però ci siamo sempre sostenute a vicenda e aiutate se bisogno.

Giornalista: Qual è stato il momento più bello che avete vissuto insieme grazie alla lingua italiana e alla partecipazione all'Olimpiade?

Alessia: Il momento più bello che abbiamo vissuto grazie alla lingua italiana è quando siamo andate in Italia e sapevamo ancora la lingua, una cosa banale ma emozionante per delle ragazzine che non ci sono state da tre anni, ci siamo rese conto che altre persone non la parlavano così bene. Invece la partecipazione all'Olimpiadi ci ha portato tanti momenti belli soprattutto in compagnia di altri

studenti italianisti che si ritrovano nella nostra situazione, quindi mi sono sentita fiera stare in quella compagnia.

Patricia: *Il momento più bello è stato quando sono usciti i risultati l'emozione che tutte e due abbiamo provato era fortissima, ma esser lì insieme entrambe ci ha fatto sentire meno ansia.*

Giornalista: Cosa significa per voi la lingua italiana: una materia scolastica, una forma d'arte, un ponte verso la cultura o forse addirittura un sogno per il futuro?

Alessia: Secondo me la lingua italiana significa tutte le cose suddette, a scuola la trattiamo come materia scolastica, con voti, test e altre attività, invece nelle poesie la ritrovo come una voce dell'arte che ne parla di poesi diversi, per quello la considero oggi come un ponte culturale. Ora se ci penso per il mio futuro vorrei proseguire i miei studi universitari nel Bel paese.

Patricia: *La lingua italiana non è solamente una lingua ma anche un sogno per il futuro, è una lingua così romantica e bella che non smetterei mai di parlarla, vorrei tantissimo avere un futuro là, e un giorno penso e spero di riuscirci.*

Giornalista: Come riuscite a conciliare l'intensa preparazione per la competizione con la vita da liceali e con il vostro speciale rapporto di sorelle?

Alessia: *Con calma, con amore, senza egoismo e provando di rimuovere dalla nostra vita ogni disturbo per poter dare il massimo aiutandoci a vicenda.*

Patricia: *Serve tanta organizzazione, ma il fatto di essere sorelle ci aiuta tantissimo. Ci sosteniamo sia nelle competizioni che nella scuola, e affrontare tutto insieme rende gli impegni meno pesanti.*

Giornalista: Quale messaggio vorreste trasmettere ai vostri compagni che amano le lingue straniere, ma non hanno ancora il coraggio di partecipare a concorsi e olimpiadi?

Alessia: *Un messaggio da trasmettere sarebbe quello di credere in loro stessi e di non scoraggiarsi perché se l'idea c'è, c'è anche il coraggio di metterla in pratica. E poi un'altra cosa: puoi essere ciò che vuoi, non lasciare gli altri decidere per te.*

Patricia: *Il mio più sincero consiglio è di provarci, tentare non nuoce saper una lingua penso sia una delle più meravigliose cose soprattutto nella vita di un adolescente, le olimpiadi regalano delle emozioni forti e l'orgoglio di se stessi, anche senza risultati importanti è la parte migliore.*

Gionalista: Grazie per la disponibilità e vi auguro IN BOCCA AL LUPO per i prossimi vostri progetti personali e scolastici!

Erasmus+ Belgique-Une expérience inoubliable/Journal de voyage

23–27 mars 2026

Le voyage a commencé par un long et fatigant trajet, mais passionnant. Nous avons tous quitté Baia Mare, pleins de curiosité et

d'interrogations sur ce que cette expérience nous réservait. Nous étions impatients de rencontrer nos familles d'accueil et de découvrir la ville de Rochefort. Nous sommes

partis samedi en minibus et nous avons voyagé pendant de nombreuses heures,

pour arriver en Belgique dimanche. En chemin, nous nous sommes arrêtés à Luxembourg, où nous avons visité la cathédrale Notre-Dame. L'endroit était impressionnant, et les paysages environnants étaient tout simplement magnifiques, presque irréels.

Après cette pause, nous avons repris la route vers Rochefort. Là, nos familles d'accueil nous attendaient à bras ouverts et avec le sourire. Elles nous ont conduits dans ce qui allait devenir notre foyer pour toute la semaine. Dès le premier instant, nous nous sommes sentis les bienvenus. Nos hôtes étaient très gentils, patients et toujours prêts à nous aider. Vivre en famille a été une expérience très

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

enrichissante, car cela nous a permis de pratiquer le français en situation réelle, sans craindre de faire des erreurs. Le même jour, nous avons participé à une activité à la bibliothèque de Rochefort. Nous y avons rencontré un animateur et Mme Sylvie, qui nous a très gentiment proposé son aide et nous a dit qu'elle serait là pour nous comme une seconde maman si besoin. À la bibliothèque, nous avons participé à plusieurs activités de groupe, ce qui nous a permis de mieux nous connaître, de découvrir

nos points forts et de renforcer la cohésion du groupe. Après cette première journée bien remplie, nous sommes rentrés chez nous pour nous reposer et nous préparer pour le lendemain.

Le deuxième jour, nous avons visité le lycée Athénée Royal Rochefort-Jemelle, un établissement remarquable inscrit au patrimoine mondial de l'UNESCO. De prime abord, l'école semblait très bien organisée. Nous avons particulièrement apprécié la décoration des salles de classe: chaque salle est meublée et décorée en fonction de la matière enseignée. Nous avons assisté à des cours d'anglais, de chimie et de physique, qui étaient passionnants.

Mais le moment le plus marquant de la journée fut la rencontre avec un survivant du camp d'Auschwitz. Il nous a raconté son histoire et les terribles épreuves qu'il a endurées. Son témoignage, à la fois poignant et profondément instructif, fut une expérience difficile mais essentielle qui nous a amenés à la réflexion.

Ensuite, nous avons exploré

les environs: les paysages forestiers semblaient tout droit sortis d'un conte de fées, et la ville médiévale nous a impressionnés par son architecture unique.

Le troisième jour, nous avons visité une grotte impressionnante, dont la profondeur atteint environ 60 mètres. L'atmosphère y était mystérieuse et fascinante, presque irréelle. À l'intérieur, nous avons participé à une activité basée sur les sons, qui nous a permis de mieux comprendre l'acoustique de la grotte. Un moment particulièrement marquant a été celui où un lampion a été envoyé vers le haut afin d'illustrer la hauteur de la grotte et la profondeur à

laquelle nous nous trouvions. C'était à la fois spectaculaire et très instructif.

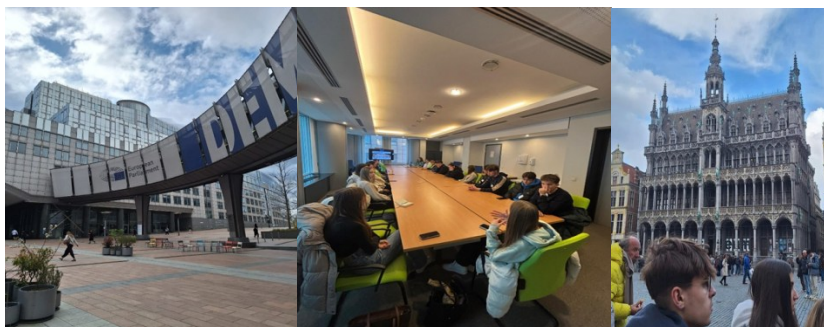
Ensuite, nous sommes allés à Durbuy, une charmante petite ville. Nous avons flâné dans ses ruelles étroites, bordées de boutiques et de restaurants, où régnait une atmosphère chaleureuse et animée. La ville nous a également impressionnés par son imposant et magnifique château, qui semblait tout droit sorti d'une autre époque. Nous avons aussi appris comment les plaques tectoniques ont façonné le

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

paysage de la région et grimpé au sommet d'une colline pour admirer un panorama absolument époustouflant.

Le quatrième jour, nous avons passé la journée à Bruxelles. Nous avons assisté à une réunion au Parlement, où les discussions portaient sur l'intelligence artificielle et les précautions à prendre lors de son utilisation. Les personnes avec lesquelles nous avons échangé étaient très ouvertes, accueillantes et attentives, ce qui a rendu l'expérience d'autant plus enrichissante. Ensuite, nous avons visité plusieurs sites emblématiques, comme l'église où sont célébrés les mariages royaux, le célèbre Manneken Pis et la Grand-Place, dont la beauté nous a impressionnés.

Le cinquième jour, nous sommes allés au lycée, où nous avons eu des cours de maths, de musique et d'informatique. Ensuite, nous sommes allés à la section professionnelle du même établissement, où nous avons participé à des activités sportives.

Finalement, la dernière journée fut à la fois calme et exceptionnelle. Nous avons eu des cours d'anglais et d'histoire, puis nous sommes allés dans une réserve naturelle. Là, nous avons pu observer des animaux dans des conditions bien meilleures que dans les zoos. Il s'agissait d'espèces menacées, protégées afin qu'elles puissent se reproduire avant d'être relâchées dans leur milieu naturel.

Ce que nous avons particulièrement apprécié dans ce projet Erasmus+, c'est le temps libre quotidien. Cela nous a permis de sortir, de rire, de créer des souvenirs et de renforcer nos amitiés. Nous avons rencontré des personnes extraordinaires, aussi bien parmi les étudiants roumains que parmi les jeunes de la ville. En conclusion, cette expérience a été bien plus qu'un simple voyage. Elle nous a permis de nous épanouir, de découvrir de nouvelles cultures et de vivre des moments inoubliables. Rochefort est une ville chargée d'histoire et de charme, et nous y retournerions avec grand plaisir.

Tudose Daria et Oșan Darius, Xème D, Prof.coord. Macarie Maria

Une langue, une transformation, un chemin

« Alessia, veux-tu lire, toi? »

Probablement, il y a un an, j'aurais immédiatement évité tout contact visuel en espérant ne pas être choisie. Non pas parce que je n'apprenais pas, mais parce que j'avais toujours l'impression de ne pas être assez bonne, de ne pas être à la hauteur, que mon accent n'était pas « parfait » ou que j'allais faire une erreur. Étant de nature plutôt émotive, lever la main et prendre la parole devant la classe n'a jamais été facile pour moi. Pourtant, sans vraiment me rendre compte précisément, les cours de français ont commencé à changer quelque chose en moi.

Au début du lycée, le français n'était pour moi qu'une matière « jolie », avec des accents élégants et des mots que j'essayais de prononcer le plus correctement possible, même si je n'y arrivais pas toujours. Je n'aurais jamais cru que des cours ordinaires puissent changer notre manière de penser. Mais, peu à peu, au fil de l'année, le français est devenu bien plus qu'une simple discipline scolaire.

Le passage du collège au lycée a évidemment représenté un grand changement. Si, auparavant, le français était parfois perçu comme une matière où l'on apprenait des verbes et des temps « qu'on n'utiliserait jamais », ici, au lycée, tout a pris un autre sens. Le français n'était plus seulement une question de règles et d'exercices; il est devenu une manière d'apprendre à m'exprimer plus authentiquement, à observer le monde avec plus d'acuité et à comprendre que chaque langue porte en elle une culture, une sensibilité et un mode de vie particuliers.

Ce qui est fascinant avec les cours de français, c'est qu'ils ne se limitent jamais à de simples leçons. Très souvent, on commence par un texte simple ou un exercice et on finit par parler des gens, des aspirations, des peurs ou de la façon dont chacun perçoit le monde. C'est peut-être pour cela que ces cours paraissent si vivants et intéressants.

Étrangement, dans une langue qui me paraissait d'abord froide et difficile à comprendre, d'autant plus que nous n'avions pas eu l'occasion de l'étudier en profondeur à l'école, j'ai commencé à me découvrir. Le français m'a transformée lentement, presque sans que je m'en rende compte, comme on change lorsqu'on prend confiance en sa propre voix.

Les moments les plus importants ont sans doute été ceux où l'on m'encourageait à prendre la parole, même lorsque je n'osais pas lever la main. Avec patience et compréhension, notre professeure nous a fait comprendre que les erreurs n'étaient pas une honte, mais une étape naturelle de notre apprentissage, une étape naturelle du processus à travers lequel nous évoluons. Et pour moi, cela a été très important.

Aujourd'hui, je me sens un peu plus sûre de moi qu'avant. Non seulement en français, mais aussi dans ma façon de m'exprimer, de défendre mes idées et de gérer certains débats. Pour un adolescent, le lycée est la période où l'on cherche à se découvrir. Et moi, petit à petit, j'ai trouvé ma propre voix, précisément dans une langue qui, au début, me paraissait étrangère.

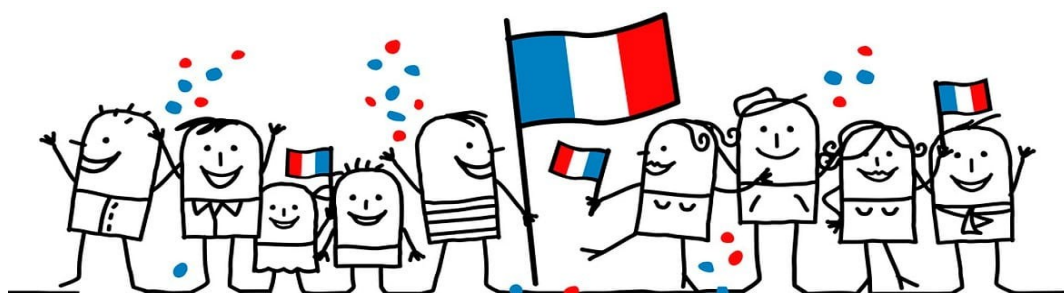
Je considère que la véritable évolution ne se mesure pas uniquement en bonnes notes ou en diplômes. Parfois, elle se voit dans les petites choses: dans le courage de parler sans avoir peur de se tromper, dans la joie de comprendre un texte sans le traduire ou dans ce moment simple où l'on réalise que l'on a gagné en confiance en soi.

Dans quelques années, peut-être que je ne me souviendrai plus de chaque règle de grammaire ni de chaque exercice fait en classe. Mais je chérirai toujours ces heures passées à ressentir le soutien sincère de ma professeure et, surtout, à avoir la certitude que ma voix méritait d'être entendue. Parfois, un professeur change non seulement notre façon d'apprendre une matière, mais aussi notre perception de nous-mêmes.

De plus, sans vraiment le réaliser, le français a cultivé en moi une autre forme de sensibilité: celle d'observer davantage, d'écouter plus attentivement et de trouver de la beauté dans des détails que j'aurais complètement ignorés auparavant. Et peut-être est-ce là l'une des plus belles formes d'évolution: lorsqu'une matière ne reste pas seulement dans un cahier, mais commence, peu à peu, à faire partie de toi.

Finalement, il reste en moi un sentiment que je ne sais pas exactement nommer, mais que je reconnais dans le silence après chaque cours: une forme d'émerveillement mêlée d'émotion, dirais-je. Combien d'émotions peuvent véritablement se cacher dans un seul mot étranger? Sans doute plus que nous ne pourrions jamais l'exprimer à voix haute. Car, au-delà des leçons et des évaluations, j'ai commencé à ressentir que chaque mot appris porte en lui une part de moi, aussi infime soit-elle, et c'est peut-être précisément ces choses invisibles qui donnent sens à une véritable évolution.

Ce n'est pas immédiatement évident, cela n'apparaît pas soudainement, mais cela se construit avec le temps: dans la façon dont vous regardez une page, dans la façon dont vous cherchez des mots, ou dans le fait de ne pas abandonner avant même d'avoir essayé. Ainsi, le français est devenu un espace où non seulement j'ai appris une langue étrangère, mais où j'ai aussi commencé à mieux comprendre ce que je ressentais et comment l'exprimer véritablement. Voici sans doute la véritable explication: certains mots ne se contentent pas de se traduire, ils sont vécus. Et parfois, un seul mot étranger peut transmettre plus d'émotion qu'une histoire entière racontée dans sa propre langue.

Tămaș Alessia
Ioana, 9ème C
Prof. coord.
Macarie Maria

Când plasticul ajunge în organismul nostru

Microplasticele – o provocare biologică a lumii moderne

Prof. Duță Camelia Silvia

În fiecare zi folosim obiecte din plastic fără să ne mai gândim la ele: sticle de apă, recipiente pentru alimente, ambalaje, haine din fibre sintetice, produse cosmetice sau obiecte de uz casnic. Plasticul a devenit atât de prezent în viața noastră, încât este greu să ne imaginăm societatea modernă fără el. Problema apare atunci când plasticul nu dispare, ci se transformă în particule din ce în ce mai mici. Astfel apar **microplasticele**, particule de plastic cu dimensiuni mai mici de 5 milimetri, și **nanoplasticele**, particule extrem de mici, cu dimensiuni sub 1 micrometru.

Ceea ce părea până nu demult doar o problemă de mediu a devenit o temă importantă și pentru biologie și medicină: **ce se întâmplă atunci când aceste particule ajung în organismul uman?**

De la mediu la organism

Microplasticele pot ajunge în corp pe mai multe căi. Le putem înghiți odată cu alimentele și apa sau le putem inhala sub forma unor particule prezente în aer și praf. Cercetările recente arată că expunerea umană este mult mai complexă decât se credea inițial.

Un aspect deosebit de interesant este capacitatea particulelor foarte mici de a interacționa cu barierele biologice ale organismului. Tractul digestiv, plămânii, sângele și alte țesuturi reprezintă sisteme complexe de protecție, însă dimensiunea foarte mică a unor particule poate favoriza trecerea lor în anumite condiții.

O analiză publicată în 2026 în *Nature Reviews Gastroenterology & Hepatology* atrage atenția asupra prezenței micro- și nanoplasticelor în tractul gastrointestinal și asupra necesității unor metode standardizate pentru a putea evalua corect efectele lor asupra sănătății. ([Nature](#))

Microplastice în sânge și țesuturi

Una dintre cele mai surprinzătoare direcții ale cercetării recente este identificarea particulelor de plastic în diferite componente ale organismului.

Un studiu publicat în iulie 2026 a analizat probe de sânge, os și disc intervertebral provenite de la 21 de persoane și a identificat micro- și nanoplastice în toate cele trei tipuri de probe analizate.

Cercetătorii au observat însă și diferențe importante în ceea ce privește cantitatea și tipul particulelor prezente în diferitele țesuturi. ([Nature](#))

Aceste rezultate nu înseamnă automat că microplasticele provoacă boli. Este o distincție esențială: **prezența unei substanțe în organism nu demonstrează, prin ea însăși, că aceasta este cauza unei anumite afecțiuni.**

Tocmai de aceea, cercetarea biologică actuală încearcă să răspundă unor întrebări dificile: cât timp rămân aceste particule în organism? Unde se acumulează? Cum reacționează celulele? Ce cantitate este periculoasă? Și, mai ales, care sunt efectele expunerii pe termen lung?

O posibilă legătură cu inflamația

Una dintre ipotezele investigate de cercetători este aceea că micro- și nanoplasticele pot contribui la apariția unor procese inflamatorii și a stresului oxidativ.

Stresul oxidativ apare atunci când în organism se produce un dezechilibru între moleculele reactive și mecanismele antioxidante care încearcă să le neutralizeze. În anumite condiții, acest dezechilibru poate afecta componentele celulare, inclusiv membranele, proteinele și ADN-ul.

Cercetările experimentale au identificat mecanisme biologice plauzibile prin care particulele de plastic ar putea influența inflamația, funcționarea mitocondriilor sau integritatea unor țesuturi. Totuși, cercetătorii avertizează că legăturile cauzale directe dintre expunerea la microplastice și apariția unor boli la oameni nu sunt încă demonstrate în mod definitiv. ([Nature](#))

Ce se întâmplă cu microbiomul?

Un alt domeniu fascinant este relația dintre microplastice și **microbiomul intestinal**.

În intestinul uman trăiesc trilioane de microorganisme care participă la digestie, metabolism și funcționarea sistemului imunitar. Echilibrul dintre aceste microorganisme este important pentru sănătatea organismului.

Un studiu publicat în 2026 a analizat relația dintre expunerea la microplastice, microbiota intestinală și anumiți markeri inflamatori. Rezultatele sugerează existența unor interacțiuni biologice complexe, însă acest domeniu este încă în dezvoltare și necesită cercetări suplimentare. ([Nature](#))

Această direcție de cercetare demonstrează cât de strâns sunt legate **biologia mediului, microbiologia, fiziologia umană și medicina.**

Organismul aflat în dezvoltare are caracteristici biologice diferite de organismul adult. Sistemul imunitar, organele și mecanismele de detoxifiere sunt în continuă maturizare.

O analiză publicată în *Pediatric Research* în iulie 2026 arată că micro- și nanoplasticele au fost detectate în diferite probe biologice asociate perioadei timpurii a vieții, inclusiv placentă, sânge din

cordoanul ombilical și lapte matern. Autorii subliniază că efectele asupra dezvoltării reprezintă un domeniu important de cercetare. ([Nature](#))

Nu trebuie însă să transformăm aceste rezultate într-un motiv de panică. Știința nu funcționează prin concluzii pripite, ci prin acumularea și verificarea dovezilor.

Putem elimina complet microplasticele?

Probabil că nu în totalitate, cel puțin nu în societatea actuală. Putem însă reduce expunerea și, mai ales, putem reduce cantitatea de plastic care ajunge în mediul înconjurător.

Folosirea responsabilă a plasticului, reducerea produselor de unică folosință, reutilizarea recipientelor atunci când este sigur și posibil, colectarea selectivă și reciclarea reprezintă măsuri simple prin care fiecare persoană poate contribui la diminuarea problemei.

Mai important este să înțelegem că problema microplasticelor nu poate fi rezolvată doar individual. Este nevoie de cercetare științifică, tehnologii mai curate, politici de mediu eficiente și educație.

O lecție despre relația dintre om și natură

Microplasticele ne oferă un exemplu impresionant despre cât de strâns este legată sănătatea noastră de mediul în care trăim.

În trecut, priveam poluarea ca pe ceva exterior organismului: aer poluat, ape murdare, sol contaminat. Astăzi, biologia ne arată o imagine mult mai complexă. Mediul și organismul nu sunt două lumi separate. Substanțele din mediul înconjurător pot interacționa cu celulele, țesuturile și microorganismele care formează corpul uman.

În același timp, cercetarea microplasticelor ne învață o lecție importantă despre știință: **nu orice rezultat spectaculos trebuie transformat imediat într-o concluzie alarmantă**. Unele efecte sunt bine documentate, altele sunt doar posibile și necesită confirmări prin studii suplimentare.

Concluzie

Plasticul a fost una dintre marile invenții ale lumii moderne. Astăzi, însă, trebuie să învățăm să îi gestionăm consecințele.

Microplasticele reprezintă una dintre provocările biologice și de mediu ale secolului XXI. Cercetătorii încearcă să descopere cum circulă aceste particule în organism, cum interacționează cu celulele și microbiomul și dacă expunerea îndelungată poate contribui la apariția unor probleme de sănătate.

Poate că întrebarea cea mai importantă nu este doar „Cât plastic există în jurul nostru?”, ci și „Cum

vrem să arate relația dintre civilizația noastră și lumea vie?”

Răspunsul depinde și de noi.

Celula virtuală – poate inteligența artificială să simuleze viața?

Coordonator: Prof. Duță Camelia Silvia

Elev:

Când biologia întâlnește inteligența artificială, laboratorul se mută în lumea digitală

Imaginează-ți că poți privi în interiorul unei celule vii fără microscop, fără coloranți și fără să distrugi celula. Mai mult decât atât, imaginează-ți că poți modifica virtual ADN-ul, poți schimba temperatura, cantitatea de nutrienți sau activitatea unei gene și poți observa pe ecran ce s-ar putea întâmpla.

Nu este scenariul unui film SF. Este direcția către care se îndreaptă cercetarea modernă.

În ultimii ani, inteligența artificială a început să transforme modul în care oamenii de știință studiază viața. Dacă până nu demult calculatorul era folosit în principal pentru a stoca și analiza date, astăzi modelele de inteligență artificială pot învăța relații complexe dintre gene, proteine, molecule și procese biologice.

Una dintre cele mai fascinante idei este construirea unei „celule virtuale” – un model digital capabil să reproducă, cel puțin parțial, comportamentul unei celule reale.

Dar poate un computer să simuleze viața?

Și, mai ales, dacă o simulare devine suficient de complexă, putem spune că avem în față o formă de viață?

Ce este, de fapt, o celulă virtuală?

O celulă virtuală este un **model computațional al unei celule biologice**. Ea nu este o celulă adevărată și nu este alcătuită din membrană, citoplasmă, ADN și organite reale. Este o reprezentare digitală a acestor componente și a interacțiunilor dintre ele.

Într-o celulă reală, mii de procese se desfășoară simultan.

ADN-ul conține informația genetică. Genele pot fi activate sau dezactivate. ARN-ul transportă și utilizează informația genetică. Ribozomii produc proteine. Proteinele interacționează între ele. Mitocondriile participă la producerea energiei. Membrana controlează schimburile cu mediul.

Toate acestea formează o rețea uriașă de reacții și interacțiuni.

O celulă virtuală încearcă să transforme această complexitate într-un **model matematic și informatic**. Cu cât modelul primește mai multe date și devine mai precis, cu atât poate încerca să reproducă mai bine comportamentul celulei reale.

De ce este atât de dificil să simulezi o celulă?

La prima vedere, am putea crede că este suficient să introducem într-un calculator toate componentele celulei. În realitate, lucrurile sunt mult mai complicate.

O celulă nu funcționează ca un mecanism simplu în care fiecare piesă are o singură funcție. Componentele sale interacționează permanent și se influențează reciproc.

De exemplu, o modificare a unei singure gene poate determina schimbarea unei proteine. Această proteină poate influența o altă reacție chimică, care poate modifica metabolismul celulei. Modificarea metabolismului poate afecta creșterea, diviziunea sau supraviețuirea celulei.

Astfel, o schimbare aparent mică poate produce efecte în lanț.

Unde intervine inteligența artificială?

Aici apare unul dintre cele mai interesante roluri ale inteligenței artificiale.

Modelele moderne de AI pot analiza cantități uriașe de date biologice și pot identifica **tipare pe care oamenii le-ar descoperi foarte greu.**

Datele pot proveni din:

- secvențierea ADN-ului;
- analiza ARN-ului;
- studiul proteinelor;
- imagini obținute prin microscopie;
- experimente de laborator;
- baze de date biologice;
- măsurători ale activității genelor;
- date despre metabolism;
- interacțiuni moleculare.

AI poate încerca să răspundă unor întrebări precum:

Ce se întâmplă dacă o anumită genă este activată?

Cum se modifică o celulă dacă o proteină lipsește?

Ce efect ar putea avea o anumită substanță asupra celulei?

Cum ar putea reacționa o celulă canceroasă la un tratament?

În loc să testeze fiecare posibilitate exclusiv în laborator, cercetătorii pot utiliza simulări pentru a selecta experimentele care merită investigate mai departe.

Celula virtuală – un „laborator” digital

Una dintre cele mai mari avantaje ale unei celule virtuale este posibilitatea de a experimenta fără a modifica imediat o celulă reală.

Să presupunem că un cercetător dorește să studieze efectul unei mutații genetice.

În laborator, experimentul poate necesita:

1. modificarea materialului genetic;
2. cultivarea celulelor;
3. monitorizarea lor;
4. repetarea experimentului;
5. analiza rezultatelor.

Într-un model virtual, cercetătorul ar putea introduce modificarea în simulare și ar putea observa rezultatele posibile.

Acest lucru nu înseamnă că experimentul virtual îl înlocuiește pe cel real.

Simularea oferă o predicție. Laboratorul verifică dacă predicția este corectă.

Această diferență este esențială.

De la „Google Maps” la „Google Maps al celulei”

O comparație interesantă este cea cu o hartă digitală.

O hartă nu este orașul real.

Ea reprezintă străzile, clădirile și punctele importante într-o formă simplificată. Cu cât harta este mai detaliată, cu atât putem înțelege mai bine spațiul real.

Într-un mod asemănător, o celulă virtuală este o **hartă digitală a proceselor biologice**.

Dar există o diferență importantă.

O hartă a unui oraș poate fi relativ stabilă. O celulă este un sistem dinamic: moleculele se deplasează, reacțiile au loc, genele se activează și se dezactivează, iar mediul se schimbă permanent.

Prin urmare, celula virtuală trebuie să fie mai mult decât o imagine.

Ea trebuie să fie un **model dinamic**.

O celulă care „învăță”?

Aici lucrurile devin cu adevărat fascinante.

Unele modele de inteligență artificială nu sunt construite doar pentru a reproduce informații introduse de cercetători. Ele pot identifica relații complexe în date și pot face predicții.

De exemplu, dacă un model primește foarte multe informații despre modul în care se comportă celulele în diferite condiții, poate învăța anumite relații dintre:

gene ↔ proteine ↔ metabolism ↔ mediu ↔ comportamentul celulei

În viitor, asemenea modele ar putea deveni din ce în ce mai complexe.

Am putea avea simulări în care cercetătorul modifică o singură variabilă, iar sistemul estimează consecințele asupra întregii celule.

Este ca și cum am avea un „simulator de zbor” pentru biologie, numai că în loc să pilotăm un avion, explorăm funcționarea unei celule.

Ce ar putea însemna acest lucru pentru medicină?

Posibilele aplicații sunt impresionante.

1. Descoperirea medicamentelor

Un medicament poate interacționa cu mai multe molecule din organism, nu doar cu ținta pentru care a fost creat.

O simulare ar putea ajuta cercetătorii să anticipeze anumite efecte înainte de efectuarea unor experimente complexe.

2. Studiarea cancerului

Celulele canceroase prezintă modificări genetice și metabolice complexe.

Modelele virtuale ar putea ajuta cercetătorii să înțeleagă mai bine modul în care aceste celule cresc și răspund la tratamente.

3. Medicină personalizată

În viitor, una dintre ideile cele mai interesante este construirea unor modele digitale care să țină cont de particularitățile biologice ale unei persoane.

În locul unei abordări de tip:

„acest tratament funcționează pentru majoritatea pacienților”

am putea evolua spre:

„acest tratament este cel mai potrivit pentru profilul biologic al acestui pacient”.

Suntem însă încă departe de o astfel de simulare perfectă.

Poate o celulă virtuală să înlocuiască experimentul biologic?

Nu.

Cel puțin nu în forma în care există astăzi.

Oricât de performant ar fi un model, el este construit pe baza unor date și a unor ipoteze.

Dacă datele sunt incomplete sau greșite, rezultatul poate fi greșit.

Aceasta este una dintre cele mai importante limite ale inteligenței artificiale în biologie:

Un model AI nu „cunoaște viața” în sens biologic. El identifică tipare în date și generează predicții.

Un nou tip de laborator

Poate că viitorul biologiei nu va avea doar laboratoare cu eprubete, microscopie și culturi celulare.

Va avea și laboratoare digitale.

Cercetătorul viitorului ar putea lucra simultan cu:

 ADN real

 celule reale

 celule virtuale

 modele de inteligență artificială

 baze uriașe de date

Iar informațiile obținute dintr-un sistem vor putea fi folosite pentru îmbunătățirea celui alt.

Această combinație dintre biologie și informatică este una dintre direcțiile cele mai promițătoare ale științei moderne.

Celula virtuală și viitorul educației

Conceptul poate fi fascinant și pentru elevi.

În loc să învețe doar din imagini statice din manual, elevii ar putea explora o celulă digitală în care pot modifica diferite variabile.

Ce se întâmplă dacă mitocondriile produc mai puțină energie?

Ce se întâmplă dacă o genă este dezactivată?

Cum reacționează celula la schimbarea temperaturii?

Cum se modifică metabolismul?

Astfel, biologia ar putea deveni o disciplină mai experimentală, în care elevul nu doar **învață ce se întâmplă**, ci poate încerca să descopere **de ce se întâmplă**.

Marea provocare: să nu confundăm predicția cu adevărul

Poate cea mai importantă lecție pe care ne-o oferă celula virtuală este una despre limitele inteligenței artificiale.

Un rezultat generat de AI nu este automat un adevăr științific.

El trebuie verificat.

În biologie, acest principiu este extrem de important deoarece o eroare într-un model poate conduce la concluzii greșite despre sănătate, medicamente sau procese biologice.

De aceea, viitorul nu va aparține nici exclusiv biologilor și nici exclusiv programatorilor.

Va aparține **colaborării dintre discipline**.

Biologi, informaticieni, medici, matematicieni, specialiști în inteligență artificială și experți în etică vor trebui să lucreze împreună.

Concluzie – putem simula viața, dar încă nu o putem reproduce complet

Ideea unei celule virtuale reprezintă una dintre cele mai spectaculoase întâlniri dintre biologie și tehnologie.

Inteligența artificială ne oferă posibilitatea de a analiza procese biologice la o scară inimaginabilă în urmă cu câteva decenii. Putem construi modele, putem face predicții și putem testa virtual anumite ipoteze.

Dar între **a simula viața** și **a crea viață** există încă o diferență uriașă.

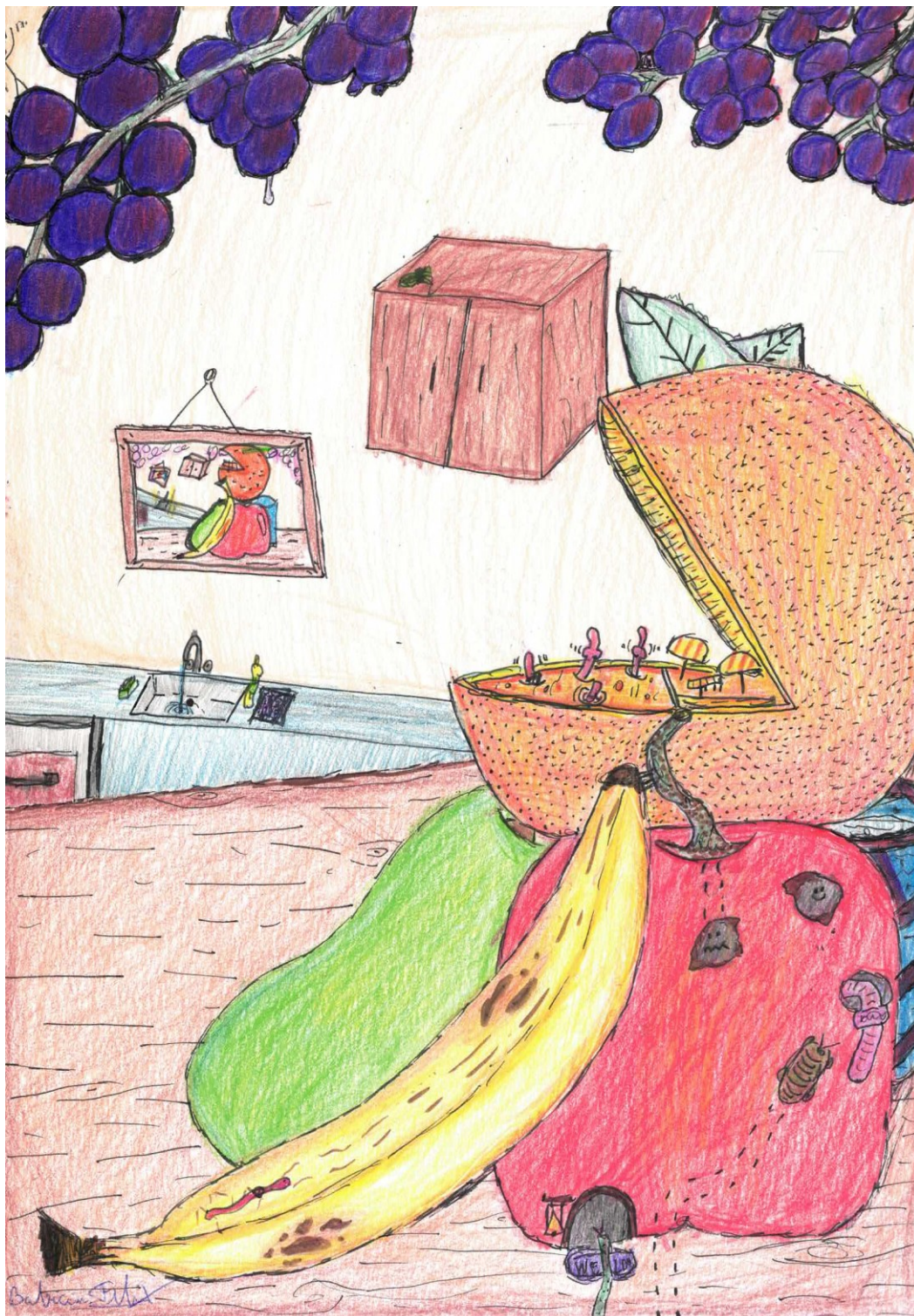
Poate că cel mai interesant lucru nu este faptul că putem construi o celulă virtuală.

Ci faptul că, încercând să o construim, suntem obligați să înțelegem mai bine **ce înseamnă, de fapt, să fii viu.**

Iar aceasta este întrebarea care transformă o simplă simulare informatică într-o adevărată provocare pentru știință:

Dacă vom reuși într-o zi să simulăm fiecare proces al unei celule, vom fi înțeleși viața sau doar vom fi construit cea mai complexă hartă a ei?

Poate că răspunsul se află undeva la întâlnirea dintre **ADN, matematică, informatică și inteligență artificială.**

O călătorie imaginară în jurul lumii

La ora de geografie, profesoara ne vorbea despre frumusețile și misterele lumii. Glasul ei calm descria munți imenși, oceane nesfârșite și locuri atât de diferite între ele, încât păreau desprinse din alte lumi. În timp ce colegii mei scriau lecția, eu priveam absentă harta din fața clasei și, fără să-mi dau seama, gândurile mele au început să călătorească departe. Îmi imaginam cum ar fi să las totul în urmă și să pornesc într-o aventură în jurul lumii, să descopăr locuri pe care până atunci le văzusem doar în

fotografii sau documentare. Parcă simțeam vântul rece al dimineților necunoscute, mirosul sărat al oceanelor și emoția de a păși pentru prima dată pe tărâmurile străine. În acel moment, clasa dispăruse pentru mine, iar imaginația mea deschisese poarta unei călătorii extraordinare. Așa a început călătoria mea imaginară în jurul lumii.

Primul continent spre care m-au purtat gândurile mele a fost Europa, continentul natal, locul unde m-am născut și am crescut. Deși îmi era familiară de pe hărți și din lecțiile de geografie, în imaginația mea Europa părea mult mai vastă și mai fascinantă. Simțeam că fiecare țară ascunde peisaje diferite, culturi aparte și povești vechi de sute de ani. Cu emoție și curiozitate, am pornit în această călătorie imaginară pregătită să descopăr frumusețile continentului european. Coborând spre sud, Peninsula Balcanică se răspândea sub ochii mei, părând mai primitoare ca niciodată.

Munții înalți și pădurile dese se împleteau cu orașe aglomerate și sate liniștite, iar fiecare drum părea să conducă spre o nouă poveste. Pe măsură ce înaintam, aerul devenea tot mai cald, iar peisajele începeau să capete culorile vii ale sudului Europei. Lanțurile muntoase ale Peninsulei Balcanice, cu altitudinea de peste 2 000 de metri, păreau că ating cerul și mă întâmpinau cu briza lor rece și curată. În depărtare, apele Mării Adriatice și ale Mării Egee străluceau sub razele soarelui, oferind regiunii o climă mai blândă și veri călduroase, specifice sudului Europei. Totul în jurul meu părea plin de viață, ca și cum natura și istoria acestui loc ar fi prins glas doar pentru a-mi călăuzi pașii mai departe.

Ajungând în nord-vestul Europei, am „aterizat” în Regatul Unit, situat pe Arhipelagul Britanic, un grup de insule desprinse de continent, înconjurate de apele reci ale Oceanului Atlantic și

ale Mării Nordului. Deși relieful este mai domol, cu dealuri line și câmpii întinse, importanța acestui loc nu stă doar în peisaj, ci și în rolul său politic și istoric. Regatul Unit este un stat format din patru țări: Anglia, Scoția, Țara Galilor și Irlanda de Nord, având o organizare politică de monarhie constituțională. În centrul acestei lumi moderne se află Londra, capitala Angliei și unul dintre cele mai influente orașe globale.

Așezată pe malurile fluviului Tamisa, Londra este un important centru politic, economic și cultural, unde se află instituții precum Parlamentul și reședința monarhului britanic. Orașul impresionează prin contrastul dintre clădirile istorice și zgârie-norii moderni, iar atmosfera sa pare să îmbine tradiția cu inovația într-un mod unic. Acolo, între străzile aglomerate și lumina difuză a ceții londoneze, mi-am imaginat cum Europa se transformă încet într-o poartă spre restul lumii.

Părăsind agitația Londrei, am simțit cum călătoria mea imaginară se îndreaptă spre vest, peste întinderea nesfârșită a Oceanului Atlantic. Sub mine, apa părea o oglindă uriașă care separa două lumi, iar vânturile puternice și curenții oceanici îmi dădeau senzația unei treceri spre un alt capăt al Pământului. Oceanul Atlantic, al doilea ca mărime din lume, leagă Europa de America de Nord și influențează clima ambelor continente prin curenții săi calzi și reci. Pe măsură ce înaintam, Europa dispărea încet în urmă, iar în față începea să se contureze un nou țărm plin de promisiuni și diversitate, unde relieful și orașele aveau să îmi dezvăluie o cu totul altă față a lumii.

Ajungând în America de Sud, am simțit imediat că pășesc într-o lume complet diferită, unde natura și cultura par să trăiască într-o armonie intensă și plină de viață. Relieful este extrem de variat, de la munții Anzi, care se ridică spectaculos de-a lungul coastei vestice și ating altitudini de peste 6 000 de metri, până la imensa Câmpie Amazoniană, acoperită de cea mai densă pădure ecuatorială de pe planetă. Clima variază de la zone tropicale umede, unde plouă aproape zilnic, până la regiuni mai reci și uscate, în funcție de altitudine și poziție geografică.

Dincolo de natură, America de Sud m-a fascinat prin diversitatea culturală incredibilă. Aici se împletesc influențe indigene străvechi, moștenite de la civilizații precum incașii, cu tradiții aduse de colonizatorii europeni. Muzica ritmată, dansurile vibrante precum samba sau tango și festivalurile pline de culoare dau senzația că viața este mereu o sărbătoare. În mijlocul acestei energii, mi-am imaginat cum fiecare oraș și fiecare sat spune propria poveste, iar continentul întreg pare să pulseze într-un ritm unic, cald și viu.

Lăsând în urmă energia vibrantă a Americii de Sud, am traversat din nou oceanele în imaginația mea, până când am ajuns în Asia de Est, unde două lumi fascinante păreau să se împletească: Coreea și Japonia. Aici, peisajele sunt o combinație spectaculoasă între natură și urbanizare intensă, cu munți joși și deluroși, coaste întinse și orașe uriașe construite pe suprafețe dens populate.

În Coreea de Sud, mai ales în Seul, tehnologia modernă domină viața de zi cu zi, dar în același timp, templele vechi și palatele regale păstrează o legătură puternică cu istoria și tradițiile. Este o țară

cu climă temperat-continentală, cu veri calde și umede și ierni reci, influențată de poziția sa în estul Asiei.

Mai departe, Japonia, un arhipelag format din mii de insule, m-a impresionat prin faptul că se află într-o zonă tectonică activă, parte din așa-numitul „Cerc de Foc al Pacificului”, ceea ce explică frecvența cutremurelor și prezența vulcanilor. Acolo, orașe futuriste precum Tokyo coexistă cu peisaje liniștite, temple tradiționale și cireși înfloriți, creând un contrast care pare aproape ireal. În acele momente, Asia de Est mi s-a părut un echilibru perfect între trecut și viitor, între liniște și agitație.

Continuând călătoria imaginară peste hărțile lumii, privirea mea a coborât, pentru o clipă, spre extremitățile planetei, acolo unde natura devine aproape ireală. În Antarctica, continentul acoperit aproape în întregime de gheață, temperaturile coboară frecvent sub -50°C , iar vânturile puternice modelează aisberguri uriașe și câmpuri albe fără sfârșit. Este un spațiu dominat de liniște absolută, unde viața este redusă la forme adaptate extremului, precum pinguinii și organismele microscopice, iar cercetătorii studiază clima și schimbările globale ale Pământului.

De cealaltă parte a globului, Australia se conturează ca un continent unic, înconjurat de oceane și caracterizat prin peisaje foarte diverse, de la deșerturi aride în interior, la zone tropicale în nord și coaste spectaculoase. Este un continent-stat cu o biodiversitate aparte, unde pot fi întâlnite specii precum kangurul sau koala, iar clima variază puternic în funcție de regiune. Astfel, chiar dacă nu am pășit acolo, mi-am imaginat cum aceste două lumi opuse, una înghețată și una însorită, completează perfect diversitatea incredibilă a planetei.

Puțin câte puțin, imaginile lumii au început să se estompeze, ca și cum harta uriașă pe care călătoream s-ar fi topit în lumina palidă a clasei. Vocile colegilor au revenit treptat, iar vocea profesoarei s-a transformat din nou în realitate, ancorându-mă în prezent. Am clipit ușor și am realizat că nu părăsisem niciodată banca mea, că totul fusese doar o călătorie a gândului, născută dintr-o oră de geografie.

Și totuși, în mine rămăsese ceva. Ca un ecou al lumii văzute cu ochii minții, ca o dorință tăcută care nu dispărea. Mi-am dat seama că, deși a fost doar un vis, fiecare continent îmi lăsase o urmă de mirare și curiozitate. În acea liniște interioară, am înțeles că Pământul este mult mai mare decât o lecție din manual și mult mai fascinant decât orice descriere.

Când am ridicat privirea spre hartă, nu o mai vedeam ca înainte, ci ca pe o promisiune. O promisiune că, într-o zi, voi vedea cu adevărat toate acele locuri. Iar până atunci, călătoria mea continua... în vis, în gând și în dorința de a descoperi lumea întreagă.

Groșan Angela

Clasa a IX-a C

Prof. Coordonator Mureșan Ramona

Plantele aromatice și condimentare

Plantele aromatice și condimentare sunt cunoscute din Antichitate, vechile civilizații aducându-și contribuția la cunoașterea și utilizarea unui număr cât mai mare de specii. Ele au îndeplinit un rol important în artele vindecătoare ale omenirii încă de la începuturile ei.

Noțiunea de plantă aromatică este foarte veche. Termenul de „aromaterapie” a devenit însă cunoscut numai începând cu anul 1928, când a apărut la Paris lucrarea astfel intitulată a lui R. M. Gattefosse'. Proprietățile unor uleiuri eterice de a conserva produsele biologice, de a opri dezvoltarea bacteriilor și ciupercilor este bine cunoscută. În Egiptul antic obținerea mumiilor a fost asigurată prin utilizarea balsamurilor și a uleiurilor eterice. În Evul Mediu, dar și mai târziu s-au făcut fumigații prin arderea plantelor aromatice în vederea stăvilirii epidemiilor.

Ele sunt utilizate pentru savoarea și aroma lor, pentru a condimenta alimentele. De asemenea, sunt apreciate și prin importanța pe care o prezintă pentru terapia modernă, parfumerie, cosmetică, industria săpunurilor și a detergenților. Astfel, din producția de pe fiecare hectar cultivat cu plante aromatice și condimentare se pot obține până la milioane de doze de medicamente necesare pentru apărarea sănătății sau chiar salvarea vieții oamenilor.

Atât în arta culinară cât și în medicina populară românească se folosesc multe plante aromatice. Numărul lor mare raportat la totalitatea plantelor folosite se explică prin două împrejurări: pe de o parte plantele plăcut mirositoare au atras atenția asupra lor și au permisă fie recunoscute cu certitudine; pe de altă parte uleiurile eterice dintr-o serie de plante aromatice prezintă acțiuni farmacologice valoroase. În medicina noastră populară românească unele produse aromatice sunt cunoscute în toată Europa (fructele de *Carum carvi*, frunzele de *Salvia officinalis*).

Plantele aromatice au o serie de beneficii importante pentru sănătate:

1. Proprietăți antibacteriene și antivirale: Diverse plante aromatice, precum cimbru, busuioc sau eucalipt, conțin compuși cu proprietăți antibacteriene și antivirale, care ajută la combaterea infecțiilor și la întărirea sistemului imunitar. Cimbrul, de exemplu, conține etimol, un compus care are efect antibacterian și antifungic. Busuiocul conține uleiuri esențiale cu efecte antibacteriene și antivirale, iar eucaliptul este un excelent expectorant și antiseptic respirator.

2. Reducerea inflamației și ameliorarea durerii: Unele plante aromatice, cum ar fi lavanda, menta și ghimbirul, au proprietăți antiinflamatoare și analgezice, care pot ajuta la reducerea inflamației și la ameliorarea durerilor musculare sau articulare. Lavanda, de exemplu, conține linalool, un compus cu efect antiinflamator și analgezic, iar menta conține mentol, un compus care poate ajuta la reducerea inflamației și a durerii în cazul migrenelor sau a durerilor de cap.

3. Efecte calmante și relaxante: Anumite plante aromatice, precum mușețelul, rozmarinul și valeriana, au efecte calmante și relaxante asupra sistemului nervos, fiind utile în tratarea anxietății,

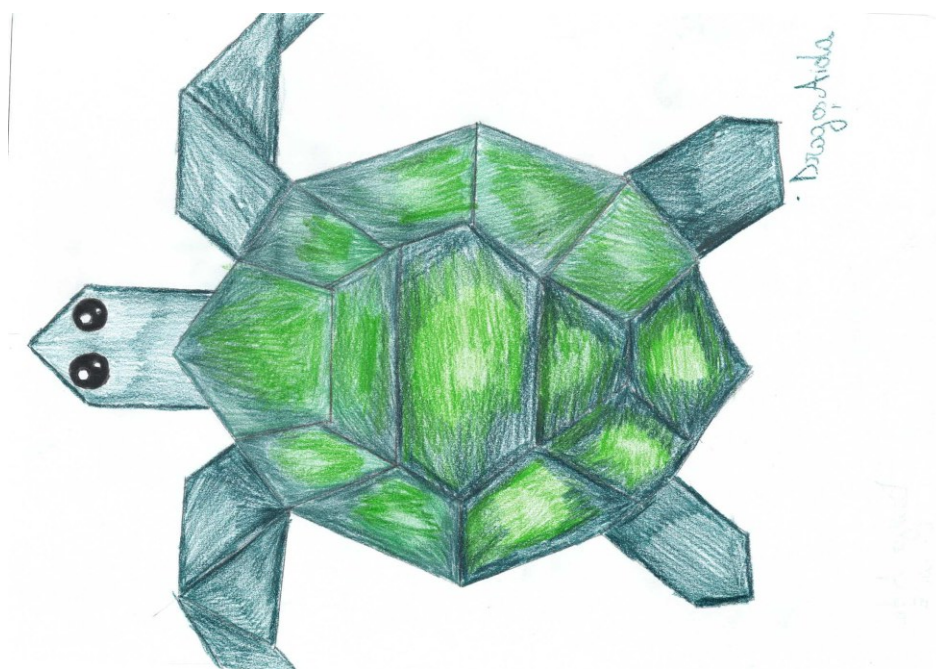
stresului și a tulburărilor de somn. Mușetelul, de exemplu, conține apigenină, un compus cu efect sedativ și anxiolitic. Rozmarinul conține acid rosmarinic, un compus care poate ajuta la reducerea anxietății și a stresului, iar valeriana este un excellent calmant natural, folosit în tratarea insomniilor și a anxietății.

4. Stimularea digestiei și detoxifierea organismului: Plantele aromatice precum coriandrul, pătrunjelul și feniculul contribuie la stimularea digestiei și detoxifierea organismului, ajutând la eliminarea toxinelor și la menținerea sănătății ficatului și rinichilor. Coriandrul, de exemplu, conține uleiuri esențiale cu efecte carminative și digestive, iar pătrunjelul conține flavonoide cu efect detoxifiant. Feniculul, de asemenea, este un excelent tonic digestiv, fiind util în tratarea indigestiei și a flatulenței.

În concluzie, plantele aromatice nu sunt doar un adios delicios în preparatele culinare, ci și aliați de nădejde pentru sănătatea omului.

LavandaMenta

Prof. Incze Cristina

Nunta lui Figaro – o experiență artistică și culturală

În iarna târzie a anului 2026, în cadrul Colegiului Național „Mihai Eminescu” a fost organizată de către doamna profesoară Alina Bîrsan o excursie în Cluj Napoca, cu obiectivul de a viziona împreună cu elevii participanți opera *Nunta lui Figaro*, scrisă și compusă de Wolfgang Amadeus Mozart în 1786 și dirijată de către David Crescenzi la Opera Națională Română din Cluj-Napoca.

Pentru mulți dintre elevii colegiului, 13 februarie a fost prima dată când au avut ocazia de a viziona un spectacol de operă, iar cu siguranță așteptările tuturor au fost întrecute.

Nunta lui Figaro este un spectacol în patru acte care urmărește ziua în care Figaro (interpretat de Zoltan Molnar) și Susanna (interpretată de Karina Mitrana) aveau să își unească destinele. Spectacolul este o comedie aproape satirică care își atinge scopul de a reprezenta drama absurdă a înaltei societăți în Spania secolului XVIII. Deși poate părea la prima vedere o poveste cu o structură narativă clișeică, de tipul *el și ea împotriva societății*, opera lui Mozart sparge tiparele prin firul narativ complex și coloana sonoră remarcabilă.

Acompaniamentul orchestral, actorii, scena, dar și locația propriu-zisă au făcut din eveniment o experiență memorabilă pentru audiență. A fost un moment artistic cu o valoare culturală neestimabilă, mai ales într-o perioadă în care societatea, cuprinsă de rutina ecranelor și birourilor infinite, uită cum poate să te facă să te simți o experiență de acest gen. Cu toate acestea, a fost un spectacol care a reușit să umple Sala Mare a Operei Naționale și să se termine cu aplauze nesfârșite.

Pentru această experiență îi mulțumim doamnei profesoare de muzică și celorlalte cadre didactice implicate, care au putut face posibilă această experiență pentru elevii Colegiului Național *Mihai Eminescu*. Aceste evenimente ne fac să realizăm cu adevărat valoarea unui liceu de profil umanist și impactul pe care arta, istoria și experiențele culturale îl au în viața noastră.

Andra Mânzat, clasa a X-a C
profesor coordonator, Alina Bîrsan

PROIECT DE PARTENERIAT

EDUCAȚIONAL

„EDUCAȚIE PRIN ARTĂ”

*„Ușor nu e nici cântecul.
Zi și noapte – nimic nu e ușor pe
pământ :
căci roua e sudoarea privighetorilor
ce s-au ostenit toată noaptea cântând.”*

Lucian Blaga - Catren

Educația muzicală are drept scop dezvoltarea sensibilității estetice a elevilor, a capacităților de exprimare și receptare muzicală, prin activități practice de cântare (vocală și instrumentală) prin audiții muzicale și vizionarea unor concerte. Educația muzicală nu mai este privită doar ca o modalitate de însușire a elementelor de limbaj muzical, ci ca o posibilitate de a trezi și dezvolta omul din noi. Muzica devine astfel un important factor de formare a personalității umane, deoarece creează un climat propice trezirii facultăților creatoare, dar și pentru că ea poate favoriza dezvoltarea majorității facultăților umane.

Pe lângă orele de educație muzicală, organizarea unor activități care îl aduce pe elev în contact cu muzica, dar prezentată de data aceasta sub o altă formă, are un rol covârșitor.

Proiectul „Educație prin artă”, aduce o serie de activități culturale și o continuitate în programul extrașcolar al liceenilor, venind și ca o alternativă de a petrece un timp liber de calitate. Astfel, argumentul proiectului propune întâlnirea directă cu arta, cu muzica, având ca rol modelarea personalității umane, arta adevărată având menirea de a influența decisiv și de a forma gustul artistic.

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare

Scopul proiectului vizează educarea tinerilor spre o artă adevărată cum sunt genurile sincretice vizionate, formarea gustului artistic al tinerei generații ca viitorilor spectatori.

Obiectivele propuse sunt:

- ♪ înțelegerea și cunoașterea valorilor artistice și culturale ale diferitelor popoare;
- ♪ prevenirea comportamentale de agresiune și violență din școli cu efectele benefice ale audiției muzicii de calitate, al spațiului cultural oferit, asupra psihicului uman;
- ♪ creșterea coeziunii colectivului de elevi și consolidarea spiritului de echipă, a relațiilor de prietenie, stabilirea unui climat de încredere, favorabil comunicării;
- ♪ prezentarea spectacolelor de operă și balet la o instituție de rang artistic superior:

Opera Națională Română din Cluj-Napoca.

Suntem acum în momentul în care, mai mult ca oricând, receptarea este acțiune pentru că presupune nu doar păreri, impresii, viziuni subiective, ci transformarea acestora în manifestări, reacții obiectivate, observabile și constatabile. Trecerea de la ofertă la asimilare și nașterea unui comportament artistic sunt premise pentru apariția unui stil estetic de viață.

prof. Bîrsan Alina

De la sat la oraș

Cum se schimbă modul de viață

Urbanizare, transformare și două ritmuri ale vieții.

Făt Giulia, clasa a IX-a C • Prof. coord. Mureșan Ramona

Tranziția de la mediul rural la cel urban nu reprezintă doar o simplă schimbare de coordonate pe harta geografică, ci o metamorfoză profundă a existenței umane. Ea este trecerea de la ritmul dictat de bătaile inimii pământului la cadența de oțel a metropolei, un proces care, în termeni de specialitate, poartă numele de urbanizare și care a remodelat fața planetei în ultimul secol, transformând radical modul în care specia umană interacționează cu spațiul.

Urbanizarea, ca fenomen geografic și demografic, reprezintă procesul de creștere a ponderii populației urbane în totalul populației unei regiuni sau al unei țări, însoțit de extinderea teritorială a orașelor și de difuzarea valorilor și stilului de viață urban în mediul rural. Aceasta nu este doar o acumulare numerică, ci o restructurare a spațiului prin densificarea infrastructurii și diversificarea funcțiilor economice. Urbanizarea implică transformarea peisajului natural în peisaj antropizat, unde funcțiile industriale, comerciale și de servicii devin predominante.

Satul, celula de bază a habitatului uman, este definit ca o formă de așezare umană cu o structură socială omogenă, unde principala activitate economică aparține sectorului primar: agricultura, creșterea animalelor și silvicultura. Din punct de vedere geografic, satul se caracterizează prin densități scăzute ale populației și printr-o extensibilitate a utilizării terenului. În acest spațiu, omul trăiește într-o dependență directă de factorii pedoclimatici. Relieful și hidrografia dictează forma așezării (sate adunate, risipite sau liniare). Modul de viață rural este marcat de o stabilitate temporală și de o coeziune comunitară ridicată, unde tradiția funcționează ca un mecanism de autoreglare socială. Timpul la sat păstrează o dimensiune ciclică, fiind sincronizat cu fenofazele vegetației și ritmurile diurne ale naturii.

La polul opus, orașul reprezintă o formă superioară de organizare a habitatului, caracterizată printr-o concentrare masivă de populație și o diversitate de funcții economice în care domină sectoarele secundar și terțiar. Orașul este un ecosistem artificializat, definit prin densitate mare a construcțiilor, dezvoltare pe verticală și o infrastructură tehnică complexă (rețele de transport, energie, canalizare). Din punct de vedere administrativ și social, orașul oferă un grad ridicat de dotări (spitale, universități, teatre etc.), însă impune și o fragmentare a legăturilor interumane. Dacă satul este spațiul conservării, orașul este laboratorul inovației și al dinamismului.

Schimbarea modului de viață prin migrația de la sat la oraș (exodul rural) aduce cu sine o reconfigurare a psihologiei individuale. Locuitorul urban părăsește orizontul deschis al gliei pentru o geometrie a betonului, unde natura devine un element controlat și fragmentat în parcuri sau zone verzi de agrement. Relațiile organice de rudenie sau vecinătate sunt înlocuite de interacțiuni funcționale, adesea marcate de anonimat. Timpul urban devine liniar și accelerat, fiind dictat de fluxurile de trafic și de programul de lucru strict, generând o presiune constantă asupra individului. De asemenea, această tranziție implică și modificări la nivelul impactului asupra mediului. Orașul generează fenomene specifice, precum „insula de căldură urbană”, poluarea fonică și luminoasă, care alterează echilibrul biologic al locuitorilor săi. Dependența de lanțurile de aprovizionare globale transformă cetățeanul dintr-un producător de subzistență într-un consumator captiv în rețelele comerciale.

În concluzie, trecerea de la sat la oraș este o călătorie de la statutul de „fiu al pământului” la cel de „cetățean al rețelelor”. Deși urbanizarea aduce cu sine promisiunea progresului tehnologic și a confortului material, ea cere în schimb o deconectare de la ritmurile ancestrale.

În această expansiune neîncetată a mediului construit, rămâne provocarea de a integra echilibrul și liniștea organică a satului în complexitatea zgomotoasă a metropolei moderne.

Făt Giulia, Clasa a IX – a C

Prof. Coord. Mureșan Ramona

Drumul unei ape, de la izvor la oameni

Din adâncul pământului până la robinet: circuitul apei.

Marchiș Giulia, clasa a IX-a C • Prof. coordonator Ramona Mureșan

Totul începe la izvor. Fiecare izvor începe ca o șoaptă a muntelui. Apa nu pornește la drum în grabă; ea învață pietrele, mângâie rădăcinile și adună în curgerea ei poveștile locurilor prin care trece, iese la suprafață din straturile subterane. Ploaia și zăpada topită pătrund în sol și se adună în pânze freatice. Presiunea și structura terenului împing apa în sus. Așa apare izvorul.

Din izvor, apa curge mai departe. Formează pârâie și râuri. Pe traseu, ea colectează minerale din sol și roci. Aceste minerale îi dau gust și proprietăți. De exemplu, apa care trece prin roci calcaroase conține mai mult calciu.

Drumul apei nu se oprește la marginea râurilor. Ea ajunge în casele noastre, în pâinea de pe masă, în copacii care dau umbră și în fiecare clipă a vieții noastre, chiar dacă de multe ori uităm să o privim cu recunoștința. Râurile duc apa spre lacuri sau mări. O parte din apă se infiltrează din nou în sol. O altă parte se evaporă. Soarele încălzește apa și o transformă în vaporii. Vaporii se ridică în atmosferă și formează nori. Apoi cad din nou sub formă de ploaie. Acesta este circuitul natural al apei.

O picătură pare neînsemnată, dar milioane de picături pot da viață unui oraș întreg. De aceea, fiecare gest prin care protejăm apa înseamnă, de fapt, grijă pentru viitor. Oamenii intervin în acest traseu. Ei captează apa din râuri, lacuri sau din subteran. Apa brută nu este sigură pentru consum. Ea conține bacterii, nisip sau alte impurități. De aceea, apa ajunge în stații de tratare.

În stațiile de tratare, apa trece prin mai multe etape. Prima etapă este filtrarea. Se elimină particulele mari. A doua etapă este decantarea. Impuritățile se depun la fund. A treia etapă este dezinfecția. Se folosesc substanțe precum clorul pentru a distruge microorganisme.

După tratare, apa devine potabilă. Este sigură pentru băut. Ea este transportată prin conducte până la case. Rețeaua de distribuție poate avea sute de kilometri într-un oraș mare. Presiunea este controlată pentru a ajunge la fiecare consumator.

Din adâncul pământului până la robinetul din bucătărie, apa străbate un drum lung și tăcut, ca un fir invizibil care leagă natura de oameni. Apa ajunge la robinet. O folosim zilnic pentru băut, gătit, igienă. Un om folosește în medie între 100 și 150 de litri pe zi. Consumul depinde de obiceiuri și de infrastructură.

După utilizare, apa nu dispare. Ea devine apă uzată. Aceasta ajunge în sistemul de canalizare. De acolo este transportată la stații de epurare. Procesul seamănă cu cel de tratare, dar este adaptat pentru apă murdară.

La stația de epurare, apa este curățată din nou. Se elimină resturile solide. Se reduc substanțele chimice și bacteriile. Apa tratată este apoi eliberată înapoi în natură, de obicei în râuri.

Apa nu este doar o resursă. Ea este memoria norilor, răbdarea râurilor și una dintre cele mai simple forme prin care natura ne arată că viața înseamnă curgere. Drumul apei continuă. Natura o reciclează constant. Noi depindem de acest circuit. Fără el, viața nu ar exista. De aceea, este important să folosești apa responsabil. Fiecare litru contează.

Munții - evadarea perfectă din agitația orașului.

Există locuri pe acest pământ care nu se lasă doar privite, ci se cer simțite cu toată ființa, locuri în care liniștea nu este absența sunetului, ci o prezență vie, aproape sacră, care îți așază gândurile în ordine și îți învață sufletul să respire mai încet și mai curat, iar pentru mine aceste locuri poartă un nume simplu: **MUNȚI**.

Îi iubesc încă din copilărie. Pe vremea când mulți copii de vârsta mea își petreceau zilele în fața tabletelor, la televizor sau prin parcurile aglomerate ale orașului, eu descopeream frumusețea naturii, în drumețiile făcute alături de bunicii mei. Printre poteci de munte, păduri liniștite și aerul acela rece și curat, am învățat să admir simplitatea naturii. Nu doar frumusețea acestora m-a captivat, ci și înălțimea lor și pentru felul în care par că ating cerul, ceea ce îmi amintește cât de mici suntem în fața naturii și, cât de mari putem deveni în interiorul nostru atunci când o privim. În agitația orașului, unde totul se mișcă repede, muntele este pentru mine o evadare, dar nu una a fugii, ci una a regăsirii. O întoarcere spre esență, spre simplitate, spre adevărul acela tăcut pe care natura îl șoptește doar celor care știu să asculte.

De fiecare dată când mă aflu în apropierea lui, am senzația că timpul încetinește, că aerul devine mai curat nu doar în jurul meu, ci și în mintea mea, iar gândurile, altădată risipite, se adună asemenea norilor care se așează liniștiți pe creste. Este, poate, cea mai sinceră formă de tăcere pe care am întâlnit-o vreodată.

Totodată, sunt o persoană sociabilă, îmi place să vorbesc, uneori mult prea mult, să râd, să fiu mereu înconjurată de oameni și rareori mă simt confortabilă în liniște. Totuși, în fața munților, tăcerea nu mai pare apăsătoare. Acești strașnici păzitori ai naturii transformă liniștea într-o stare de pace temeinică, în care nu simt nevoia cuvintelor, pentru că frumusețea din jur vorbește de la sine.

Dacă i-am privi dintr-o perspectivă geografică, munții par o coloană vertebrală a continentelor, o arhitectură a Pământului ridicată parcă pentru a aminti omului că natura nu este plată, ci este construită din diferențe care se completează și se armonizează într-un întreg perfect. Aceasta idee de *unitate în diversitate* e o realitate vizibilă în fiecare lanț muntos al lumii.

Munții nu sunt identici. Fiecare masiv are propria poveste scrisă în straturi de rocă, în forme de relief, în vegetație și desigur, în climă. Alpii impresionează prin monumentalitatea și ghețari săi, Himalaya se ridică asemenea unei rugăciuni împietrite spre cer, iar munți Apalași, mai vechi și mai domoli, ne surprind prin liniștea unei erodări lente. În această diversitate, Carpații ocupă un loc aparte. Ei nu sunt cei mai înalți, dar sunt printre cei mai echilibrați, mai blânzi în forme și totuși puternici ca

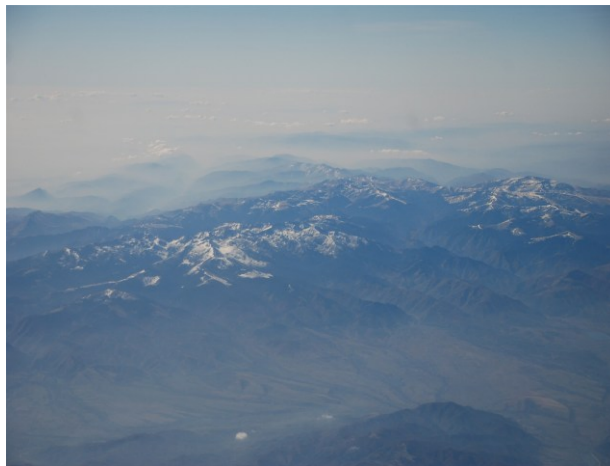

structură. Aceștia sunt întinși sub forma unui arc protector peste România, fiind împărțiți în trei mari ramuri: Orientali, Meridionali și Occidentali.

Totodată, munții reprezintă unele dintre cele mai importante forme de relief ale Terrei. Ei influențează clima, deoarece masele montane determină circulația aerului și distribuția precipitațiilor, contribuind la formarea unor ecosisteme variate și complexe. De asemenea, munții constituie adevărate "rezervoare de apă", izvoarele multor râului importante avându-și originea în regiunile montane. Vegetația este dispusă etajat, de la păduri foioase și conifere până la pajiști alpine, aceasta succesiune demonstrând adaptarea vieții la condițiile de altitudine.

Carpații, de exemplu, adăpostesc o biodiversitate impresionantă, fiind un habitat important pentru specii precum ursul brun, lupul sau râsul. Din punct de vedere geologic, aceștia s-au format în urma mișcărilor tectonice produse în timpul orogenezei alpine, proces care a modelat treptat relieful pe care îl cunoaștem astăzi. În același timp, resursele naturale ale regiunilor montane: pădurile, minereurile, izvoarele minerale și potențialul hidroenergetic, au contribuit de-a lungul timpului la dezvoltarea așezărilor umane și a activităților economice.

Dar, dincolo de importanța lor geografică și de diversitatea care îi definește, munții au avut întotdeauna o putere aparte asupra omului. Astfel, în oraș, aproape fără să ne dăm seama, omul trăiește adesea într-o monotonie continuă. Zilele se repetă

într-un ritm obositor, aproape mecanic, iar între responsabilități, grabă și zgomot, omul începe să se îndepărteze încet de propriile trăiri. Totul devine automat: aceleași drumuri, aceleași locuri, aceleași gânduri care se amestecă într-o rutină apăsătoare. Ne pierdem răbdarea, liniștea, capacitatea de a ne bucura sincer de lucrurile simple, iar în interiorul nostru se adună o oboseală pe care nici somnul nu reușește să o vindece, probabil de aceea suntem atât de obosiți de obicei.

Nu înămplător, atunci când ajung în mijlocul munților, simt că mă desprind pentru câteva clipe de tot ceea ce mă apasă și că pot, în sfârșit, să respir nu doar mai liber, ci și mai profund, ca și cum natura mi-ar reda o parte din mine pe care orașul o pierduse treptat.

Astfel, știm cu toții că munții nu pot schimba lumea în care trăim, însă au puterea rară de a schimba oamenii care ajung să îi iubească. Ei ne învață să fim mai răbdători, mai puternici și mai conștienți de frumusețea lucrurilor simple. Iar într-o epocă în care omul se îndepărtează tot mai mult de natură și chiar de sine, cred că avem nevoie de munți mai mult ca oricând, nu doar pentru peisajele lor spectaculoase, ci pentru tăcerea sufletească, echilibrul și adevărul interior pe care ni le oferă fără să ceară nimic în schimb.

Natura are nevoie de noi!

Când soarele răsare peste păduri și lumina lui atinge vârfurile munților, natura pare o lume desprinsă dintr-un vis. În liniștea codrilor, în murmurul apelor și în parfumul florilor se ascunde însăși esența vieții. Natura nu este doar locul în care trăim, ci sufletul planetei care ne oferă zi de zi aer, frumusețe și speranță. Fără ea, lumea ar deveni pustie și lipsită de culoare.

Natura este cadoul cel mai de preț pe care planeta ni l-a oferit. Pădurile verzi, râurile limpezi, munții semeți și câmpiile roditoare alcătuiesc casa noastră specială și comună. De-a lungul timpului, oamenii au beneficiat de bogățiile naturii, ajutându-se de ele, dar mulți au uitat că aceasta nu este inepuizabilă. Astăzi, natura are nevoie de noi mai mult ca oricând de grija și responsabilitatea noastră.

În fiecare colț al lumii, efectele nepăsării umane devin tot mai vizibile: păduri defrișate, ape poluate, specii de animale aflate în pericol de dispariție și schimbări climatice care afectează întregul echilibru al planetei. Dacă natura ne oferă aer curat, hrană și resurse esențiale vieții, atunci noi de ce o pedepsim? Noi avem datoria morală de a o proteja.

Protejarea mediului nu presupune doar acțiuni grandioase, ci și gesturi simple, făcute zi de zi: reciclarea deșeurilor, economisirea apei, plantarea copacilor sau reducerea poluării. Fiecare persoană poate contribui la salvarea naturii, iar puterea exemplului este esențială. Educația ecologică joacă un rol important, deoarece, noi, tinerii de astăzi suntem generația care poate schimba viitorul.

Natura nu poate vorbi, dar suferința ei se vede în dezechilibrarea pe care le resimțim cu toții. Dacă nu acționăm acum, riscăm să pierdem frumuseți și resurse pe care nu le vom mai putea recupera niciodată. De aceea, este necesar să înțelegem că protejând natura, ne protejăm pe noi înșine.

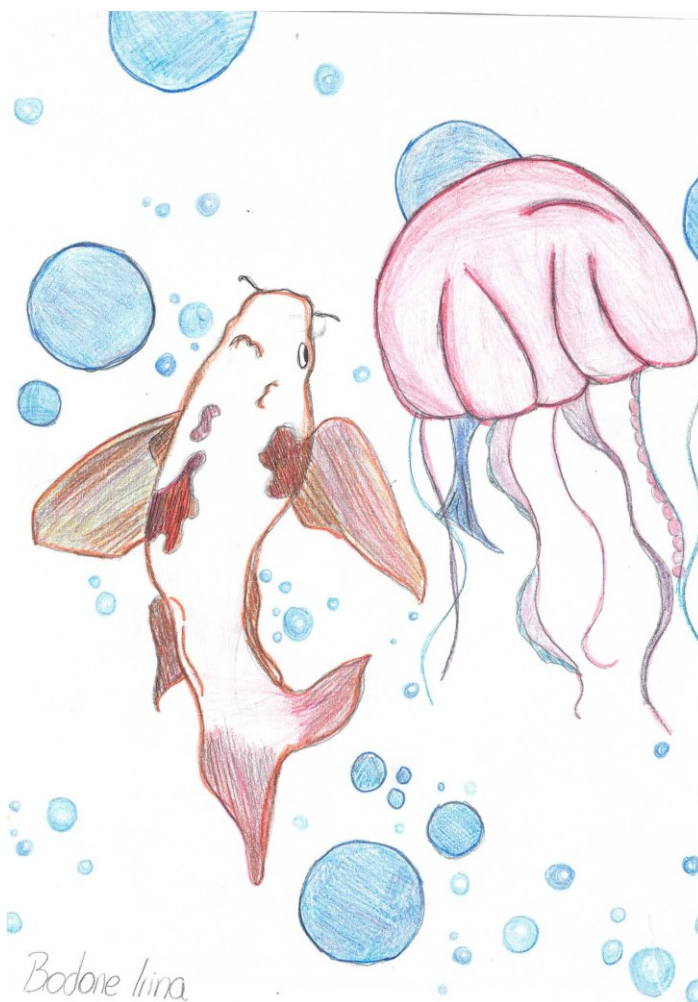
Așadar,, natura are nevoie de noi la fel de mult cum noi avem nevoie de ea. Viitorul planetei depinde de acțiunile noastre. Să fim generația care nu doar admiră natura, ci o și apără, pentru ca frumusețea ei să dăinuie peste timp. Poate că natura nu ne cere nimic prin cuvinte, dar fiecare copac tăiat, fiecare râu poluat și fiecare colț distrus al pământului este un strigăt tăcut după ajutor. Viitorul planetei se află în mâinile noastre, iar timpul de a acționa este acum. Să protejăm natura cu aceeași iubire cu care ea ne ocrotește pe noi, pentru ca generațiile ce vor veni să poată privi cerul senin, să asculte cântecul păsărilor și să simtă frumusețea unei lumi încă vie.

Moldovan Maya, Cls. a IX - a C

Prof. coord. Mureșan Ramona

Neînțeleș

Când totu-i trist și neînțeleș,
Tu drumul nu ți-l pierde
Rămâi prezent și negreșit,
Lumina n-o să-ți plece.
Poate că pare imposibil
Dar orice ar fi, nu dispera,
Căci calea bună a nopții grele
Este chiar în mâna ta.
Tu crezi că-i pierdere de timp
Și nu găsești scăpare,
Dar, cineva te împinge încet,
Spre a-ți găsi un soare.
Tu doar rămâi, nu te grăbi
Că aceasta îți este viața
Și oricât tu ai vrea să știi,
Nu poți s-omiți speranța.

PădureanIoana

cls. a XI a D

Prof. coordonator Incze Cristina

Unitate în diversitate prin lume a moleculelor organice

A vorbi despre chimie nu înseamnă doar să memorăm formule complicate pe tablă sau să ne temem de ecuațiile reacțiilor, ci să încercăm să înțelegem cum este construită lumea din jurul nostru. În clasa a 10-a, când am început studiul chimiei organice, am descoperit o adevărată unitate în diversitate. Este fascinant cum atomul de carbon, un element atât de simplu, se poate combina în mii de moduri diferite pentru a crea substanțe complet unice. La orele de chimie, această diversitate devine clară când realizăm că structura moleculară asemănătoare pot defini lucruri total diferite: de la compușii care ne asigură energia zilnică, până la substanțele folosite în industrie, medicină sau viața de zi cu zi.

O lecție care mi-a plăcut în mod deosebit a fost ceadededicată alcoolilor, în special studiul etanolului. Am înțeles cum o structură chimică simplă, formată din carbon, hydrogen și o grupă rehidroxil, joacă un rol uriaș în societate: este folosit ca dezinfectant medical, ca solvent, în industria parfumurilor și chiar drept combustibil ecologic. Când intru la ora de chimie, starea mea se schimbă; dincolo de agitația din pauze, laboratorul mă face să fiu mult mai curios și mai atent la detalii. Experimentele și modul în care elemente nevăzute se transformă sub ochii noștri mă ajută să văd materia nu ca pe ceva plictisitor, ci ca pe o poveste vie despre cum interacționează energia și substanța.

Așadar, chimia funcționează ca o legătură secretă între toate elementele naturii. Ea ne demonstrează că diversitatea uriașă a aplicațiilor practice din jur se bazează pe o unitate perfectă la nivel microscopic, guvernată de aceleași legi chimice. Ora de chimie nu este doar despre note în catalog, ci reprezintă o lecție importantă despre univers: ne amintește că micile detalii, invizibile la

prima vedere, sunt cele care dau structură, utilitate și sens întregii noastre existențe.

Nistor Izabela
clasa a 9 a D
Profesor Anca
Beșleagă

Alchimia eminesciană:

Unitatea elementelor chimice în diversitatea uimitoare a tabloului cosmic

Opera lui Mihai Eminescu este recunoscută pentru profunzimea ei filozofică și pentru modul în care reușește să cuprindă întregul univers într-o viziune omogenă. Deși poezia și chimia par, la prima vedere, două domenii complet separate, ele se întâlnesc în punctul în care ambele încearcă să explice structura lumii. Principiul european „Unitate în diversitate” se aplică perfect în acest context:

diversitatea formelor de relief, a stelelor și a stărilor sufletești din poezia eminesciană ascunde, în esență, o unitate profundă a elementelor chimice fundamentale.

În poemul Luceafărul, zborul astral al lui Hyperion ne poartă printr-un haos inițial care amintește de starea de plasmă sau de fuziunea nucleară din interiorul stelelor: „Porni luceafărul. Creșteau / Încerc a lui aripi, / Și căi de mii de ani treceau / În tot atâtea clipe.”

Din punct de vedere chimic, „haosul” eminescian din care se naște lumea reprezintă diversitatea atomilor de hidrogen și heliu care, prin reacții termonucleare, dau naștere tuturor celorlalte elemente din tabelul periodic al lui Mendeleev. Lumina pură a Luceafărului nu este altceva decât energie radiată, o manifestare a tranzițiilor electronice de pe un nivel energetic pe altul.

Un alt motiv recurent este cel al apei și al lunii (argintul). În poezii precum Lacul sau Dorința, apa (H_2O) acționează ca un solvent universal, dar și ca o oglindă a stărilor sufletești. Eminescu folosește metafora „argintului” pentru a descrie reflexiile luminii: „Iar în lacul cel albastru / Nuferi galbeni îl încarcă”. Din perspectivă chimică, această cromatică reflectă prezența pigmentilor organici naturali (cum este carotenoidul din nuferi) și proprietățile optice ale apei pure, capabilă să împrăștie lumina albastră.

Oxigenul, carbonul, azotul și hidrogenul – elementele care compun viața organică a codrului eminescian – se află într-un circuit perpetuu. Diversitatea formelor biologice (teiul, lacul, trestia) este guvernată de legi chimice stricte și imuabile, demonstrând că materia este una singură, transformându-se continuu.

Mihai Eminescu nu a fost doar un poet al emoțiilor, ci și un fin observator al legilor naturii. Geniul său constă în capacitatea de a reduce diversitatea copleșitoare a Cosmosului la o unitate spirituală și materială absolută. Pentru Eminescu, chimia universului și chimia sufletului uman sunt strâns legate, fiind două fațete ale aceleiași realități absolute.

COVACI ELISA, clasa a

X-a D

Profesor coordonator: Anca Beșleagă

Alchimia Dorului

Din haosul etern și rece,
Apare-o stea, un strop de foc,
O reacție ce-n noapte trece
Și nu-și găsește nicicând loc.
În eprubeta lumii mari,
Se-mbină atomi de argint,
Prin mii de legături primari,
Ce-n univers se-aprind și mint.
Tu ești oxigenul pur din tei,
Eu – carbonul ars de dor,
Ne căutăm în ochii tăi,
Ca într-un vis nemuritor.
Și valul lacului cel blând,
În formule de-apă strâns,
Ascunde-al moleculei gând, Ce-n
mări de esențe a plâns.
Dar timpul, solventul cel greu,
Dizolvă iubiri și planete, Lăsând
în sufletul mereu
Doar elemente incomplete...
O reacție ce s-a stins în zori,
Lăsând un precipitat de gheață,
Un gând pierdut printre ninsori,
Și-o stare ce nu mai învie în viață.

COVACI ELISA

CLASA A X-A D

PROFESOR: ANCA BEȘLEAGĂ

Calculatoarele cuantice și noua cursă pentru securizarea lumii digitale

Prof. Lungu Andreia

Imaginează-ți că trimiți un mesaj, faci o plată online, te conectezi la contul de e-mail sau intri în aplicația de banking.

În spatele unui simplu clic se desfășoară un proces pe care, de cele mai multe ori, nu îl vedem.

Datele sunt transformate, codificate și protejate prin algoritmi matematici extrem de complecși.

Informațiile circulă prin internet sub o formă care ar trebui să fie inutilă pentru cineva care încearcă să le intercepteze.

Această protecție stă la baza internetului modern.

Dar există o tehnologie care ar putea schimba radical regulile jocului:

calculatorul cuantic.

Nu este vorba despre un calculator obișnuit, doar mai rapid.

Este o categorie complet diferită de mașină de calcul, bazată pe principiile mecanicii cuantice.

Iar una dintre cele mai importante întrebări ale tehnologiei contemporane este:

Ce se va întâmpla dacă un calculator cuantic va deveni suficient de puternic pentru a sparge algoritmi criptografici pe care îi folosim astăzi?

Calculatorul cuantic nu este „un PC foarte rapid”

Pentru a înțelege de ce este atât de important, trebuie să facem diferența dintre calculatorul clasic și cel cuantic.

Un calculator obișnuit funcționează folosind **biți**.

Un bit poate avea una dintre două valori:

0 sau 1.

Toate fotografiile, videoclipurile, documentele, programele și mesajele pe care le folosim sunt reprezentate, la nivel fundamental, prin combinații uriașe de 0 și 1.

Calculatoarele cuantice folosesc însă **qubiți – quantum bits**.

Qubiții exploatează fenomene ale mecanicii cuantice precum **superpoziția** și **înlănțuirea cuantică (entanglement)**.

Aceasta permite realizarea unor tipuri de calcule care nu pot fi abordate în același mod de calculatoarele clasice.

Important este însă să nu cădem într-o concepție greșită:

un calculator cuantic nu este mai rapid la orice problemă.

El este interesant în special pentru anumite categorii de probleme matematice și științifice.

Iar una dintre aceste categorii are legătură directă cu securitatea internetului.

De ce îi este frică internetului de calculatoarele cuantice?

O mare parte din securitatea digitală se bazează pe probleme matematice care sunt foarte greu de rezolvat cu metode clasice.

Un exemplu este criptografia cu cheie publică.

Aceasta este utilizată în numeroase tehnologii de securitate pentru autentificare, schimb de chei și semnături digitale.

În prezent, anumite probleme matematice sunt considerate suficient de dificile încât atacarea lor prin metode clasice ar necesita resurse enorme.

Dar în 1994, matematicianul Peter Shor a prezentat un algoritm cuantic care, dacă ar fi rulat pe un calculator cuantic suficient de puternic și corectat pentru erori, ar putea rezolva eficient anumite probleme matematice aflate la baza unor sisteme criptografice utilizate în prezent.

Aici apare problema.

Nu calculatorul cuantic în sine este amenințarea.

Ci combinația:

calculator cuantic suficient de puternic + algoritm cuantic potrivit.

Ce s-ar putea întâmpla dacă criptarea ar fi spartă?

Consecințele ar fi uriașe.

Securitatea comunicațiilor.

Tranzacțiile financiare.

Identitatea digitală.

Semnăturile electronice.

Serviciile guvernamentale.

Sistemele informatice ale companiilor.

Infrastructura critică.

Datele medicale.

Comunicațiile militare.

Toate depind, într-o formă sau alta, de mecanisme criptografice.

Nu înseamnă că mâine dimineață toate parolele vor deveni inutile.

Nu suntem în acel punct.

Dar cercetătorii și organizațiile de securitate nu așteaptă până când un astfel de calculator va exista.

Pregătirea trebuie făcută înainte.

„Harvest now, decrypt later” – fură astăzi, decriptează mâine

Aici apare unul dintre cele mai interesante concepte ale securității cibernetice moderne:

Harvest now, decrypt later

În traducere aproximativă:

„Colectează acum, decriptează mai târziu.”

Ideea este simplă.

Un atacator poate intercepta și stoca astăzi informații criptate pe care nu le poate descifra.

Poate că datele sunt protejate suficient de bine în prezent.

Dar dacă, peste ani, apare un calculator cuantic capabil să atace algoritmul utilizat, datele stocate ar putea deveni vulnerabile.

Este o problemă importantă mai ales pentru informațiile care trebuie să rămână secrete foarte mult timp.

De exemplu:

- informații medicale;
- date guvernamentale;
- cercetare științifică;
- informații comerciale;
- documente strategice;
- date financiare.

NIST atrage explicit atenția asupra acestei probleme și asupra necesității începerii tranziției către criptografia rezistentă la atacuri cuantice. ([NIST Computer Security Resource Center](#))

Internetul trebuie schimbat înainte ca pericolul să apară

Aceasta este partea fascinantă.

Nu trebuie să așteptăm ca un calculator cuantic să spargă criptarea.

Trebuie să schimbăm sistemele **înainte**.

Este asemănător cu schimbarea unui sistem de încuietori înainte ca cineva să construiască cheia capabilă să îl deschidă.

Problema este că internetul este enorm.

Există miliarde de dispozitive.

Există milioane de servere.

Există sisteme informatice vechi.

Există aplicații, telefoane, routere, infrastructuri industriale și dispozitive IoT.

Toate acestea folosesc forme de criptografie.

Înlocuirea algoritmilor nu este o operațiune simplă.

De aceea, tranziția către **post-quantum cryptography – PQC**, adică criptografie post-cuantică, a devenit deja o prioritate tehnologică.

Ce este criptografia post-cuantică?

Criptografia post-cuantică nu înseamnă criptografie realizată cu un calculator cuantic.

Este chiar invers.

Este vorba despre **algoritmi criptografici** care rulează pe calculatoare obișnuite, dar sunt **proiectați** astfel încât să reziste și în fața viitoarelor atacuri cuantice.

De ce nu putem schimba totul într-o singură zi?

Pentru că securitatea informatică este construită în straturi.

Să luăm un exemplu simplu.

Atunci când intrăm pe un site securizat, nu vedem toate procesele care se desfășoară în fundal.

Browserul comunică cu serverul.

Serverul prezintă informații de identificare.

Se stabilește un canal securizat.

Sunt utilizate chei criptografice.

Datele sunt transmise într-o formă protejată.

Toate aceste operațiuni trebuie să fie compatibile.

Dacă schimbăm un algoritm, trebuie verificat dacă:

- browserul îl suportă;
- serverul îl suportă;
- sistemele de operare îl suportă;
- certificatele sunt compatibile;
- dispozitivele vechi funcționează;
- aplicațiile nu se blochează;
- performanța rămâne acceptabilă.

Este o operațiune uriașă.

Crypto-agility – criptografia care se poate schimba

Una dintre ideile importante ale securității moderne este **crypto-agility**, adică abilitatea unui sistem de a schimba algoritmi criptografici fără să fie nevoie să fie reconstruit complet.

Conceptul devine important deoarece nimeni nu poate garanta că un anumit algoritm va fi sigur pentru totdeauna.

Un sistem bine proiectat trebuie să permită schimbarea rapidă atunci când apar noi vulnerabilități sau noi tehnologii.

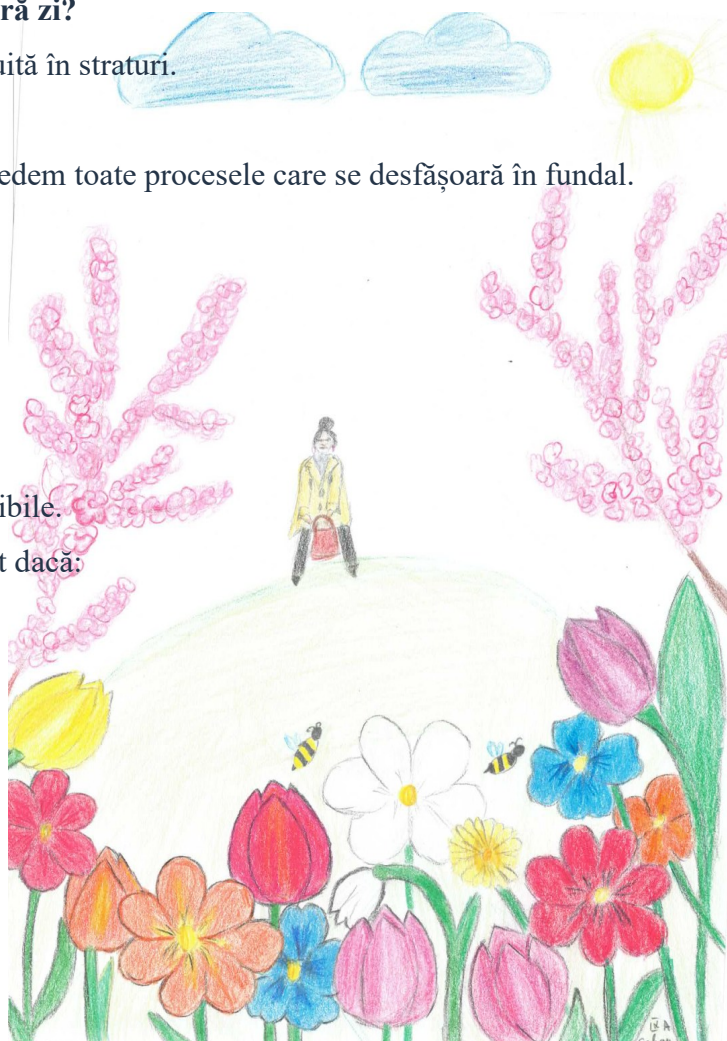
NIST a publicat în iunie 2026 o versiune actualizată a lucrării sale privind crypto-agility, subliniind necesitatea unor strategii și practici care să permită organizațiilor să gestioneze schimbările criptografice. ([NIST Computer Security Resource Center](#))

Dar ce legătură are această poveste cu un elev?

La prima vedere, calculatorul cuantic pare un subiect rezervat cercetătorilor din laboratoare.

În realitate, are legătură directă cu fiecare utilizator de internet.

Când elevul:

- trimite un mesaj;
- intră pe o platformă educațională;
- cumpără online;
- utilizează o aplicație;
- accesează un cont;
- transmite un document;
- folosește o rețea Wi-Fi;

se bazează pe mecanisme de securitate.

Cu alte cuvinte:

Criptografia este una dintre tehnologiile invizibile care fac posibilă viața digitală.

Nu o vedem.

Dar fără ea, internetul ar arăta cu totul diferit.

Parolele nu sunt singura problemă

Când discutăm despre securitate, ne gândim adesea la parole.

Dar parolele reprezintă doar o mică parte a problemei.

Securitatea modernă presupune:

autentificare + criptare + certificate + semnături digitale + protocoale + gestionarea cheilor + actualizări software.

O parolă foarte bună nu poate compensa un sistem prost configurat.

De aceea, securitatea cibernetică este o problemă de arhitectură, nu doar de parole.

Va exista un „moment zero” al erei cuantice?

Probabil nu.

Nu va exista neapărat o zi în care cineva va anunța:

„Astăzi internetul nu mai este sigur.”

Tranziția va fi graduală.

Unele sisteme vor fi modernizate.

Altele vor rămâne în urmă.

Unele tehnologii vor deveni rezistente la atacuri cuantice.

Altele vor fi abandonate.

Vor exista perioade în care algoritmi clasici și cei post-cuantici vor funcționa împreună.

De aceea, specialiștii vorbesc despre migrare și tranziție, nu despre o simplă „înlocuire”.

NIST indică un orizont de tranziție în care algoritmi vulnerabili la atacuri cuantice urmează să fie eliminați treptat din standardele sale, cu sisteme cu risc ridicat tratate mai devreme. ([NIST Computer Security Resource Center](#))

Cursa dintre atacatori și apărători

Istoria securității informatice este o continuă cursă.

Un cercetător descoperă o metodă de protecție.

Un atacator găsește o vulnerabilitate.

Apare un nou mecanism de securitate.

Apare o nouă metodă de atac.

Apar noi algoritmi.

Apar noi procesoare.

Iar acum avem o schimbare și mai profundă:

calculul cuantic.

Dacă acesta va evolua suficient, regulile criptografiei se vor schimba.

De aceea, cercetarea în criptografia post-cuantică are loc chiar acum.

Calculatorul cuantic nu este doar o amenințare

Există și partea pozitivă.

Calculatoarele cuantice ar putea avea aplicații extraordinare în:

- chimie;
- fizică;
- descoperirea de medicamente;
- simularea moleculelor;
- optimizare;
- știința materialelor;
- inteligență artificială;
- cercetare fundamentală.

În loc să privim tehnologia cuantică doar ca pe un „spărgător de parole”, trebuie să înțelegem că ea poate deveni una dintre cele mai importante tehnologii de calcul ale viitorului.

Tocmai de aceea există o cursă mondială pentru dezvoltarea calculatoarelor cuantice.

Iar securitatea trebuie să evolueze în același timp.

Și România face parte din această transformare

Tranziția către criptografia post-cuantică nu este doar problema marilor companii tehnologice sau a laboratoarelor din Statele Unite.

România este parte a infrastructurii digitale europene.

Instituții publice, universități, companii, bănci, spitale și școli utilizează sisteme informatice conectate la infrastructuri globale.

Pe măsură ce standardele internaționale evoluează, și organizațiile europene trebuie să își pregătească infrastructurile.

Aceasta înseamnă că viitorii specialiști IT vor trebui să înțeleagă nu doar programarea, ci și: **securitatea informației, criptografia, protecția datelor și noile tehnologii cuantice.**

Ce ar trebui să învețe un elev despre această revoluție?

Poate că nu este necesar ca fiecare elev să învețe matematică avansată pentru a înțelege criptografia cuantică.

Dar este important să înțeleagă câteva principii:

1. Datele au valoare.

O fotografie, un document sau o conversație pot deveni informații sensibile.

2. Securitatea nu este garantată pentru totdeauna.

Un sistem considerat sigur astăzi poate deveni vulnerabil în viitor.

3. Tehnologia evoluează permanent.

Securitatea trebuie să evolueze odată cu ea.

4. Actualizările contează.

Software-ul învechit poate deveni o vulnerabilitate.

5. Utilizatorul este parte din securitate.

O tehnologie foarte sigură poate fi compromisă printr-o eroare umană.

O nouă eră: de la internetul protejat la internetul post-cuantic

În ultimele decenii, internetul a devenit infrastructura invizibilă a societății.

Comunicăm prin el.

Învățăm prin el.

Lucrăm prin el.

Cumpărăm prin el.

Plătim prin el.

Ne păstrăm amintirile prin el.

Ne construim identitatea digitală prin el.

Iar toate acestea depind de încredere.

Dacă nu putem avea încredere că mesajul ajunge la destinatar fără să fie modificat, că plata este protejată sau că identitatea noastră digitală este autentică, internetul își pierde o parte esențială din valoare.

De aceea, criptografia post-cuantică nu este doar o problemă pentru matematicieni.

Este o problemă despre **încrederea în societatea digitală.**

Concluzie

Calculatorul cuantic pare, în prezent, o tehnologie a viitorului.

Dar viitorul nu trebuie să fie prezent pentru ca noi să ne pregătim pentru el.

Aceasta este lecția esențială a securității cibernetice.

Nu așteptăm ca un atac să se producă pentru a construi apărarea.

Nu așteptăm ca o vulnerabilitate să fie exploatată pentru a actualiza sistemul.

Și nu așteptăm apariția unui calculator cuantic capabil să spargă criptarea actuală pentru a începe tranziția.

În 2026, NIST continuă dezvoltarea și standardizarea criptografiei post-cuantice, iar organizațiile sunt încurajate să își inventarieze sistemele criptografice și să înceapă migrarea. ([NIST Computer Security Resource Center](#))

Poate că într-o zi vom privi calculatoarele cuantice la fel cum privim astăzi primele calculatoare personale: ca pe începutul unei revoluții pe care puțini au înțeles-o la momentul respectiv.

Dar până atunci, există o cursă care deja a început:

calculatorul cuantic încearcă să descopere ce poate face viitorul; criptografia post-cuantică încearcă să se asigure că secretele noastre vor rămâne secrete.

Iar în această cursă, una dintre cele mai importante arme nu este doar puterea de calcul.

Este **cunoașterea**.

ȘTIAI CĂ...?

- ◇ Un calculator cuantic nu înlocuiește calculatorul clasic, ci este proiectat pentru anumite tipuri de probleme.
- ◇ NIST a publicat în 2024 primele trei standarde principale de criptografie post-cuantică: **ML-KEM, ML-DSA și SLH-DSA**. ([NIST Computer Security Resource Center](#))
- ◇ În 2026, NIST continuă evaluarea unor scheme suplimentare de semnături digitale post-cuantice. ([NIST Computer Security Resource Center](#))
- ◇ Unele date criptate astăzi ar putea avea valoare și peste 10–20 de ani, ceea ce face importantă protejarea lor pe termen lung.
- ◇ Migrarea către criptografia post-cuantică poate dura ani deoarece algoritmi trebuie integrați în numeroase sisteme și dispozitive.
- ◇ În viitor, competențele din domeniul **TIC + securitate cibernetică + criptografie + calcul cuantic** ar putea deveni extrem de importante pentru specialiștii IT.

Matematica și Inteligența Artificială

De fiecare dată când intru în clasă, îmi place să le spun elevilor mei un lucru simplu: **nu există absolut nimic pe lumea asta fără matematică**. Iar cel mai bun exemplu din zilele noastre este chiar fenomenul care ne fascinează pe toți: Inteligența Artificială (AI).

Matematica oferă **limbajul și regulile** prin care un calculator poate să înțeleagă lumea reală.

Calculatoarele nu înțeleg cuvinte, imagini sau sunete așa cum o fac oamenii; ele înțeleg doar cifre.

Implicația matematicii în AI poate fi rezumată pe scurt, astfel:

- **Traducerea realității în date:** Matematica transformă o imagine (cum ar fi un selfie) sau un text într-o matrice uriașă de numere pe care algoritmul o poate procesa.
- **Capacitatea de învățare (Pattern Recognition):** Prin formule statistice, AI-ul poate analiza milioane de exemple pentru a găsi tipare.
- **Luarea deciziilor sub incertitudine:** Lumea reală este haotică. Matematica ajută AI-ul să calculeze probabilități.
- **Optimizarea:** Matematica ajută sistemul să își corecteze greșelile în mod automat și să devină mai precis cu fiecare rulare.

Când ChatGPT îți scrie o compunere în câteva secunde sau când filtrele de pe TikTok îți urmăresc perfect mișcările feței, ai senzația că în spatele ecranului se ascunde un creier SF, o entitate vie care „gândește” ca un om. Adevărul este că **AI-ul nu are nicio legătură cu magia sau cu vreo conștiință. Dacă ștergi matematica din codul ei, AI-ul dispare instantaneu și rămâne doar un ecran negru.**

Cum funcționează „magia” prin ecuații?

Un calculator este, la bază, o mașinărie oarbă. El nu înțelege cuvinte, nu vede culori și nu ascultă muzică. El înțelege doar curent electric și cifre. Atunci, cum de pare atât de deștept? Răspunsul stă în trei mari ramuri ale matematicii pe care AI-ul le folosește în fiecare secundă:

1. Traducerea lumii în numere (Algebra liniară):

Când încarci o fotografie cu un câțel, AI-ul transformă poza instantaneu într-un tabel uriaș de numere (o matrice). Fiecare pixel are o cifră atașată. Practic, matematica transformă toată informația în limbajul universal, codul binar.

2. Învățarea din greșeli (Calculul diferențial):

La prima încercare, un algoritm de AI nu știe ce să răspundă și începe să facă încercări. Dacă îi arăți o pisică, s-ar putea să zică că e o mașină de spălat. În acel moment, o formulă matematică calculează exact cât de mult a greșit robotul. Apoi, folosind derivatele matematice, sistemul își reglează

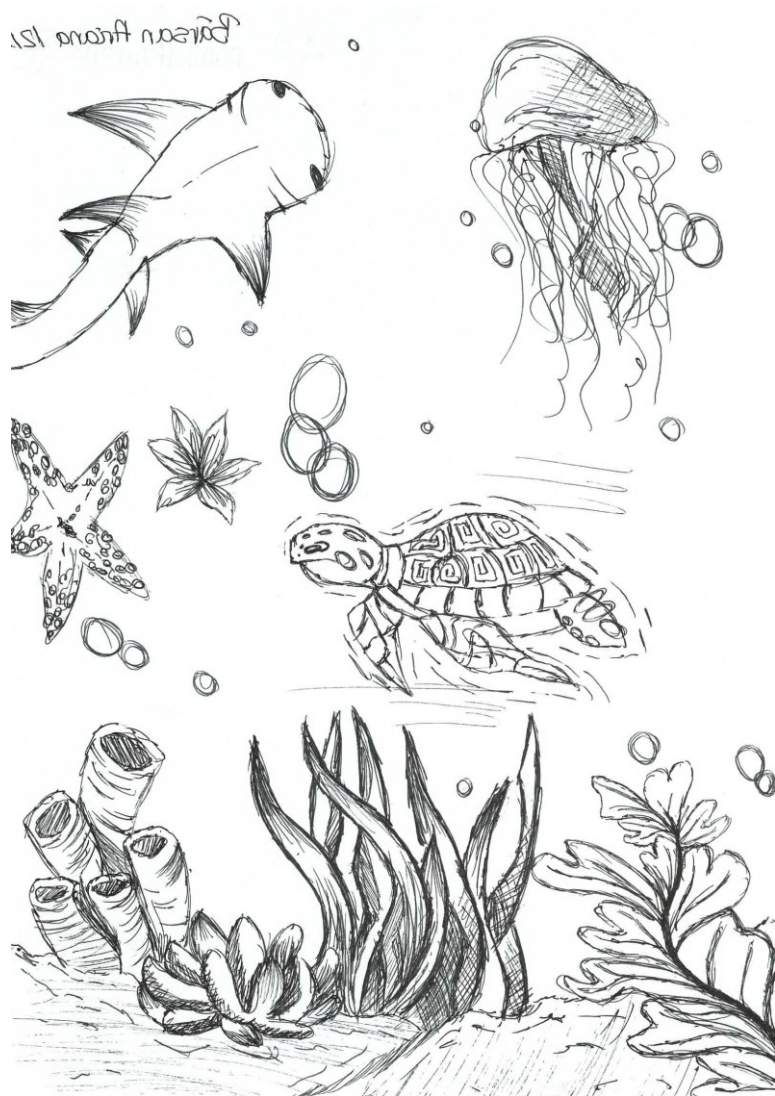
Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare
miliardele de rotații interne pentru ca la următoarea încercare să greșească mai puțin. Procesul se repetă cu o viteză uluitoare, până când eroarea scade spre zero.

3. Găsirea răspunsului potrivit (Probabilități și Statistică):

Când pui o întrebare unui chat online, el nu stă să reflecteze la ea. El folosește statistica pură. Se uită la cuvintele tale și calculează: „Pe baza a tot ce s-a scris vreodată pe internet, dacă utilizatorul a scris aceste cuvinte, care este cel mai probabil următor cuvânt care ar trebui să urmeze?”. El doar ghicește matematic cel mai bun răspuns, literă cu literă.

Aici ajungem la cel mai important secret al tehnologiei moderne, pe care mulți îl uită: **Inteligența Artificială nu știe ce spune, nu vede ce analizează și nu înțelege absolut nimic din răspunsurile pe care ți le oferă.**

Când un algoritm îți generează imaginea unui apus de soare superb la mare, el nu știe ce este marea, nu a simțit niciodată căldura soarelui și nu are habar ce înseamnă „frumos”. Pentru el, acea imagine este doar o combinație perfectă de cifre care respectă o rețetă statistică. Când îți oferă o rezolvare la o problemă de istorie, AI-ul nu „își amintește” trecutul, ci doar potrivește cuvintele care

au cea mai mare probabilitate matematică de a sta împreună.

AI-ul este o iluzie genială. Nu este o formă de viață nouă, ci este **triumful suprem al matematicii**. Este dovada vie că ecuațiile și formulele pe care le scriem pe tablă la școală sunt, de fapt, superputerile care construiesc viitorul. Așa că, data viitoare când telefonul tău face ceva spectaculos, nu te gândi că tehnologia a prins viață. Zâmbește și amintește-ți: undeva în spate, o armată de formule matematice perfecte lucrează în tăcere pentru a face totul posibil. Pentru că, așa cum spuneam, nimic pe lumea asta nu există fără matematică!

Prof. de mate, Daniela Ciolte

CÂND NU MAI PUTEM CREDE CEEA CE VEDEM

Inteligența artificială, deepfake-urile și noua alfabetizare digitală

Prof. Bencze Ramona Laura

În urmă cu doar câțiva ani, atunci când vedeam o fotografie sau un videoclip pe internet, presupuneam în mod firesc că ceea ce vedem s-a întâmplat în realitate.

Astăzi, această presupunere nu mai este suficientă.

O fotografie poate fi creată integral de inteligența artificială. O voce poate fi clonată. Un videoclip poate face o persoană să pară că spune lucruri pe care nu le-a spus niciodată. Un text poate fi redactat în câteva secunde de un chatbot, iar o imagine aparent perfectă poate să nu aibă nicio legătură cu realitatea.

Suntem într-un moment în care una dintre cele mai importante competențe digitale nu mai este doar să știm să folosim tehnologia, ci să știm când să nu avem încredere imediată în ceea ce ne arată tehnologia.

Aceasta este una dintre marile provocări TIC ale anului 2026.

O fotografie poate să nu mai fie o dovadă

Generatoarele de imagini bazate pe inteligență artificială au evoluat rapid.

Un utilizator poate descrie o scenă, iar un sistem AI poate genera o imagine care pare fotografiată în lumea reală.

O persoană poate apărea într-un loc în care nu a fost niciodată.

Un eveniment care nu s-a întâmplat poate fi prezentat sub forma unei imagini foarte convingătoare.

Un produs imaginar poate primi o fotografie realistă.

O clădire poate fi modificată.

Un peisaj poate fi schimbat.

Iar uneori diferențele dintre o fotografie reală și una generată artificial devin foarte greu de observat.

Acest fenomen schimbă una dintre regulile nescrise ale internetului:

„Dacă există o fotografie, înseamnă că s-a întâmplat.”

În era inteligenței artificiale, această regulă nu mai funcționează.

Deepfake – când tehnologia îți împrumută chipul sau vocea

Termenul **deepfake** este folosit pentru conținut audio, video sau vizual generat ori modificat cu ajutorul inteligenței artificiale, astfel încât o persoană să pară că spune sau face ceva ce nu a spus sau nu a făcut.

Tehnologia are și utilizări legitime.

Poate fi folosită în cinematografie, educație, traducere, accesibilitate sau divertisment.

Problema apare atunci când este utilizată pentru manipulare.

Un videoclip fals poate afecta reputația unei persoane.

O voce clonată poate fi folosită pentru impersonare.

O imagine falsă poate fi distribuită pentru a crea panică.

Un mesaj audio care pare trimis de o persoană cunoscută poate fi folosit pentru fraudă.

În august 2026, cercetările privind generarea și detectarea vocilor create de AI arată cât de rapid a evoluat această tehnologie și cât de dificilă poate deveni identificarea unei voci sintetice. ([arXiv](#))

„Am văzut pe internet” nu mai este un argument

Poate cea mai importantă schimbare produsă de inteligența artificială este una mentală.

În trecut, o informație găsită pe internet putea fi verificată prin compararea mai multor surse.

Astăzi, trebuie să verificăm nu doar **informația**, ci și **autenticitatea conținutului**.

Să presupunem că pe o rețea socială apare un videoclip în care o persoană publică pare să facă o declarație controversată.

Ce facem?

Prima reacție poate fi să îl distribuim.

O reacție responsabilă este să ne oprim.

Cine a publicat videoclipul?

Există sursa originală?

Au relatat și alte publicații despre acel eveniment?

Este videoclipul complet sau este un fragment scos din context?

Există indicii că materialul a fost modificat?

Această atitudine se numește **gândire critică digitală**.

Noua alfabetizare digitală

În trecut, alfabetizarea digitală însemna în principal să știm să folosim calculatorul.

Să deschidem un document.

Să redactăm un text.

Să utilizăm un motor de căutare.

Să trimitem un e-mail.

Să realizăm o prezentare.

Astăzi, aceste competențe sunt necesare, dar nu mai sunt suficiente.

Un utilizator digital competent trebuie să știe:

- să verifice informațiile;
- să identifice sursa unui conținut;
- să recunoască tentativele de manipulare;
- să protejeze datele personale;

- să utilizeze parole și autentificare sigură;
- să recunoască tentativele de phishing;
- să înțeleagă limitele inteligenței artificiale;
- să distingă între conținutul creat de om și cel generat artificial;
- să respecte drepturile de autor;
- să utilizeze AI în mod responsabil.

Comisia Europeană pune accent tot mai mare pe alfabetizarea digitală, gândirea critică și educația privind AI, dezinformarea și conținutul înșelător, în special în cazul copiilor și adolescenților.

[\(European Commission\)](#)

AI poate fi și un instrument extraordinar pentru elevi

Discuția despre inteligența artificială nu trebuie să fie una bazată doar pe pericole.

AI poate deveni un instrument educațional extraordinar dacă este utilizată corect.

Un elev poate folosi inteligența artificială pentru:

- explicarea unei noțiuni dificile;
- generarea unor exemple;
- traducerea unui text;
- exersarea unei limbi străine;
- organizarea ideilor;
- realizarea unui plan de proiect;
- generarea unor întrebări pentru recapitulare;
- verificarea unei formule;
- înțelegerea unui fragment de cod;
- identificarea unor greșeli într-un program.

Problema apare atunci când elevul transformă AI din **instrument de învățare** în **înlocuitor al propriei gândiri**.

Dacă un elev îi cere unui chatbot să scrie un proiect și îl predă fără să îl citească, nu înseamnă că a învățat.

Dacă însă folosește AI pentru a înțelege subiectul, pentru a primi explicații și pentru a-și verifica propriile idei, tehnologia poate deveni un adevărat partener de învățare.

Cea mai importantă întrebare nu este „Poate AI să facă asta?”

Inteligența artificială poate scrie.

Poate desena. Poate traduce. Poate programa. Poate genera prezentări.

Poate analiza cantități uriașe de date. Poate crea imagini și videoclipuri.

Un calculator poate face un calcul în câteva fracțiuni de secundă. Totuși, trebuie să știm ce calcul trebuie făcut și dacă rezultatul are sens.

Un chatbot poate produce un text foarte bine scris. Totuși, trebuie să verificăm dacă informațiile sunt corecte.

Un generator de imagini poate crea o fotografie impresionantă. Totuși, trebuie să știm dacă acea imagine reprezintă un eveniment real.

Tehnologia produce răspunsuri. Omul trebuie să producă judecata.

Când AI poate deveni o armă pentru infractori

Inteligența artificială nu este folosită doar în scopuri educaționale sau creative.

Poate fi utilizată și pentru atacuri informatice.

Agencia Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică, ENISA, a evidențiat phishingul drept principal vector de intrare în numeroase atacuri analizate, reprezentând aproximativ 60% dintre cazurile observate în perioada analizată. În același timp, instrumentele de tip „Phishing-as-a-Service” fac posibilă automatizarea unor atacuri chiar și pentru persoane cu un nivel tehnic mai redus. ([ENISA](#))

Inteligența artificială poate face astfel de atacuri mai convingătoare.

Un mesaj fraudulos poate fi redactat într-o română foarte bună.

Un e-mail poate părea că vine de la o instituție cunoscută.

O voce poate imita o persoană reală.

Un atacator poate utiliza informații publice pentru a crea un mesaj personalizat.

De aceea, în era AI, **securitatea cibernetică începe cu atenția utilizatorului.**

Un mesaj aparent banal poate ascunde o capcană

Imaginează-ți că primești un mesaj:

„Salut! Sunt mama. Mi-am pierdut telefonul. Sunt într-o situație urgentă. Trimite-mi imediat codul primit prin SMS.”

În trecut, poate ai fi observat greșelile de exprimare și ai fi devenit suspicios.

Astăzi, mesajul poate fi perfect redactat.

Mai mult, atacatorul poate avea acces la informații publice despre familia ta.

Poate ști numele persoanelor apropiate.

Poate ști unde lucrează cineva.

Poate cunoaște anumite detalii publicate pe rețele sociale.

De aceea, regula devine:

Nu verifica doar dacă mesajul pare real. Verifică printr-un alt canal.

Sună persoana. Contactează instituția. Intră manual pe site-ul oficial.

Nu apăsa imediat pe link. Nu comunica parole. Nu comunica coduri de autentificare.

AI și datele personale

O altă problemă importantă este reprezentată de date.

Atunci când folosim un serviciu online, trebuie să ne întrebăm:

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare **Ce informații ofer?**

O fotografie. Un document. O adresă. Un număr de telefon. Un text personal. Date despre școală. Înainte de a încărca un document într-un instrument AI, trebuie să verificăm dacă acesta conține informații confidențiale sau date personale.

În special în cazul elevilor, este important ca informațiile despre identitate, familie, situație personală sau alte date sensibile să nu fie încărcate fără un motiv justificat și fără respectarea regulilor aplicabile.

Europa încearcă să stabilească reguli pentru inteligența artificială

Inteligența artificială a evoluat atât de rapid încât legislația a trebuit să țină pasul.

Uniunea Europeană a adoptat **AI Act**, primul cadru legislativ cuprinzător al UE privind inteligența artificială, bazat pe o abordare în funcție de nivelul de risc al sistemelor AI. ([European Commission](#))

În 2026, regulile privind transparența au devenit și mai importante.

Începând cu **2 august 2026**, anumite obligații de transparență pentru sistemele AI se aplică, inclusiv în ceea ce privește marcarea și etichetarea anumitor conținuturi generate sau manipulate artificial. Scopul este ca oamenii să poată înțelege mai ușor când interacționează cu AI sau când văd conținut generat artificial. ([European Commission](#))

Acest lucru transmite un mesaj important:

În viitor, nu va fi suficient să știm că un conținut există. Va trebui să știm și cum a fost creat.

Deepfake-ul poate deveni o problemă pentru școală

Școala nu este izolată de lumea digitală.

Dacă un elev poate genera în câteva secunde o imagine falsă a unui coleg, problema nu mai este doar una tehnică. Dacă poate crea un videoclip fals. Dacă poate clona vocea unei persoane.

Dacă poate distribui acel material într-un grup.

Atunci tehnologia se transformă într-un instrument de hărțuire sau manipulare.

De aceea, educația digitală trebuie să includă nu doar „**cum facem?**”, ci și „**este corect să facem?**”

Aceasta este una dintre cele mai importante schimbări pe care trebuie să le aducă TIC.

În trecut, o lecție de TIC putea fi centrată pe: „**Apăsați aici.**”

Astăzi, o lecție modernă de TIC trebuie să ajungă și la: „**De ce?**”

„Este sigur?” „Este adevărat?”

„Cine a creat acest conținut?” „Ce date oferim?”

„Ce consecințe poate avea?” „Cum verificăm?”

Aceste întrebări sunt la fel de importante ca utilizarea unui program.

TIC nu mai înseamnă doar tehnologie.

Înseamnă **competență digitală, securitate, responsabilitate și gândire critică.**

Un test simplu pentru orice informație de pe internet

Atunci când întâlnim un conținut spectaculos, putem utiliza o regulă simplă:

Eminesciana Nr. 21, 2026 • Revisita Colegiului Național „Mihai Eminescu” Baia Mare
OPREȘTE – VERIFICĂ – GÂNDEȘTE – DISTRIBUIE

OPREȘTE – nu distribui imediat.

VERIFICĂ – caută sursa originală.

GÂNDEȘTE – întreabă-te dacă informația are sens și dacă există dovezi.

DISTRIBUIE – numai după ce ai suficiente motive să crezi că informația este autentică.

Această regulă poate fi aplicată unei știri, unei fotografii, unui videoclip, unui mesaj sau chiar unui răspuns generat de AI.

Viitorul nu va fi fără inteligență artificială

Este puțin probabil ca inteligența artificială să dispară din viața noastră.

Dimpotrivă.

Va fi prezentă în educație, medicină, administrație, industrie, cercetare, transporturi, securitate și numeroase alte domenii.

Comisia Europeană consideră dezvoltarea competențelor AI o prioritate pentru viitorul Europei și urmărește creșterea nivelului de pregătire digitală și AI al populației. ([European Commission](#))

Așadar, întrebarea nu este dacă vom utiliza AI.

O vom utiliza.

Întrebarea este:

Vom fi utilizatori care înțeleg tehnologia sau utilizatori controlați de tehnologie?

Concluzie: într-o lume artificială, gândirea umană devine și mai importantă

Inteligența artificială poate crea imagini pe care ochiul nostru le consideră reale.

Poate produce voci pe care urechea noastră le recunoaște.

Poate redacta texte care par scrise de oameni.

Poate genera cod. Poate analiza date. Poate produce răspunsuri impresionante.

Dar AI nu ne poate lua responsabilitatea de a decide ce este adevărat, ce este fals, ce este corect și ce este periculos.

De aceea, poate cea mai importantă competență TIC a generației actuale nu este să știe să folosească cel mai nou program.

Este să știe **să gândească înainte să dea click**.

Într-o lume în care putem crea aproape orice imagine, orice voce și orice text, adevărata valoare nu mai este doar capacitatea de a produce conținut.

Este capacitatea de a-l **înțelege, verifica și folosi responsabil**.

Iar aceasta este, poate, cea mai importantă lecție pe care tehnologia o poate oferi generației digitale:

Nu tot ceea ce vedem este adevărat. Nu tot ceea ce poate fi creat trebuie creat. Și nu tot ceea ce poate face inteligența artificială trebuie lăsat în locul inteligenței umane.

CUPRINS

Ecoul lui Eminescu în sufletul școlii de astăzi	pag. 1
A fi eminescian: o experiență definitorie	pag. 2
Cetatea gândirii libere- un nou club de dezbateri	pag. 4
Eminescian – un gând, o stare, o zi, o notă	pag. 6
Școala viitorului: Rolul C.D.I. în era tabletelor și a realității virtuale	pag. 12
Bookflying 2026 O bibliotecă virtuală europeană	pag. 14
Experiența mea la Olimpiada Națională de Religie Ortodoxă	pag. 16
Balul Bobocilor Mihai Eminescu – BBCNME 2026: The Long Way Home	pag. 18
Eminescian- un gând , o stare , o zi , o notă	pag. 23
Unitate în diversitate prin opera lui Eminescu.	pag. 24
Ființa umană și natura	pag. 25
Chimia din spatele melancoliei eminesciene: Când stările sufletești devin reacții moleculare	pag. 28
Despre iubirea și viața lui Mihai Eminescu	pag. 29
Poesis	pag. 30
Povestea anotimpurilor	pag. 33
Poezii	pag. 35
Treisprezece Ceasuri	pag. 43
„Voci Eminesciene” – file dintr-un jurnal de cenaclu – anul V	pag. 45
Între reflexia ecranului și esența realității; Avem nevoie de modele?	pag. 51
The love I lost, Saturn, Seven minutes about you, The rondel of a mortal lily, Loving a soul, not a person, Motionless in love	pag. 52
Catching Holden. Teaching The Catcher in the Rye in a Bilingual Sophomore Class	pag. 59
Carried to Sleep	pag. 61
The Voice That Carried Eminescu to the World: The Legacy of Corneliu M. Popescu	pag. 62
A teenager’s perspective on Love	pag. 63
The day I found out about my grandma’s secret life.Double Standards	pag. 63
The Lady in the Cashmere Scarf	pag. 65
THE LAKE., Fairy dust, Fate., An exception, Thanksgiving poem	pag. 67
Les jeunes et la fast fashion: consommateurs ou acteurs du changement?	pag. 71
La Journée internationale des professeurs de français célébrée en rythmes francophones	pag. 72
Letteratura e imprenditorialità – literatură și bussiness	pag. 76
Mosaico : il collegio nazionale “Mihai Eminescu” Negli occhi degli studenti italiani	pag. 84
Sant Jordi – día del libro y de la rosa	pag. 86
Din culisele unui liceu care inspiră– italieniști	pag. 87
Studentesse che ci fanno fieri - Eleve cu care ne mândrim	pag. 88
Erasmus+ Belgique-Une expérience inoubliable/Journal de voyage . 23–27 mars 2026	pag. 90
Une langue, une transformation, un chemin	pag. 95
Când plasticul ajunge în organismul nostru	pag. 97
Celula virtuală – poate inteligența artificială să simuleze viața?	pag. 100
O călătorie imaginară în jurul lumii	pag. 106
Plantele aromatice și condimentare	pag. 109
Nunta lui Figaro – o experiență artistică și culturală	pag. 111
Proiect de parteneriat educațional „Educație prin artă”	pag. 112
De la sat la oraș . Cum se schimbă modul de viață	pag. 114
Drumul unei ape, de la izvor la oameni	pag. 116
Munții - evadarea perfectă din agitația orașului.	pag. 118
Natura are nevoie de noi!	pag. 120
Neînțeles	pag. 121
Unitate în diversitate prin lume a moleculelor organice	pag. 121
Alchimia eminesciană: Unitatea elementelor chimice în diversitatea uimitoare a tabloului cosmic	pag. 122
Alchimia Dorului	pag. 124
Calculatoarele cuantice și noua cursă pentru securizarea lumii digitale	pag. 125
Matematica și Inteligența artificială	pag. 133
Când nu mai putem crede ceea ce vedem deepfake-urile și noua alfabetizare digitală	pag. 135

Baia Mare, Str. Culturii, Nr. 7, Cod poștal: 430316
Tel. 0262211069, fax. 0262211987
e-mail: colegiul_mihaieminescubm@yahoo.com
www.eminescubm.ro

ISSN 2065-9733